

BCHV - CBAR

Waarom de meeste Syriërs vluchtelingen zijn

Redactie

Marjan Claes en Tristan Wibault

Correcties

Ruben Wissing

Vertaling

Fien Vanhees

Verantwoordelijke uitgever

Charlotte van der Haert
Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen
Paleizenstraat 154
1030 Schaarbeek
info@cbar-bchv.be
www.cbar-bchv.be

Layout

Cécile Van Caillie

Publicatie

November 2014

Foto's

© UNHCR

Omslagfoto: © UNHCR / J. Andrews

Deze analyse kwam tot stand met de steun van het Europees Fonds voor vluchtelingen en het Hoog Commissariaat voor de vluchtelingen van de Verenigde Naties. De ingenomen standpunten zijn uitsluitend die van de auteur of uitgever en komen niet noodzakelijk overeen met die van UNHCR of EVF.

Waarom de meeste Syriërs vluchtelingen zijn

Inhoud

1. INLEIDING	6
2. DE JURIDISCHE BESCHERMING VAN 'OORLOGSVLUCHTELINGEN'*	10
2.1. Oorsprong en doeleinden van de subsidiaire bescherming	10
2.2. De voorrang van het vluchtelingenstatuut	13
2.3. De 'oorlogsvluchtelingen'	15
2.4. De analyse van conflicten en willekeurig geweld	16
2.5. De Syrische "oorlogsvluchtelingen"	19
3. HET SYRISCH CONFLICT	20
3.1. Het regime van de dynastie Al Assad	20
3.2. Vreedzame opstand	22
3.3. Gewapend conflict	23
3.3.1. Strijdende partijen	23
3.3.2. Aard van het conflict	24
3.4. Burgerslachtoffers	24
3.4.1. Viseren van burgers door het Syrische regime	24
3.4.2. Viseren van burgers door gewapende oppositie	27

4. DE BELGISCHE PRAKTIJK INZAKE SYRISCHE ASIELAANVRAGEN	30
4.1. Inleiding	31
4.2. Vier Syrische asielzoekers in België: het concrete verloop van hun asielprocedure	31
4.2.1. Christen van Noord-Syrië die bedreigd wordt door een gewapende groepering	31
4.2.2. Soennitische vrouw die afkomstig is van een gebied dat onder controle is van het Vrije Syrische Leger	34
4.2.3. Vrouw die behoort tot een stam die als pro-regime beschouwd wordt	37
4.2.4. Man die activiteiten uitoefent tegen het Syrische regime	40
4.3. Pijnpunten die vastgesteld werden in de werkwijze van het CGVS	43
4.3.1. Gegronde vrees	43
4.3.1.1. Individualisering van de vrees vs. algemeen geweld	43
4.3.1.2. Verhouding tussen objectieve en subjectieve elementen van de vrees	47
4.3.1.3. Beoordeling van een toekomstige vrees	48
4.3.2. Vervolging	49
4.3.2.1. Daden van vervolging	49
4.3.2.2. Gronden van vervolging	50
4.4. Rechtspraak van de RvV	51
5. CONCLUSIE	54
6. BIJLAGE	58
Ervaring met detentie: een getuigenis	58

1. Inleiding

België ontvangt, net als andere landen van de Europese Unie, sinds lang een belangrijk aantal asielzoekers afkomstig uit Syrië.¹ De massale onderdrukking van protestbewegingen uit verschillende lagen van de bevolking, en vervolgens de

overgang naar een steeds bloederigere burgeroorlog leidde tot de massale uittocht van bijna 3 miljoen Syriërs, nu vluchtelingen in verschillende landen van de regio (Turkije, Libanon, Jordanië, Egypte en Irak). Het geheel van EU-landen heeft iets meer dan honderdduizend Syrische asielzoekers geregistreerd in diezelfde periode.²

In eerste instantie werd het merendeel van deze asielaanvragen bevroren om de toekomstige

¹ Lang voor het uitbreken van de Syrische burgeroorlog, was het repressieve karakter van het regime verantwoordelijk voor de exodus van vele Syrische onderdanen, en meer bepaald van leden van de Koerdische gemeenschap. Deze vaststelling is één van de redenen voor een waarnemersmissie van Europese COI-bureaus: "The necessity for this mission arose in the light of a significant rise in the number of Syrian asylum seekers of Kurdish origin in many countries across Europe, and, concurrently, a relative lack of relevant, current, accurate and reliable country of origin information on the issue." Danish Immigration Service (DIS) and ACCORD/Austrian Red Cross, Human rights issues concerning Kurds in Syria - Report from a joint fact finding mission to Damascus, Syria, Beirut, Lebanon, and Erbil and Dohuk, Kurdistan Region of Iraq (KRI), mei 2010. <https://www.ecoi.net/news/89.joint-fact-finding-mission-report-on-kurds-in-syria.htm>

² Cijfers tot en met eind mei 2014. Zie, UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Syrian Refugees in Europe: What Europe Can Do to Ensure Protection and Solidarity, 11 juli 2014, <http://www.refworld.org/docid/53b69f574.html>

vooruitzichten van zowel het conflict als van de aan de gang zijnde politieke dynamiek te evalueren.³

3 De Commissaris-generaal rechtvaardigt het bevriezen op volgende manier: "Reden voor de beslissingsstop is de 'onduidelijke situatie' in Syrië. 'We hebben genoeg bronnen om de situatie zoals die vandaag is, te kunnen inschatten. Maar zal die over twee weken nog hetzelfde zijn? Het is te moeilijk om in te schatten wie reëel gevaar loopt en wie niet.' " " Dirk Van den Bulck benadrukt dat 'de meeste asielzoekers Koerden zijn uit het noordoosten van Syrië, dat buiten het epicentrum van het geweld ligt. Ook vóór de revolutie waren het vooral Koerden die hier bescherming vroegen, omdat zij historisch gezien al langer onderdrukt worden. Maar vandaag worden zij niet meer gevisieerd dan vroeger. President Assad heeft aan de Koerden zelfs toegevingen gedaan om een Koerdische opstand te vermijden, waardoor de Koerden nu behoorlijk tevreden zijn. Door dergelijke wisselende coalities is het niet duidelijk welke rol de Koerden in het huidige conflict opnemen en aarzelen we in het algemeen om een beslissing te nemen.' " " " Deze beslissingsstop is zeer uitzonderlijk, omdat hij al maanden duurt", zegt Van den Bulck nog. Hij beseft dan ook dat hij niet lang meer kan duren. " De Standaard, Asielaanvragen uit Syrië in de koelkast, 14 februari 2012, <http://destandaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=6E3M4F6V>

In de zomer van 2012 bepaalde het CGVS de beschermingsdoelen en begon het het geheel van de ingediende asielaanvragen te behandelen.⁴ Het totale beschermingspercentage is vanaf het begin erg hoog.⁵

4 ECRE/ELENA, Information Note on Syrian Asylum Seekers and Refugees in Europe, november 2013, p. 49. <http://www.ecre.org/component/downloads/downloads/824.html>

5 In 2012 heeft 19,1% van de behandelde aanvragen tot een erkenning van de vluchtelingenstatus geleid en 74,5% tot het verlenen van de subsidiaire bescherming, wat neerkomt op een gezamenlijk beschermingspercentage 93,6%. De weigeringen beperken zich tot technische beslissingen en enkele gevallen van fraude rond nationaliteit. <http://www.cgvs.be/nl/cijfers/>

De juristen van het BCHV ontmoeten aan de grens regelmatig Syrische asielzoekers die vastgehouden worden gedurende het onderzoek van hun dossier. Op die manier heeft het BCHV snel kunnen vaststellen dat deze asielzoekers meestal de subsidiaire bescherming toegewezen kregen. De toewijzing van subsidiaire bescherming houdt in eerste instantie in dat aan deze persoon de vluchtelingenstatus geweigerd wordt.⁶ Het BCHV heeft zich gebogen over de redenen die het CGVS ertoe gebracht hebben in eerste instantie de vluchtelingenstatus te weigeren aan deze personen.

De Conventie van Genève van 1951 betreffende de Status van Vluchtelingen geeft aan onder welke voorwaarden een persoon als vluchteling kan erkend worden, maar formuleert eveneens een aantal rechten verbonden aan dit statuut. De erkenning van de vluchtelingenstatus houdt in dat deze persoon geniet van de meest voordelige behandeling in de uitoefening van zijn fundamentele rechten en meer bepaald van zijn economische en sociale rechten.⁷ Het enkel toekennen van de subsidiaire bescherming beperkt en vertraagt een goede integratie van de persoon beschermd door zijn opvanggemeenschap.⁸ Al is het probleem dus verre van principieel, toch zijn er weinig asielzoekers die een beroep indienen tegen de beslissingen van het CGVS die de bescherming beperken tot de subsidiaire bescherming. Het erg beperkt aantal beroepen ingediend tegen de beslissingen tot toekenning van de subsidiaire bescherming, wordt in het bijzonder verklaard door de nieuwe onzekerheid die de indiening van een beroep met zich meebrengt. Het geheel van het dossier wordt namelijk herzien in het kader van een beroep in volle rechtsmacht en in theorie is het niet onmogelijk dat de subsidiaire bescherming toegekend door het CGVS ingetrokken wordt door de RvV. Weinig mensen zijn bereid om opnieuw een onzekere periode wat hun toekomst betreft, tegemoet te gaan.

De massale toekenning van de subsidiaire bescherming aan personen die Syrië ontvluchtten, duidde nochtans op een ontoereikende behandeling van hun beschermingsvraag. Het is deze anomalie die niet echt gecontroleerd werd door de RvV, die we hier willen onderzoeken. Hoe analyseert het CGVS het geweld in gewapende conflicten? Hoe worden personen gehoord die uit deze oorlogszones vluchten? Hoe lijst het CGVS de verklaringen op in deze specifieke context? Met welke elementen motiveert het CGVS de weigering van de vluchtelingenstatus? Kunnen we uit deze verschillende problemen een zicht krijgen over de manier waarop het CGVS de vluchtelingenstatus opvat?

Alvorens tot de kern van de analyse van de dossiers van asielzoekers over te gaan, herinnert deze analyse ons aan de context en de doeleinden van het invoeren van de subsidiaire bescherming in het recht van de Europese Unie en de relatie die deze wijze van bescherming op juridisch vlak onderhoudt met het vluchtelingenstatuut. Vervolgens zullen we nader ingaan op de dynamiek van het Syrische conflict.

In tweede instantie brengen we gehoorverslagen en beslissingen genomen door het CGVS aan om beter te begrijpen wat, in de beoordeling van de asielaanvragen, het CGVS ertoe bewogen heeft om bij voorkeur de subsidiaire bescherming toe te kennen.

Al werd de positie van het CGVS in 2014 herzien en lijkt het, op het moment waarop we onze analyse beëindigen, de vluchtelingenstatus toe te kennen aan een groot deel van de Syrische asielzoekers, toch hopen we dat onze vaststellingen en analyses bijdragen tot een betere beoordeling van de beschermingsnoden van personen die andere huidige of toekomstige gewelddadige situaties ontvluchten.

⁶ Zie hieronder, 2.2.

⁷ J. Hathaway, *The Rights of the Refugees under International Law*, Cambridge University Press, 2005.

⁸ Voor wat betreft gezinshereniging heeft het Grondwettelijk Hof gelukkig geoordeeld dat het over een discriminatie ging die niet gerechtvaardigd kan worden door de wet. Grondwettelijk Hof, arrest nr. 121/2013 van 26 september 2013, B.15.6. CBAR-BCHV, *Le regroupement familial des bénéficiaires de protection internationale en Belgique*, juni 2014 www.cbar-bchv.be/LinkClick.aspx?fileticket=L-A0lpdjjDM%3d&tabid=164&mid=682&language=fr-FR

2. De juridische bescherming van 'oorlogs-vluchtelingen'*

2.1. OORSPRONG EN DOELEINDEN VAN DE SUBSIDIAIRE BESCHERMING

De doelstelling van het gemeenschappelijk Europees asielregime is een gepast statuut bieden aan alle onderdanen van een derde land die nood hebben aan internationale bescherming en het beginsel van non-refoulement verzekeren. Dit regime moet in overeenstemming worden gebracht met de Conventie van Genève van 28 juli 1951 en met het Protocol van 31 januari 1967 betreffende de Status van Vluchtelingen (hierna "de Conventie van Genève" genoemd), net als met de andere relevante verdragen. Een uniform asielstatuut, een uniform statuut van subsidiaire bescherming en een gemeenschappelijk systeem gericht op het toekennen, in geval van een massale toestroom, van een tijdelijke bescherming aan ontheemde personen, vormen de drie beschermingsinstrumenten die op heden gedekt zijn door de wetgevende maatregelen van de Europese instellingen.⁹

* Dit hoofdstuk herneemt voor een deel de voorgestelde analyses in T. Wibault, *Reconnaître la persécution, Entre convergences et divergences des instruments de protection*, in *Droit de l'immigration et de la nationalité : fondamentaux et actualités*, ed. Patrick Wautelet en Fleur Collienne, CUP, Larcier, september 2014; pp. 53-162.

⁹ Artikel 78 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VwEU). De verschillende beschermingsregimes worden omkaderd door de volgende richtlijnen : - Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende (herschikking van de Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004) (hierna « Kwalificatierichtlijn » genoemd). - Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (hierna "Tijdelijke beschermingsrichtlijn" genoemd).

De creatie op Europees niveau van een subsidiair beschermingsstatuut, doelde op de harmonisatie van de verscheidene praktijken van de Lidstaten in hun humanitaire beschermingsregimes en op het beantwoorden van de beschermingsnoden die buiten het toepassingsgebied van de Conventie van Genève dreigden te vallen.

De invoering van de subsidiaire bescherming in het EU-recht door de Kwalificatierichtlijn¹⁰ vormde het onderwerp van complexe debatten tussen de Lidstaten. Ervoor stuurden de meeste Europese staten in de praktijk geen afgewezen asielzoekers terug naar een land in oorlog, maar meestal was deze bescherming niet geformaliseerd. In België bleef de wettelijke situatie van deze personen één van de meest precare. Het vroegere artikel 63/5 van de wet van 15 december 1980 voorzorg dat het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna "CGVS" genoemd) een beslissing tot onontvankelijkheid van de asielaanvraag kon laten vergezellen van een formeel advies indien de verwijdering naar het land van oorsprong niet wenselijk was. Een dergelijk advies van het CGVS volgde uit de erkenning van de bevoegdheid van het CGVS om alle klachten te behandelen die gebaseerd waren op artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna "EVRM" genoemd).¹¹ Maar deze niet-terugleidingsclausule liet de verwijderingsbevoegdheid van de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna "DVZ" genoemd) ongemoeid.¹² DVZ levert namelijk een bevel tot het verlaten van het grondgebied af vanaf het ogenblik dat er vastgesteld wordt dat een persoon in onregelmatig verblijf is en het beheert de uitvoering van de verwijderingsmaatregel. De vreemdeling werd echter getolereerd, waardoor de vraag over het verblijf onopgelost bleef.¹³

10 Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming.

11 DOC 555-1 (1992-1993), 1 december 1992, Senaat, wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

12 " De verwijzingsbeslissing gaat er ten onrechte van uit dat het advies van de Commissaris-generaal een bindend karakter zou hebben. Artikel 63/5 van de wet van 15 december 1980 bepaalt dat in geval van bevestiging, na dringend beroep, van de aangevochten beslissing om het grondgebied te verlaten, de Commissaris-generaal uitdrukkelijk advies geeft over de eventuele terugleiding van betrokkene naar de grens van het land dat hij is ontvlucht en waar, volgens zijn verklaring, zijn leven, zijn fysieke integriteit of zijn vrijheid in gevaar zou verkeren. Dat advies is niet bindend. De Minister van Binnenlandse Zaken (Dienst Vreemdelingenzaken) is de enige bevoegde overheid inzake de verwijdering van het grondgebied. De niet-terugleidingsclausule (of beter gezegd : het advies) doet geen afbreuk aan de uitvoerbaarheid van het bevel om het grondgebied te verlaten. De bevoegde overheid beslist vrij welk gevolg aan dat advies zal worden verleend. Zij kan aldus beslissen dat er een (tijdelijke) onmogelijkheid is tot verwijdering van het grondgebied en aan de betrokken vreemdeling in voorkomend geval een (tijdelijke) verblijfstitel geven. Wanneer de bevoegde overheid gevolg geeft aan het advies kan de termijn van verblijf worden verlengd en kan betrokkene opnieuw aanspraak maken op O.C.M.W.-steun, om de eenvoudige reden dat hij niet meer illegaal op het grondgebied van het Rijk verblijft. " Arbitragehof, arrest nr. 46/98 van 22 april 1998.

13 Voor een studie over het beschermingskader in het Belgische recht voor de invoering van de subsidiaire bescherming, zie CGKR, Droit d'asile et devoir de protection: Protections conventionnelles, temporaire et subsidiaire, december 2004, http://www.diversite.be/diversiteit/files/File//te%20sorteren/04_041202obs.pdf

Het doel was om deze praktijken te harmoniseren en om deze personen toegang te geven tot een echt juridisch statuut.

Om dit te doen hadden de redacteurs de intentie om de beschermingstandaarden afgeleid van het EVRM in het EU-recht om te zetten.¹⁴ De bescherming van oorlogsontheemden komt op zijn beurt voort uit het bestaan van de tijdelijke bescherming, een bescherming die zelf op dat moment een geheel nieuw beschermingsregime uitmaakte. " *De lidstaten zijn verplicht tot deze categorie die personen te rekenen welke in het kader van een door de Raad erkende " massale toestroom" aankomen; het is bijgevolg logisch en passend ook met deze personen rekening te houden wanneer zij individueel aankomen en niet voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend.*"¹⁵ De Tijdelijke beschermingsrichtlijn begint met de verwoording van het begrip ontheemde persoon, dat erg ruim omschreven wordt doordat het verschillende vluchtsituaties omvat? De tekst ontstaat uit de ervaring van de humanitaire crisis volgend op de militaire interventie van de NAVO in Kosovo, heeft betrekking op alle personen die hun land of regio van afkomst hebben moeten verlaten of geëvacueerd werden, namelijk naar aanleiding van een oproep gelanceerd door internationale organisaties, waarvoor terugkeer in veilige en duurzame omstandigheden onmogelijk is omwille van de situatie die heerst in hun land, en die eventueel onder het toepassingsgebied van artikel 1A van de Conventie van Genève of andere internationale of nationale beschermingsinstrumenten vallen. Meer in het bijzonder is de tekst van toepassing op de personen die gebieden van gewapend conflict of endemisch geweld ontvluchtten en de personen die slachtoffer werden van systematische of veralgemeende schendingen van de rechten van de mens of op wie in dat opzicht ernstige bedreigingen rusten.¹⁶ Het is dus vanuit dezelfde bezorgdheid tot consistentie dat de Commissie in het oorspronkelijke voorstel " *een bedreiging van het leven, de veiligheid of de vrijheid van de betrokkenen als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict of als gevolg van stelselmatige of algemene schendingen van hun mensenrechten* " als grond voor subsidiaire bescherming overneemt.¹⁷

14 COM 2001/510 definitief, Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven.

15 COM 2001/510 definitief.

16 Artikel 2 Richtlijn 2001/55/CE.

17 COM 2001/510 definitief.

De oorspronkelijke tekst van het voorstel heeft verschillende wijzigingen ondergaan alvorens te komen tot de tekst die op heden is overgenomen door de Kwalificatierichtlijn. De herformuleringen beoogden te vermijden dat een tekst werd aangenomen die aanleiding kon geven tot een ruime en toekomstgerichte interpretatie van dit nieuwe beschermingsinstrument en zou ontsnappen aan de schoot van artikel 3 van het EVRM.¹⁸ De subsidiaire bescherming b) beperkt zich tot het dekken van bedreigingen van foltering of onmenselijke en vernederende behandelingen of sancties, wat heel trouw verwijst naar artikel 3 van het EVRM.¹⁹ Wat betreft de subsidiaire bescherming c), heeft de finale tekst van de richtlijn een dubbele verenging van de formulering ondergaan. Wat gedekt wordt is niet meer een bedreiging van het leven, de veiligheid of de vrijheid, maar een ernstige bedreiging van het leven of de persoon. Bovendien vloeit deze bedreiging vanaf heden uitsluitend voort uit willekeurig geweld in geval van een gewapend conflict. Andere situaties waar systematische of veralgemeende schendingen van de mensenrechten gepleegd zijn, zijn uit de tekst verdwenen. De moeilijkheid om overeenstemming te bereiken over een definitieve formulering, blijkt uit de dubbelzinnige en paradoxale uitdrukking “ *individuele bedreiging als gevolg van willekeurig geweld* ”.

Eens de tekst afgerond was, waren de waarnemers verbaasd over de formulering van het artikel 15 c) van de Kwalificatierichtlijn. UNHCR « *estime que la notion de menace « individuelle » ne doit pas conduire à un seuil supplémentaire et à une charge de la preuve plus lourde. Les situations de violence généralisée se caractérisent précisément par la nature aveugle et imprévisible des risques auxquels les civils peuvent être confrontés.* »²⁰ UNHCR zou het coherent hebben gevonden indien personen die dit type van geweld ontvluchten, maar zich buiten de context van een massale toestroom bevinden, de bescherming gedefinieerd door de Tijdelijke beschermingsrichtlijn toegerekend kregen. De Belgische wetgever heeft ervoor gekozen om Byzantijnse kwesties te voorkomen en heeft de bepaling op de meest gunstige wijze omgezet door de vermelding “ *individueel* ” niet over te nemen in artikel 48/4 §2c van

de Wet van 15 december 1980. Bovendien wil de Memorie van toelichting, zoals gewenst door UNHCR, deze bescherming in overeenstemming brengen met de tijdelijke bescherming: “ *De EU-lidstaten zijn verplicht tot deze categorie die personen te rekenen welke in het kader van een door de Raad erkende “massale toestroom” toekomen; het is bijgevolg logisch en passend ook met deze personen rekening te houden wanneer zij individueel aankomen en niet voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend.* ”²¹

Het Hof van Justitie heeft in het arrest Elgafaji verklaard dat het artikel 15 c) onderhavig is aan een autonome interpretatie en niet gereduceerd kan worden tot een simpele avatar van artikel 3 EVRM.²² Maar van welke individualisering is er dan sprake in de oorspronkelijke tekst van de richtlijn? Het gaat om uitzonderlijke situaties die gekenmerkt zouden zijn door zo’n hoog risico-gehalte dat er ernstige en gegronde redenen zouden bestaan om te geloven dat elke persoon individueel het betrokken risico zou ondergaan.²³ Slechts een dergelijke uitzonderlijke situatie stelt alle individuen in staat om onderling verwisselbaar te zijn tegenover de bedreiging.

Het ontbreken van enige vermelding van het individueel karakter van de bedreiging in een context van willekeurig geweld in artikel 48/4 van de Wet van 15 december 1980, maakt deze interpretatie van het Hof van Justitie overbodig, aangezien de beschermingsnorm hier de wil van de wetgever volgt om aan de asielzoekers een gunstigere norm toe te kennen, zoals toegestaan door artikel 3 van de Kwalificatierichtlijn.²⁴ Nochtans is het moeilijk om over deze kwestie een duidelijke lijn te vinden in de rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna “ *RvV* ” of “ *de Raad* ” genoemd). In bepaalde arresten maakt de Raad zich het geheel van de redenering van het arrest Elgafaji eigen met het risico op verdwijning van de gunstige bepaling voorzien door de Belgische wet.²⁵ Maar er is andere rechtspraak waarin de Raad

18 J. McAdam, The European Union Qualification Directive: The Creation of a Subsidiary Protection Regime, Int J Refugee Law (2005) 17 (3): 461-516.

19 De subsidiaire bescherming a) gericht op het beschermen van personen tegen de doodstraf of executie staat hier niet ter discussie aangezien de toepassing ervan in de praktijk slechts zelden voorkomt.

20 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Commentaires annotés du HCR sur la directive 2004/83/CE, op cit.: p. 34.

21 DOC 51 2478/001, Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, 10 mei 2006, Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen; p. 87.

22 HvJ, Meki Elgafaji, Noor Elgafaji, (C-465/07) c. Staatssecretaris van Justitie, 17 februari 2009; §28.

23 HvJ, Elgafaji (C-465/07), op cit.: §35.

24 “ De lidstaten kunnen ter bepaling van wie als vluchteling of als voor subsidiaire bescherming in aanmerking komend persoon wordt erkend en ter bepaling van de inhoud van de internationale bescherming, gunstiger normen vaststellen of handhaven indien die met deze richtlijn verenigbaar zijn.”

25 RvV, arrest nr. 111.786 van 11 oktober 2013.

herinnert aan de voorbereidende werken en stelt dat de wetgever anderszins gelijkwaardigheid heeft willen vaststellen, of in ieder geval heeft willen wijzen op de gelijkenis tussen de begrippen gebruikt door de subsidiaire bescherming c) en de tijdelijke bescherming. In het arrest van de RvV dat we hier citeren, heeft de Raad zich gebogen over de situatie in Somalië en is hij van oordeel dat in het geval van een gewapend conflict, personen geconfronteerd worden met willekeurig geweld wanneer endemisch geweld of systematische of veralgemeende schendingen van de rechten van de mens vastgesteld zijn.

“ 6.8. De Raad onderzoekt in eerste instantie de vraag over willekeurig geweld. Net zomin als de notie van gewapend conflict, is deze van willekeurig geweld niet gedefinieerd in de wet, noch in de voorbereidende werken ervan. Deze werken bieden nochtans een bruikbare indicatie van de manier waarop deze notie geïnterpreteerd dient te worden. De preambule van de wet merkt op dat het artikel 48/4, §2, c) van de wet afgeleid is van « het artikel 2, punt c) van de Richtlijn van de Raad van de Europese Unie betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden » die zich in het bijzonder richt op : “ i) personen die uit door een gewapend conflict of inheems geweld getroffen gebieden hebben moeten vluchten; ii) personen die ernstig gevaar lopen op dan wel slachtoffer z n geweest van systematische of algemene schending van de mensenrechten.” De preambule vermeldt

eveneens: « De EU-lidstaten zijn verplicht tot deze categorie die personen te rekenen

welke in het kader van een door de Raad erkende «massale toestroom» toekomen; het is bijgevolg logisch en passend ook met deze personen rekening te houden wanneer zij individueel aankomen en niet voldoen aan de voorwaarden om als vluchteling te worden erkend. » (Parl. St., Kamer, 2005-2006, nrs. 2478/001, pp. 86-87). De wetgever heeft dus een gelijkwaardigheid tot stand willen brengen of minstens de gelijkenis tussen de concepten gebruikt door deze twee bepalingen willen benadrukken. (...)

6.8.1. Willekeurig geweld kan gedefinieerd worden als geweld dat geen onderscheid maakt en voor de burgers een reëel risico voor hun leven of hun persoon teweeg brengt zelfs indien niet vastgesteld zou zijn dat ze een vrees hadden om vervolgd te worden op basis van hun ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of politieke overwegingen in de zin van artikel 1A, §2 van de Conventie van Genève (cfr. met name CCE, arrest 2010, van 27 september 2007). Na raadpleging van de preambule dient te worden vastgesteld dat dit het geval is wanneer, in geval van gewapend conflict, endemisch geweld of systematische of veralgemeende schendingen van de mensenrechten zijn vastgesteld.”²⁶ (vrije vertaling)

²⁶ CCE, arrest nr. 71 738 van 12 december 2011.

2.2. DE VOORRANG VAN HET VLUCHTELINGENSTATUUT

De subsidiaire bescherming is een aanvulling op de bescherming van de vluchteling. Deze bescherming kan enkel toegekend worden aan de persoon die beschouwd wordt niet te beantwoorden aan de vluchtelingendefinitie en die beantwoord aan de beschermingscriteria die specifiek zijn voor dit tweede regime.

“ 30. Uit het gebruik van de term „subsidiair” en uit de tekst van dat artikel blijkt aldus dat de subsidiaire-beschermingsstatus is bedoeld voor derdelanders die niet in aanmerking

komen voor de vluchtelingenstatus.

31. Voorts blijkt uit de punten 5, 6 en 24 van de considerans van richtlijn 2004/83 dat de minimumcriteria voor de toekenning van de subsidiaire bescherming een aanvulling moeten kunnen vormen op de vluchtelingenbescherming die is vastgelegd in het Verdrag van Genève, door te bepalen welke personen werkelijk internationale bescherming behoeven en door hun een passende status te verlenen (arrest Diakité,

C-285/12, EU:C:2014:39, punt 33).

32. Uit het voorgaande blijkt dat de in richtlijn 2004/83 opgenomen subsidiaire bescherming een aanvulling vormt op de in het Verdrag van Genève neergelegde bescherming van vluchtelingen.²⁷

Met dit principe goed ingeburgd, stelt zich de vraag vanaf wanneer men het feit dat een oorlogsvluchteling niet als een conventionele vluchteling kan erkend worden, dient te aanvaarden?

« 53. Le conflit armé a probablement constitué la principale cause des flux de réfugiés à la fin du XXe siècle. Lorsque les réfugiés sont pris dans un tel conflit, ils ne sont pas seulement protégés par le droit international des réfugiés mais également par le droit international humanitaire en tant que source complémentaire de protection. Si quelqu'un est forcé de fuir un conflit armé dans son pays du fait de violations des droits de l'homme et du droit humanitaire, ces facteurs seront pris en compte dans l'examen du statut de réfugié pour cette personne. Ces deux domaines du droit jouent un rôle important dans de nombreuses situations de déplacement intérieur ou lorsque les camps ou zones d'installation ont été infiltrées par des éléments armés. »²⁸

De Conventie van Genève is voortgekomen uit de wereldoorlogen en de originele matrix ervan ligt in groepsvervolgingen. Veel misdaden en schendingen van de rechten van de mens waaronder de meest gruwelijke, in eerste plaats genocides, zijn handelingen van collectieve aard, en de strikte vereiste tot individualisering van de vrees marginaliseert zo het asielrecht tot het onbruikbaar gemaakt wordt in situaties waarvoor het juist gecreëerd werd.²⁹ Toch vormt de vereiste tot individualisering van de vrees dikwijls een belemmering voor de juiste toepassing van de Conventie van Genève en voor de erkenning van vervolgingspatronen gericht tegen bevolkingsgroepen.

Hoewel een vrees van nature uit iets individueels is, kan het nochtans zijn oorsprong vinden in een fenomeen dat zonder onderscheid de leden van een grotere groep aantast. Het individuele karakter van de vrees sluit de mogelijkheid van een collectieve vervolging niet uit. Het begrip groepsvervolging vloeit zelfs voort uit de tekst van de Conventie van Genève die de verschillende vervolgingsgronden met betrekking tot het behoren tot een groep van personen (raciale, religieuze, nationale, sociale of politieke groep) identificeert.³⁰

Het prioritair karakter van de Conventie van Genève moet dus opnieuw bevestigd worden terwijl het bestaan van een subsidiaire bescherming c) gewapende conflicten anders kwalificeert door niet meer de daden die gericht zijn of gemotiveerd zijn door conventionele gronden, maar eerder de daden die als willekeurig beschouwd worden, naar voren te plaatsen. Een onderscheid maken in geweld al naargelang het uitgeoefend wordt op militaire of burgerdoelwitten, is in het licht van de Conventie van Genève en de mensenrechten, niet relevant. Het enige onderscheid dat geldt, is de bepaling of het geweld de vrees voor vervolging wegens één van de gronden van de Conventie voedt of niet.³¹ Het bepalen van de intentie achter de gewelddaad is geen eenvoudige taak, aangezien de vervolger, zoals elke misdadiger, in het algemeen de eerste is om zijn intenties niet duidelijk aan te kondigen of zijn daden niet op te eisen.³²

27 HvJ, H. N. (C-604/12) tegen Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General, 8 mei 2014; §§30-32.

28 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Note sur la protection internationale, 2 juli 2003, A/AC.96/975; §53, <http://www.refworld.org/docid/3f20fd015.html>

29 J. Hathaway, The Law of Refugee Status, Butterworth, Canada, 1991; pp. 95-96.

30 V. Chetail, Armed Conflict and Forced Migration: A Systemic Approach to International Humanitarian Law, Refugee Law and Human Rights Law (August 12, 2013) in A. Clapham & P. Gaeta (eds), The Oxford Handbook of International Law in Armed Conflict, Oxford, Oxford University Press, pp. 700-734, 2014.

31 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), UNHCR intervention before the Court of Appeal of England and Wales in the case of QD (Iraq) v. Secretary of State for the Home Department, 31 mei 2009, C5/2008/1706; §45.2, <http://www.refworld.org/docid/4a6464e72.html>

32 J. Hathaway, Food Deprivation: A Basis for Refugee Status? Soc. Res. 81, nr. 2, 2014; p. 330.

2.3. DE 'OORLOGSVLUCHTELINGEN'

Het bestaan van een specifiek beschermingsregime voor oorlogsvluchtelingen, kan in de praktijk leiden tot een afzwakking van de Conventie van Genève en verstoort de manier waarop geweld gepleegd tegen burgers in geval van conflict onderzocht wordt.

In het rapport *Safe at Last* dat handelt over de toepassing van de subsidiaire bescherming, heeft UNHCR vastgesteld dat in een heel aantal Lidstaten, de erkenningsgraad van de vluchtelingenstatus relatief laag blijkt te zijn voor asielzoekers afkomstig uit landen opgeschud door gewapende conflicten. Het onderzoek van UNHCR heeft eveneens kunnen aantonen dat de vluchtelingenstatus op ongepaste wijze geweigerd werd, ten gevolge van te restrictieve interpretaties van de wetteksten. In het bijzonder heeft UNHCR te restrictieve interpretaties van de 5 vervolgingsgronden erkend door de Conventie van Genève, een overdreven bewijslast in het aantonen van een band tussen de vervolgingsvrees en de Conventiegronden en gebrekkige geloofwaardigheidsonderzoeken doen opmerken.³³ Eveneens volgens UNHCR : « (...) on présume souvent à tort que les « réfugiés générés par la guerre » ou ceux qui furent un conflit armé ne relèvent pas du champ d'application de la Convention de 1951. En fait, de nombreux conflits modernes se caractérisent par une violence ciblée contre des groupes ethniques, raciaux ou religieux particuliers. Il doit être procédé à une évaluation complète de l'applicabilité des critères de la Convention de 1951 avant d'accorder des formes de protection complémentaires, souvent associées à des droits moins étendus. »³⁴

Het tool om het artikel 15 c) van de Kwalificatierichtlijn te interpreteren, geleverd door het Hof van Justitie in het arrest Elgafaji, is eerder een nieuwe bron tot verwarring dan dat het dit probleem van de baan ruimt. Volgens het Hof, " *Hoe meer de verzoeker eventueel*

het bewijs kan leveren dat hij specifiek wordt geraakt om redenen die te maken hebben met zijn persoonlijke omstandigheden, hoe lager de mate van willekeurig geweld zal zijn die vereist is opdat hij in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming."³⁵ Maar welk individu zou in de situatie van een gewapend conflict in staat kunnen zijn om objectieve redenen te geven die hem als mogelijk slachtoffer aanwijzen, behalve dan de conventievluchteling? Door deze zienswijze over conflicten, werpt het Hof het idee op dat hoe intenser het conflict is, hoe minder discriminerend het is, de dynamiek van vele hedendaagse conflicten ontsnapt nochtans aan een dergelijke regel.

Gewapende conflicten creëren uiteraard een context waarin de slachtoffers moeilijkheden ondervinden om hun vluchtelingenstatuut te doen erkennen, zozeer dat het eenvoudig is om de afwezigheid van vervolging af te leiden uit het feit zelf dat geweld als veralgemeend omschreven wordt. Nochtans sluit de intensiteit van het geweld niet uit dat het discriminerend kan zijn.³⁶ De burgeroorlogen dragen steeds een confrontatie van collectieve, religieuze, etnische, taalkundige gemeenschaps-, klassenelementen, enz. in zich. Bovendien ontstaat en opereert een burgeroorlog niet alleen vanuit bestaande gemeenschappelijkheden, maar het versterkt ze ook of creëert er zelfs nieuwe.³⁷ Dit verklaart dat slachtoffers van gewapende conflicten dikwijls weldegelijk slachtoffer zijn omwille van hun reële of veronderstelde lidmaatschap bij één van deze collectieve elementen betrokken bij de oorlogsdynamiek.

UNHCR dringt in verschillende documenten regelmatig aan op de noodzaak van het evalueren van de impact van gewapende conflicten op een manier die in overeenstemming is met de Conventie van Genève. Het focussen op de intensiteit van geweld dreigt de kwalitatieve elementen waaruit blijkt dat de lagen van de bevolking onderworpen zijn aan vervolging, op de achtergrond te doen verdwijnen.

« 7. For the purposes of applying the 1951 Convention refugee definition, classifying a particular situation as an armed conflict can

33 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Safe at Last? Law and Practice in Selected EU Member States with Respect to Asylum-Seekers Fleeing Indiscriminate Violence*, 27 juli 2011; pp. 18-20, <http://www.refworld.org/docid/4e2ee0022.html> Het gaat hier over inleidende bevindingen, het centrale voorwerp van dit document handelt over de evaluatie van de goede toepassing van artikel 15 c) van de Kwalificatierichtlijn.

34 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Expert Meeting on Complementarities between International Refugee Law, International Criminal Law and International Human Rights Law: Summary Conclusions*, juli 2011; §25, <http://www.refworld.org/docid/4e1729d52.html> Voor de Franse vertaling zie UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Annuaire des conventions relatives aux réfugiés et à l'apatridie - Compilation des Résumés des conclusions des Réunions d'experts*, mai 2012, <http://www.refworld.org/docid/4fe2e6932.html>

35 HvJ, Elgafaji (C-465/07), op cit.; §39.

36 Ibidem; pp. 91-93.

37 Michel Foucault, *La Société Punitif*, Cours au Collège de France. 1972-1973, Ehes Gallimard Seuil, Parijs 2013; pp. 29-30.

be a relevant component of the background to the refugee claim, but it too frequently distorts the assessment of the basis for the claim, emphasizing issues around the generalized impact of violence rather than persecution, or around the credibility of the claim for protection. Participants noted that, in every claim for refugee protection, it remains necessary to understand and analyze the factual situation in the country of origin in its proper context, including the causes, character and impact of the conflict or violence on the applicant and others similarly situated and how the individual applicant is affected by the factual situation. Quality country of origin information should avoid generalizations about the conflict and may highlight groups that are persecuted.

8. A person's risk of being persecuted must be assessed in the context of the overall situation in the country of origin, taking into account general as well as individual circumstances. In armed conflict and other situations of violence, whole communities may suffer or be at risk of persecution. The fact that many or

all members of particular communities may be equally at risk does not undermine the validity of any particular claim. The test is whether an individual's fear of being persecuted is well-founded. In fact, at times, the impact of a conflict on an entire community strengthens, rather than weakens, the risk to any particular individual.

9. There is no basis in the 1951 Convention for holding that in armed conflict or other situations of violence, an applicant needs to establish a risk of harm over and above that of others caught up in such situations (sometimes called a "differentiated risk"). Further, there is nothing in the text of the 1951 Convention to suggest that a refugee has to be singled out for persecution, either generally or over and above other persons at risk of being persecuted. A person may have a well-founded fear of persecution that is shared by many others. »³⁸

38 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Summary Conclusions on International Protection of Persons Fleeing Armed Conflict and Other Situations of Violence; Roundtable 13 and 14 September 2012, Cape Town, South Africa, 20 december 2012; §§ 7-9, <http://www.refworld.org/docid/50d32e5e2.html>

2.4. DE ANALYSE VAN CONFLICTEN EN WILLEKEURIG GEWELD

De implementatie van de subsidiaire bescherming heeft de asielinstanties ertoe gebracht om nieuwe instrumenten van analyse te ontwikkelen in lijn met deze nieuwe concepten. Verschillende termen van de bepaling lijken rechtstreeks te zijn ontleend aan het humanitair recht, veel rechters in België en elders hebben daarom geopteerd voor een letterlijke interpretatie van de tekst van de subsidiaire bescherming en verwezen naar de rechtsconcepten ontwikkeld door het humanitair recht.³⁹ Deze aanpak wordt nu ontkracht door het Hof van Justitie in het arrest Diakité, "(...) *het internationale humanitaire recht en de subsidiaire-beschermingsregeling van de richtlijn verschillende doelen nastreven en duidelijk los van elkaar staande beschermingsmechanismen instellen.*"⁴⁰

Maar het taalgebruik van het humanitair recht heeft niet alleen de interpretatie van juridische

concepten beïnvloed, maar ook de feitelijke analyse die men zou kunnen voeren over militaire operaties. De inperking van de kwalificatie van de subsidiaire bescherming c) tot enkel "*ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict*"⁴¹, mag het veelzijdig karakter van gewapende conflicten niet ontkennen. Het arrest Diakité herinnert eraan dat de vereiste van bescherming voorrang geniet op het omschrijven van de juridische definities die de conflicten kunnen aannemen. De bedreigingen die de conflicten doen wegen op het leven van de burgers zijn veelvoudig en de bepaling van deze bedreigingen vormt een belangrijk punt dat te veel genegeerd wordt tijdens het onderzoek naar bescherming.

Bij het lezen van de analytische documenten van het CGVS over lopende gewapende conflicten,

39 P. d'Huart, Observations - Le concept de conflit armé interne ou international de l'article 15, point c, de la directive 2004/83/CE : une référence au droit international humanitaire ?, *Revue du droit des étrangers*, 2012, - nr. 168, pp. 238-245.

40 HvJ, Aboubacar Diakité (C-285/12) tegen Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, 30 januari 2014; § 24.

41 Terwijl het oorspronkelijke voorstel op ruimere wijze de gevolgen van het conflict omvatte: "een bedreiging van het leven, de veiligheid of de vrijheid van de betrokkenen als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict of als gevolg van stelselmatige of algemene schendingen van hun mensenrechten" Zie supra 4.1.2.

lijkt het erop dat Cedoca⁴² in het algemeen de gevolgen van het conflict naar burgers toe te restrictief opvat, in lijn met de definitie van de wet. Deze documenten richten hun analyse op gedode of verwonde burgers, die geïdentificeerd worden als collaterale slachtoffers, en geeft, in mindere mate, een overzicht van intern ontheemden.⁴³ Deze invloed van de wettekst op de feitelijke analyse van conflicten vormt een probleem omdat de experts van gewapende conflicten vandaag de dag stellen dat dit type van kwantitatieve analyse gericht op de statistieken van gedode burgers, in de meeste gevallen, niet toelaat om, een zicht te krijgen op het geweld ondergaan door de burgers in de moderne conflicten en dat het in het algemeen slechts het topje van de ijsberg uitmaakt.⁴⁴

Het concept willekeurig geweld of « *indiscriminate violence* »⁴⁵ is nauw verbonden met het uitvoeren van militaire operaties die de normen van het humanitair recht schenden, omdat zij geen onderscheid maken tussen militaire en burgerdoelwitten of zij deze laatsten op onevenredige wijze raken.⁴⁶ Maar andere types van geweld, nog steeds toegeschreven aan het conflict, ontsnappen aan deze enige militaire categorie.⁴⁷ Joegoslavië, Burundi, Congo, Tsjetsjenië, Sierra Leone, Colombia, enz., de grens tussen het militaire en het burgerlijke wordt troebel en de burgers zijn hiervan het grootste slachtoffer. De grens tussen gewapend conflict en crimineel ge-

weld is eveneens steeds minder duidelijk, zoals blijkt uit de conflicten in Mexico of in Irak. Vandaar het belang voor de asielinstanties om andere indicatoren van de impact van conflicten op burgers te bepalen, indicatoren die eveneens kunnen variëren afhankelijk van de context en de dynamiek van het conflict. Systematische schendingen van mensenrechten en druk uitgeoefend op de bevolking, chronische onderontwikkeling, het instorten van de Staat, hongersnood en ontheemding van bevolkingsgroepen, de gevolgen van gewapende conflicten zijn divers en kunnen, buiten de dreiging om een collateraal slachtoffer te worden tijdens een militaire operatie, rechtvaardigen dat het leven in het land van oorsprong ondraaglijk is geworden.

Een dergelijke systemische benadering van de gevolgen van het conflict op het leven van de burgers om zowel de vrees voor vervolging als ernstige bedreigingen van schade in een situatie van willekeurig geweld te evalueren, werd door UNHCR verwezenlijkt in de vorm van aanbevelingen over het onderzoek van aanvragen tot bescherming van Afghaanse onderdanen. Afghanistan vormt hier effectief een erg welsprekend voorbeeld van de noodzaak om het spectrum van de analyse van conflicten te verruimen. Ook al is het aantal gedode of verwonde burgers uiteindelijk relatief laag in vergelijking met andere dodelijkere conflicten, er zijn andere factoren die leiden tot de conclusie dat de burgerbevolking hier een hoge tol betaalt voor de oorlog. UNHCR stelt dat, hoewel het totale aantal burgerslachtoffers en het aantal incidenten belangrijke indicatoren vormen van het lopende conflict in Afghanistan, een beter begrip van de impact van het conflict op de burgerbevolking nog dient rekening te houden met de gevolgen van het indirect geweld en op langere termijn, en dit met inbegrip van de impact van het conflict op de eerbiediging van de mensenrechten en de mate waarin het conflict de capaciteiten van de Staat belemmert om de mensenrechten te beschermen.⁴⁸ UNHCR stelt dan ook een hele serie indicatoren voor die als relevant beschouwd worden in de Afghaanse context waarvan het gebruik aanbeveelt zowel voor de evaluatie van de vrees voor vervolging als voor ernstige bedreiging van schade: de controle van burgerbevolkingen door illegale gewapende groeperingen, ofwel door het opleggen van parallelle gerechtelijke structuren en onwettige strafuitvoeringen, ofwel

42 Cedoca: naam van de interne documentatie- en researchdienst van het CGVS. Zie art. 3 K.B. 11 juli 2003, op cit.

43 Het gaat hier om een constante in de documenten van het CGVS die we geraadpleegd hebben. Het centrale doel van de documenten is evalueren in welke mate de burgerbevolking onderworpen is aan willekeurig geweld, het voornaamste instrument van evaluatie blijft de identificatie van veiligheidsincidenten. Bij wijze van voorbeeld: " Deze COI Focus beschrijft de actuele veiligheidssituatie in Pakistan. Het betreft een analyse van de aard, de omvang, de intensiteit en de lokalisatie van het geweld dat in het land voorkomt. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de mate waarin de burgerbevolking door willekeurig geweld getroffen wordt. Deze analyse beoogt een globaal beeld van het geweld dat in Pakistan plaatsvindt. Het rapport bevat geen exhaustief overzicht van de veiligheidsincidenten die zich in Irak voordoen. De vermelde incidenten dienen voornamelijk om de algemene trend in Pakistan of in een bepaalde Pakistaanse regio te verduidelijken." CGRA-CGVS, COI Focus Pakistan Actuele veiligheidssituatie, 18 februari 2014." Deze COI Focus beschrijft de actuele veiligheidssituatie in de Centraal en Zuid- Iraakse provincies. Het betreft een analyse van de aard, de omvang, de intensiteit en de lokalisatie van het geweld dat anno 2014 in deze regio voorkomt. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de mate waarin de Iraakse burgerbevolking door willekeurig geweld getroffen wordt. Deze analyse beoogt een globaal beeld van het geweld dat in Irak plaatsvindt. Het rapport bevat geen exhaustief overzicht van de veiligheidsincidenten die zich in Irak voordoen. De vermelde incidenten dienen voornamelijk om de algemene trend in Irak of in een bepaalde Iraakse regio te verduidelijken." CGRA-CGVS, COI Focus Irak De Actuele veiligheidssituatie in Centraal en Zuid Irak, 21 maart 2014.

44 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), T. Farrell & O. Schmitt, *The Causes, Character and Conduct of Armed Conflict, and the Effects on Civilian Populations, 1990-2010*, april 2012, PPLA/2012/03, pp. 1 en 30 <http://www.refworld.org/docid/4f8c3fcc2.html>

45 UNHCR heeft tegenover de Britse rechtbanken benadrukt dat er geen verwarving zou mogen bestaan tussen het begrip « *indiscriminate violence* » behartigd door artikel 15 van de Kwalificatieverdragen en « *indiscriminate attack* » opgenomen in het Aanvullend Protocol bij de Conventies van Genève. UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), UNHCR intervention before the Court of Appeal of England and Wales in the case of QD (Iraq) v. Secretary of State for the Home Department, 31 mei 2009, C5/2008/1706, §§41-44, <http://www.refworld.org/docid/4a6464e72.html>

46 Deze notie van proportionaliteit is op zichzelf problematisch, onenigheden over wat buitensporig gebruik van geweld is, komen regelmatig terug. Zie G. Noll, *Analysis at War: Proportionality, Equality and the Law of Targeting*, Netherlands Yearbook of International Law 43, 2013, pp. 205-230.

47 H. Lambert & T. Farrell, *The Changing Character of Armed Conflict and the Implications for Refugee Protection – Jurisprudence*, International Journal of Refugee Law Vol. 22 nr. 2, 2010, p. 243.

48 UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan*, 6 augustus 2013, HCR/EG/AFG/13/01; p. 15. <http://www.refworld.org/docid/51fdca34.html>

door de intimidatie van burgers, beperkingen aan de vrijheid van beweging en het gebruik van onwettige belastingen ; gedwongen rekrutering ; de impact van het geweld en de onzekerheid over de humanitaire situatie die zich kan manifesteren in voedselonzekerheid, armoede en de vernietiging van de bestaanszekerheid; de opkomst van georganiseerde misdaad en de mogelijkheid voor krijgsheren en corrupte overheidsfunctionarissen om straffeloos te opereren in gebieden gecontroleerd door regeringstroepen; moeilijke toegang tot gezondheidszorg, onderwijs en het openbaar leven, in de eerste plaats voor vrouwen.⁴⁹

In de praktijk vereist een goed begrip van conflicten dat er een analyse gevoerd wordt die de systematische schendingen van de mensenrechten en de veelvoudige gevolgen van het geweld op het mogelijk overleven van de bevolking en de grenzen van de humanitaire acties integreert. Deze benadering helpt niet alleen om de concrete gevolgen van het conflict op het dagelijkse leven van de bevolking beter te begrijpen, maar doet ook de aanwezige vervolgingspatronen beter in het oog springen.

Het statuut van de analytische documenten van het CGVS vormt hier een probleem. Alhoewel ze een louter documentair statuut hebben, worden ze zodanig ontwikkeld dat ze een soort van voorloper zijn van de keuze in bescherming die in aanmerking genomen wordt. Zo geeft bijvoorbeeld het document van Cedoca dat een totaalbeeld geeft van het gewapend conflict in Afghanistan, aan de analyse te richten op de burgerslachtoffers van het “ willekeurig geweld ”, en preciseert het dat gerichte aanslagen en intimidatie in principe hiertoe niet worden gerekend. Wanneer het analytische document bevestigt dat de burgerbevolking niet in het bijzonder gevisieerd wordt in dit conflict, vormt het een oordeel naar militaire normen op basis van een beoordeling van het gebruik van gevechtswapens.⁵⁰ Vanuit het loutere oogpunt van de evaluatie van de intensiteit van het conflict, blijkt deze benadering te restrictief te zijn aangezien vaststaat dat gewapende groeperingen gerichte aanslagen gebruiken met de bedoeling om de burgerbevolking te terrori-

seren en te intimideren.⁵¹ Maar het overnemen van het begrip “willekeurig geweld” in het analytische document toont vooral aan dat het doel van het document in de praktijk ligt in het goed omkaderen van de toepassing van de subsidiaire bescherming c) en in het bepalen of de intensiteit van het conflict de toekenning ervan rechtvaardigt. Het onderzoek naar patronen van vervolging veralgemeend of verergerd door het conflict en de ontwikkeling ervan, wordt naast zich neer gelegd. De RvV heeft al gewezen op dit verschil in de analyses van het CGVS. Zo heeft de Raad het CGVS verweten zich in de analyse te hebben gericht op de mate van intensiteit van het conflict in het noorden van Mali zonder bijzondere aandacht te hebben besteed aan het feit dat het conflict zou hebben kunnen geleid tot het ontstaan van vervolgingspatronen tegen de Toareg.

“ De Raad is van oordeel dat deze informatie van die aard is dat het onderzoek naar de gegrondheid van de asielaanvraag van verzoeker beïnvloed wordt, niet alleen in het licht van artikel 48/4 van de wet van 15 december 1980, maar eveneens in het licht van artikel 48/3 van deze wet. Uit de feiten blijkt dat de gewelddaden gepleegd ten aanzien van de Toareg, de Arabieren en andere Malinezen met een lichte huidskleur, niet beperkt blijven tot het noorden van Mali en niet uitsluitend gepleegd worden door Malinese soldaten. Naast het feit dat dit rapport het onmogelijk maakt om, in de huidige staat, de aard en de omvang van het geweld te beoordelen dat gepleegd wordt in het zuiden van Mali door de lokale bevolking, is het duidelijk dat de opgestelde instructies de gevolgen van deze informatie op het onderzoek naar de gegrondheid van de vrees van de verzoeker of op het bestaan van een reëel risico op ernstige schade niet hebben geïntegreerd. Het ontbreken van een onderzoek naar de individuele omstandigheden die de verzoeker zou hebben kunnen meegemaakt, in dit geval zijn lidmaatschap tot de Peul waarvan sommige leden omwille van hun lichte huidskleur aanzien worden als Toareg, kan niet worden vergoelijkt door het neerleggen van een algemeen rapport over de veiligheidssituatie.”⁵² (vrije vertaling)

49 Idem.

50 CGRA-CGVS, COI Focus – Afghanistan – Veiligheidssituatie Afghanistan, Beschrijving van het conflict, 20 november 2013; p. 25.

51 N Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), Afghanistan: Mid-Year Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict 2013, 30 juli 2013, p. 21, <http://www.refworld.org/docid/51f8c0604.html>

52 CCE, arrest nr. 102.019 van 29 april 2013.

De RvV bevestigt hier dat door het teveel gericht zijn op bepaalde elementen van het conflict die gekwalificeerd kunnen worden als de manifestatie

van willekeurig geweld, men riskeert om essentiële informatie uit het oog te verliezen in het onderzoek naar de vrees voor vervolging.

2.5. DE SYRISCHE “OORLOGSVLUCHTELINGEN”

Het standpunt van UNHCR met betrekking tot de oorlog in Syrië is duidelijk. Door de aard en de evolutie van het conflict, zijn de meeste burgers die Syrië ontvluchten in staat om een link met de Conventie te laten gelden.

« 14. *While the majority of Syrians and others leaving the country remain in the region, there are increasing numbers of individuals who arrive in countries further afield and make claims for international protection. These claims need to be assessed by means of fair and efficient procedures. UNHCR considers that most Syrians seeking international protection are likely to fulfil the requirements of the refugee definition contained in Article 1A(2) of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees, since they will have a well-founded fear of persecution linked to one of the Convention grounds. For many civilians who have fled Syria, the nexus to a 1951 Convention ground will lie in the direct or indirect, real or perceived association with one of the parties to the conflict. In order for an individual to meet the refugee criteria there is no requirement of having been individually targeted in the sense of having been “singled out” for persecution which already took place or being at risk thereof. Syrians and habitual residents of Syria who have fled may, for example, be at risk of persecution for reason of an imputed political opinion because of who controls the neighbourhood or village where they used to live, or because they belong to a religious or ethnic minority that is associated or perceived to be associated with a particular party to the conflict.*

15. *In – increasingly exceptional – cases in which the 1951 Convention inclusion criteria will not be met, consideration must be given to broader refugee criteria elaborated in regional refugee instruments, or other forms of international protection, including subsidiary protection,⁵⁸ or protection from refoulement derived from universal or regional*

human rights norms,⁵⁹ or based on national legislative standards. »⁵³

Cedoca heeft verschillende rapporten gemaakt over het Syrische conflict. Het CGVS is er effectief toe gehouden te beschikken over geactualiseerde informatie waarop de beslissingen gebaseerd zijn.⁵⁴ Rekening houdend met het evoluerende karakter van de veiligheidsomstandigheden in regio's aangetast door een gewapend conflict, is het belangrijk de analyses waarnaar verwezen wordt regelmatig te actualiseren.⁵⁵

Het rapport van Cedoca dat gepubliceerd werd op 19 september 2012 is voornamelijk gericht op het evalueren van de intensiteit van het gewapend conflict om zo de gebieden te kunnen bepalen die relatief gespaard bleven van het conflict. Door dit te doen herneemt Cedoca de benadering die reeds ontwikkeld werd in andere situaties van gewapende conflict en kiest het voor een regionale toepassing van de subsidiaire bescherming. De evolutie van het conflict op het terrein, maakt dat een dergelijke benadering snel verouderd is.

In het document van Cedoca van 9 september 2013, verschijnen voor het eerst ontwikkelingen over de aard van het conflict. De studiedienst van Cedoca geeft hierin aan dat de militaire acties van het Syrische regime de vorm aannemen van collectieve bestraffingen van de bevolking. Maar de stijging van het aantal erkenningen van de vluchtelingenstatus in de beslissingen van het CGVS, kunnen niet rechtstreeks gelinkt worden aan de publicatie van dit document. Het was pas in 2014 dat men een aanzienlijke toename van het aantal erkenningen ten koste van de subsidiaire bescherming kon vaststellen.

⁵³ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update II, 22 oktober 2013, §§ 14-15, <http://www.refworld.org/docid/52651844.html>

⁵⁴ Zie artikel 4.1 van de Kwalificatierichtlijn.

⁵⁵ Zo stelt de Raad van State vast dat een periode van meer dan zes maanden verstreken is tussen het analytische document over het conflict en de beslissing van het CGVS en dat de analyse dus niet beantwoordt aan de actualisatievoorwaarden die men redelijkerwijs mag verwachten van dit type van documenten. RvSt, arrest nr. 188.607 van 8 december 2008.

3. Het Syrisch conflict

3.1. HET REGIME VAN DE DYNASTIE AL ASSAD

De Syrische bevolking wordt gekenmerkt door religieuze en etnische diversiteit. De soennitische moslims vormen in Syrië de religieuze meerderheid. De belangrijkste religieuze minderheden zijn de alawieten, druzen, ismaëlis en Grieks orthodoxe christenen, deze laatste zijn de belangrijkste gemeenschap onder de christenen in Syrië. Koerden, Armeniërs, Turkmenen en Circassiërs zijn dan weer de belangrijkste etnische minderheden (maar Koerden, Turkmenen en Circassiërs zijn soennitische moslims en behoren tot een religieuze meerderheid, terwijl Armeniërs christenen zijn en bijgevolg zowel een etnische als religieuze minderheid uitmaken).⁵⁶

Na de machtsovername door de Baathpartij in 1963 speelden alawieten, druzen en ismaëlis een prominente politieke rol. De Baathpartij kent een proportioneel sterke vertegenwoordiging van leden van minderheidsgroepen o.a. omdat de socialistische idealen van de partij het makkelijker maakten om een stevige basis te verwerven in rurale, door armoede geteisterde gebieden⁵⁷, die vooral bevolkt werden door religieuze minderheden zoals de alawieten. In tegenstelling tot de rijkere en grotere (kust)steden waar vooral soennieten maar ook christenen leefden. Klassentegenstellingen kwamen destijds dan ook meestal overeen met sektarische verschillen.

⁵⁶ N. Van Dam, *The struggle for power in Syria: Politics and society under Asad and the Ba'th party*, Londen, I.B. Tauris, 4th edition 2011, p. 1.

⁵⁷ N. Van Dam, *ibid.*, 2011, p. 16.

De alawitische gemeenschap stond wantrouwig t.a.v. de soennieten die door hen gezien werden als onderdrukkers.⁵⁸

De macht in Syrië is sinds 1971 d.m.v. een staatsgreep door Hafez Al Assad stevig in handen van de familie Al Assad, die behoort tot de alawitische minderheid en de Baathpartij.⁵⁹ Vader Hafez werd in 2000 opgevolgd door zijn zoon Bashar Al Assad.

De familie Al Assad bouwde een dictatoriaal regime uit en creëerde een sfeer van algemene terreur door de uitbouw van verschillende inlichtingendiensten die in alle organismen van de samenleving infiltrerden en ook elkaar controleerden.

58 N. Van Dam, *ibid.*, 2011, p. 7.

59 N. Van Dam, *ibid.*, 2011, p. 68.

Zo drong het staatsapparaat het privéleven van burgers binnen en werd het hen verboden zich te mengen in het publieke leven. Parallel hiermee werd ook de Baathpartij, waarvan Al Assad de secretaris-generaal is, gebruikt als instrument van controle door haar zgn. volksorganisaties die syndicaten, jeugd, vrouwen en landbouwers omkaderden en ook vertakkingen hadden in de scholen, universiteiten en in de media. Het publieke leven werd m.a.w. volledig gedomineerd door de eenheidspartij. Iedereen die zich tegen dit regime probeerde te verzetten werd hardhandig de mond gesnoerd.⁶⁰

60 Z. Majed, *Syrie la révolution orpheline*, Beirut, Sindbad/Actes Sud, 2013 ; p. 34.

3.2. VREEDZAME OPSTAND

In het verleden werden er reeds initiatieven ondernomen door Syrische activisten om de publieke ruimte opnieuw in te nemen en oppositie te voeren tegen het regime. Dergelijke initiatieven werden snel de kop ingedrukt door het regime waarbij flagrante mensenrechtenschendingen niet geschuwd werden.⁶¹

In februari, begin maart 2011 vonden er voor het eerst sinds lang opnieuw twee manifestaties plaats in Damascus. Verschillende activisten werden gearresteerd door de autoriteiten en anderen werden gewelddadig aangepakt.⁶²

Op 18 maart 2011 verzamelden duizenden manifestanten zich in Dara'a om de detentie en foltering van een groepje kinderen, dat beschuldigd werd van het schilderen van anti-regime slogans, aan te klagen.⁶³ De protesten verspreidden zich als een lopend vuur doorheen het Syrische landschap. De manifestaties riepen om vrijheid en de val van het regime. De eisen die naar voor kwamen, waren dus in de eerste plaats politiek, ondanks de socio-economische moeilijkheden waar de grote meerderheid van de manifestanten mee te kampen hadden.⁶⁴ Ze lokten een zeer gewelddadige reactie uit van het Syrische regime. Buitensporig geweld werd gebruikt tegen Syrische burgers door de inlichtingendiensten, milities zoals de Shabbiha en later ook door het Syrische leger.⁶⁵ Soldaten kregen het bevel om de manifestanten te doden.⁶⁶ Activisten en manifestanten werden het slachtoffer van arbitraire arrestaties en foltering. Gewonden werd medische verzorging ontzegd, ziekenwagens werden gebruikt om hen te arresteren en ze riskeerden mishandeling in ziekenhuizen gecontroleerd door de inlichtingendiensten en het leger. Er vonden massale arrestatiecampagnes plaats in de opstandige gebieden, waarbij ook vrouwen en kinderen gearresteerd werden.⁶⁷ Soldaten die weigerden mee te werken werden standrechtelijk geëxecuteerd of gedetineerd en gefolterd.⁶⁸ Opstand en repressie centraliseerden zich in de regio's van Deraa, Rif Damascus, Homs, Deir Ezzor, Baniyas en Lattakia, en dan vooral in de arme wijken.⁶⁹

Van bij de aanvang van de vreedzame protesten werden de mensenrechten van Syrische burgers op grootschalige en systematische wijze geschonden. De aanvallen maakten deel uit van een gecoördineerd beleid van het Syrische regime gericht tegen haar burgerbevolking. Er bestaat geen twijfel over dat de wandaden direct bevolen of getolereerd werden binnen de hoogste rangen van het Syrische leiderschap met directe kennis en betrokkenheid van president Bashar Al Assad, opperbevelhebber van het Syrische leger.⁷⁰

Gaandeweg organiseerde de oppositie zich. Zo ontstonden Lokale Coördinatiecomités en hun overkoepelende organen, de Revolutionaire Raden, verantwoordelijk voor het bestuur van deze comités in specifieke districten en steden. Deze organen maken deel uit van de grassroots beweging die zich ontwikkelde in Syrië. Ze staan o.a. in voor planning en organisatie van activiteiten van gewelddoos verzet, zoals vreedzame betogingen. Ze documenteren en rapporteren schendingen begaan door het regime. Ze staan tevens in voor het verzamelen en verstrekken van humanitaire hulp.⁷¹ De activisten die hieraan deelnemen, zijn het doelwit van arrestaties, foltering en executies door de veiligheidsdiensten van het regime. De meerderheid onder hen is verplicht te leven in clandestiniteit.⁷²

In mei 2011 voerde het Syrische leger bezettingsoperaties, arrestaties en bombardementen uit in Homs en Idlib, gebieden waar de veiligheidsdiensten de controle over de situatie kwijt waren. Deze regio heeft omwille van haar geschiedenis – de Moslimbroeders waren er actief in het begin van de jaren '80 – en haar strategische geografische ligging - tussen het kustgebied, de communautaire basis van het regime (alawieten) en de andere regio's op de weg naar Damascus – van het begin af aan geleden onder een verhoogde repressie.⁷³

Het conflict raakte zo steeds meer gemilitariseerd. De gewelddadige campagne van het Syrische regime leidde tot desertie uit het leger en steeds meer jongeren weigerden nog hun dienstplicht te vervullen. Honderden onder hen verenigden zich in gewapende eenheden die zich groepeerden

61 Z. Majed, *ibid.*; pp. 40-42.

62 Z. Majed, *ibid.*; p. 56.

63 Z. Majed, *ibid.*; p. 57.

64 Z. Majed, *ibid.*; p. 59.

65 Human Rights Watch, *By all means necessary! Individual and Command Responsibility for Crimes against Humanity in Syria*, 2011, p. 13.

66 Human Rights Watch, *By all means necessary! Ibid.*; pp. 4-5.

67 Human Rights Watch, *By all means necessary! Ibid.*; pp. 5-7.

68 Human Rights Watch, *By all means necessary! Ibid.*; pp. 8-9.

69 Z. Majed, *op cit.*; p. 59.

70 Human Rights Watch, *By all means necessary! op cit.*; p. 24.

71 E. O'Bagy, *Middle East Security Report 4 Syria's Political Opposition*, 2012; pp. 21-23.

72 Z. Majed, *op cit.*; p. 63.

73 Z. Majed, *op cit.*; p. 62.

onder de vlag van het “Vrije Syrische Leger”. Ook vrijwillige burgers sloten zich hierbij aan.⁷⁴ Het ontstaan van deze gewapende oppositie leidde op haar beurt dan weer tot een intensifiëring van de gewelddadige repressie door het regime.

Op 15 juli 2012 werd de gewelddadige situatie in

Syrië officieel door ICRC (het Internationale Rode Kruis) gekwalificeerd als een intern gewapend conflict.⁷⁵ Dit brengt met zich mee dat het internationaal humanitair recht erop van toepassing is en de strijdende partijen zich eraan moeten houden.

74 Z. Majed, op cit.; p. 68.

75 ICRC, Syria: ICRC and Syrian Arab Red Crescent maintain aid effort amid increased fighting, 17 juli 2012, <http://www.icrc.org/eng/resources/documents/update/2012/syria-update-2012-07-17.htm>

3.3. GEWAPEND CONFLICT

Het Syrisch conflict is ontaard in een van de bloedigste conflicten van deze tijd. Inmiddels vielen er 191.000 doden, zijn 6.5 miljoen Syriërs intern ontheemd (IDP's) en zijn 3.2 miljoen Syriërs gevlucht, volgens VN-cijfers.⁷⁶ Hieronder zullen we bepaalde dynamieken die het conflict typeren weergeven die belangrijk zijn voor de beoordeling of een Syrische asielzoeker al dan niet de voorwaarden uiteengezet in het Vluchtelingenverdrag vervult.

Het Syrisch conflict wordt gekenmerkt door het hoge aantal burgerslachtoffers en de vernieling van woonwijken, dorpen en steden op grote schaal. Schendingen van de mensenrechten en van het internationaal humanitair recht door alle strijdende partijen die betrokken zijn bij het conflict zijn er schering en inslag.

3.3.1. STRIJDENDE PARTIJEN

Het is onmogelijk in dit rapport een volledig overzicht te geven van het kluwen van strijdende partijen die bij het conflict betrokken raakten – er zijn al meer dan honderd gewapende groeperingen actief binnen de oppositie.⁷⁷ Uiterst simplificerend kan gesteld worden dat het conflict zich afspeelt tussen het Syrische regime, vertegenwoordigd in de persoon van Bashar Al Assad die behoort tot de alawitische bevolkingsgroep, en een gewapende oppositie die voornamelijk behoort tot de soennitische strekking.⁷⁸ Er zijn daarnaast verschillende milities - de Shabbiha, maar ook

bijvoorbeeld Turkmeense anti-regimemilities, opgericht als reactie tegen milities in alawitische dorpen in de buurt⁷⁹ – en volksscomités, die actief steun verlenen aan een van de partijen.⁸⁰ Binnen de oppositie zijn er verschillende groeperingen met uiteenlopende ideologieën gegroeid, die elk hun eigen militaire en politieke doelen najagen. Sommige onder hen vechten voor de val van Bashar Al Assad en zijn regime, anderen voor de oprichting van een islamitische staat. Bepaalde groeperingen coördineren hun militair optreden, terwijl anderen elkaar onderling bekampen. Extremistische islamitische groeperingen winnen aan belang in het Syrische conflict. Zo veroverde de terreurgroep Islamitische Staat (IS) ondertussen belangrijke gebieden in Noord-Syrië, o.a. in de provincie al-Raqqa en de regio's van Aleppo en Idlib. In de gebieden onder hun controle passen ze op strikte wijze de sharia toe.⁸¹ Mensenrechten van burgers worden er op grote schaal en op brutale wijze geschonden.⁸² De strijdende partijen worden bovendien verwoed door buitenlandse strijders. Langs de kant van de oppositie gaat het vooral om soennieten afkomstig van landen in Midden-Oosten en Noord-Afrika, maar eveneens om strijders afkomstig van Westerse landen, o.a. uit Europa. De Libanees-sjiitische Hezbollah versterkt dan weer de kant van het regime, net zoals leden van de Iraanse revolutionaire garde, en sjiitische strijders uit Irak. Het toenemend sektarische karakter van het conflict lijkt hiervoor een belangrijke motivatie te zijn.⁸³

76 <http://www.unocha.org/syria>

77 UNHRC, Oral Update of the independent international commission of inquiry on the Syrian Arab Republic, 18 maart 2014; p. 12, <http://www.ohchr.org/documents/hrbodies/hrcouncil/coisyrria/oralupdate18march2014.pdf>

78 Irinnews, Analysis: Sectarian violence triggers Sunni-Alawi segregation in Syria, 24 juni 2013, <http://www.irinnews.org/report/98274/analysis-sectarian-violence-triggers-sunni-alawi-segregation-in-syria>

79 UNHRC, Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic, Periodic update, 20 december 2012; p. 6, <http://www.ohchr.org/Documents/Countries/SY/ColSyriaDecember2012.pdf>

80 UNHRC, Periodic update, *ibid.*; p. 2.

81 UNHRC, Report of the independent international commission of inquiry on the Syrian Arab Republic, 25th session, A/HRC/25/65, 12 februari 2014; p. 30, http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session25/Documents/A-HRC-25-65_en.doc

82 Amnesty International, Rule of Fear : ISIS abuses in detention in Northern Syria, 19 december 2013, <http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE24/063/2013/en>

83 UNHRC, Periodic update, op cit.; p. 4.

In de overwegend Koerdische gebieden Afrin, Ain al-Arab en Jazira, in Noord- en Noord-Oost Syrië oefent de Koerdische politieke partij PYD (*Partiya Yekîtiya Demokrat*), die afstamt van de Koerdische Arbeiderspartij PKK uit Turkije, de facto de macht uit sinds het Syrische regime zich in 2012 uit deze gebieden terugtrok. De PYD en het Syrische regime lijken een akkoord gesloten te hebben om elkaars activiteiten te tolereren. Een ad interimadministratie werd door de PYD op poten gezet in deze gebieden. Raden vergelijkbaar met ministeries, rechtbanken en politie werden gevormd en een nieuwe grondwet werd in het leven geroepen. De militaire vleugel van de partij, YPG (*Yekîneyên Parastina Gel*) staat in voor de externe veiligheid en voert strijd tegen islamitische gewapende groeperingen, zoals Jabhat al-Nusra en IS.⁸⁴

3.3.2. AARD VAN HET CONFLICT

Het Syrische conflict wordt gekenmerkt door extreem gewelddadige acties en reacties van elk van de strijdende partijen. Mensenrechtenschendingen, misdaden tegen de mensheid en oorlogsmisdaden vinden op grote

schaal plaats. Het geweld is in veel gevallen politiek en sektarisch gemotiveerd.⁸⁵ Aan de basis daarvan ligt het feit dat de soennitische meerderheid de ruggengraat vormt van een oppositie wiens doel het omverwerpen van het regime van Bashar Al Assad is, die behoort tot de alawitische minderheid. De alawieten zijn sterk vertegenwoordigd in de rangen van het veiligheidsapparaat en worden gerekruteerd voor de Shabbiha, het dodeneskadron van het regime. Etnische en religieuze minderheden hebben zich in toenemende mate achter één van de partijen van het conflict geschaard, wat de sektarische spanningen aanwakkert.⁸⁶ Zo zochten de christelijke- en de druzengemeenschap bescherming door zich aan te sluiten bij het regime, met als gevolg dat ze gevisieerd worden door de oppositie. Het sektarische karakter van het conflict uit zich eveneens in confrontaties tussen de verschillende gemeenschappen onderling.⁸⁷

De sektarische aard van het veralgemeend geweld en de doelgerichte intensiteit ervan maakt dat de meeste Syriërs voldoen aan de definitie van vervolging uit het Vluchtelingenverdrag, zodat het erkennen van hun vluchtelingenstatus verantwoord is, zoals UNHCR verzoekt.⁸⁸

⁸⁵ UNHRC, Periodic update, op cit.; p. 3.

⁸⁶ UNHRC, Periodic update, op cit.; p. 4.

⁸⁷ UNHRC, Periodic update, op cit.; p. 5.

⁸⁸ UNHCR, International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update II, 22 oktober 2013, <http://www.refworld.org/docid/5265184f4.html>

⁸⁴ Human Rights Watch, Under Kurdish Rule, Abuses in PYD-run Enclaves of Syria, 19 June 2013; p. 1, <http://www.hrw.org/reports/2014/06/19/under-kurdish-rule>

3.4. BURGERSLACHTOFFERS

De voornaamste slachtoffers van het Syrische conflict zijn de burgers. Zij zijn vaak niet zomaar *collateral damage*, maar worden het slachtoffer van collectieve bestraffing en worden bewust gevisieerd zowel door het Syrische regime als door de gewapende oppositie.

3.4.1. VISEREN VAN BURGERS DOOR HET SYRISCHE REGIME

Burgers worden het slachtoffer van massaslachtingen, arbitraire arrestatie en onwettige detentie, gedwongen verdwijning, foltering en onmenselijke behandeling.

Het Syrische regime maakte zich schuldig aan massale slachtpartijen van burgers die het beschouwt als aanhangers van de vijandelijke strekking. De minste schijn van verzet tegen het regime is voldoende voor het uitlokken van een gewelddadige reactie. Een van de vele voorbeelden zijn de slachtpartijen die uitgevoerd werden in mei 2013 door het regime in het dorp Al-Bayda en de kuststad Baniyas. Nadat lokale strijders van de oppositie zich hadden teruggetrokken, trok het regime Al-Bayda en Baniyas binnen. De strijdkrachten traden huizen binnen, scheidde de mannen van de vrouwen, verzamelden vervolgens de mannen van elke buurt op een bepaalde plaats en executeerde hen. Deze mannen bleken niet-strijdende burgers te zijn die geen bedreiging

vormden voor het regime. Ook hun huizen werden afgebrand en geplunderd.⁸⁹ De inwoners van Al-Bayda zijn voornamelijk soennieten die samenleven met een kleine christelijke minderheid. Het dorp wordt samen met bepaalde wijken in Baniyas beschouwd als een soennitische anti-regime enclave in de hoofdzakelijk alawitische provincie Tartous, die als pro-regime beschouwd wordt. Volgens lokale getuigen werden enkel soennieten het slachtoffer van de slachtpartij en werd het christelijke gedeelte van Al-Bayda ongemoeid gelaten. Het grootste deel van de soennitische inwoners ontvluchtte de streek na de aanval. Mogelijks was het de intentie van het Syrische regime om de burgerbevolking waarvan verondersteld werd dat ze steun verleende aan de oppositie uit het hart van de alawitische regio te verjagen.⁹⁰ Dergelijke acties leiden op hun beurt tot vergeldingsacties van de gewapende oppositie. Zo stelde IS drie alawitische mannen terecht in Al-Raqqa als vergelding voor wat zich afspeelde in Al-Bayda en Baniyas.⁹¹

Van bij aanvang van de opstanden voert het regime een grootschalige gecoördineerde campagne om de revolutie te onderdrukken d.m.v. arbitraire arrestatie, onwettige detentie en gedwongen verdwijning van zowel burgers en activisten die deelnemen aan protesten als hun familie en vrienden. De bedoeling hiervan is de oppositie het zwijgen op te leggen door angst en terreur te verspreiden. Sinds het gewapend conflict uitbarstte, wordt gedwongen verdwijning nog steeds gebruikt als oorlogstactiek. Burgers die banden hebben, of waarvan het regime veronderstelt dat ze banden hebben, met de oppositie, zijn een doelwit. Vooral mannen van strijdbare leeftijd en jongens vanaf tien jaar⁹² worden hiervan het slachtoffer. In door mensenrechtenorganisaties onderzochte gevallen blijkt dat de slachtoffers leefden in, of sterke banden hadden met, gebieden onder controle van de oppositie. Ze verdwenen o.a. aan checkpoints, in gebieden gecontroleerd door het regime of onderweg van of naar deze gebieden. Volgens hun families zijn vele onder hen niet actief in de politiek of bij oppositie, maar zijn ze een doelwit louter omdat ze leefden in een bepaald gebied onder controle van de oppositie, dat lijkt voor het regime te volstaan als bewijs dat de

slachtoffers er steun aan verlenen.⁹³ Om diezelfde reden verdwijnen gewonde burgers uit overheidsziekenhuizen⁹⁴ of aan checkpoints, omdat hun verwondingen gezien worden als een teken dat ze aan de strijd deelnemen aan de zijde van de oppositie.⁹⁵ Burgers die op deze wijze in handen vallen van het regime worden meestal het slachtoffer van foltering en onmenselijke behandeling.⁹⁶

De bewegingsvrijheid van Syrische burgers wordt in ernstige mate beperkt door de alomtegenwoordige checkpoints, zowel van het regime als van de oppositie. Ze roepen angst op onder de bevolking die er moeten passeren op zoek naar eten of medische hulp, om familie te gaan opzoeken of om te vluchten naar veiligere oorden. Aan de checkpoints wordt vaak geweld uitgeoefend t.a.v. burgers: buitengerechtigde executie, seksueel misbruik, mishandeling, gedwongen verdwijning en arbitraire arrestatie vinden er plaats.⁹⁷

Daarnaast voert het Syrische regime op grote schaal luchtaanvallen uit op gebieden onder controle van de oppositie. Het voornaamste doelwit van deze aanvallen zijn de burgers die in deze gebieden wonen. Uit onderzoek blijkt dat luchtaanvallen van het Syrische regime enerzijds bewust willekeurig gebeuren door gebruik te maken van wapens en munitie die geen doelgericht gebruik toelaten en dus geen onderscheid kunnen maken tussen militaire doelen en civiele objecten, maar dat anderzijds rechtstreeks burgers gevisseerd worden.⁹⁸ Zo worden bijvoorbeeld burgers die aanschuiven voor brood aan bakkerijen⁹⁹ en ziekenhuizen¹⁰⁰ bewust direct gevisseerd. In de meeste gevallen bleken er geen militaire doelwitten aanwezig in de buurt van de aanvallen op het ogenblik dat ze plaatsvonden.¹⁰¹ Deze luchtaanvallen door het Syrische regime die rechtstreeks of willekeurig burgers gedood hebben, lijken onderdeel te zijn van een systematische en algemene aanval tegen de burgerbevolking.¹⁰² Burgers die leven in gebieden die gecontroleerd worden door de oppositie worden m.a.w. door het regime

89 Human Rights Watch, "No One's Left", Summary Executions by Syrian Forces in Al-Bayda and Baniyas, september 2013; pp. 1-2, <http://www.hrw.org/reports/2013/09/13/no-one-s-left-0>

90 Human Rights Watch, *ibid.*; p. 3.

91 Amnesty International, *Rule of Fear*, op cit.; p. 4.

92 UNHRC, Oral Update, op cit.; p. 6.

93 Amnesty International, *Syria : Government Bombs Rain on Civilians*, 14 maart 2013; pp. 2, 14, 16, <http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE24/009/2013/en>

94 UNHRC, A/HRC/25/65, op cit.; p. 39.

95 UNHRC, Oral Update, op cit.; p. 7.

96 UNHRC, Report of the independent international commission of inquiry on the Syrian Arab Republic, A/HRC/22/59, 5 februari 2013; p. 16, http://www.ohchr.org/documents/hrbodies/hrcouncil/coisyrria/a.hrc.22.59_en.pdf UNHRC, A/HRC/25/65, op cit.; p. 10.

97 UNHRC, Oral Update, op cit.; p. 5.

98 Amnesty International, *Government Bombs Rain on Civilians*, op cit.; p. 2.

99 UNHRC, A/HRC/22/59, op cit.; p. 19.

100 UNHRC, Oral Update, op cit.; p. 9.

101 UNHRC, Oral Update, op cit.; p. 7.

102 Human Rights Watch, *Death from the Skies, Deliberate and Indiscriminate Air Strikes on Civilians*, april 2013; p. 1, <http://www.hrw.org/reports/2013/04/10/death-skies>

beschouwd als steunverlenend aan de oppositie en dus gekant tegen het Syrische regime.¹⁰³ Het doel van de aanvallen is de burgerbevolking te bestraffen en te terroriseren zodat zij zich zouden afkeren van de oppositie.¹⁰⁴

Het regime gebruikt erg explosieve wapens die grootschalige vernieling aanrichten in dichtbevolkte gebieden, waaronder ook wapens waarvan het gebruik verboden is onder het internationaal recht, zoals clustermunities en 'barrel bombs' (grote vaten gevuld met explosieven en stukken metaal om dodelijkheid te vergroten). Dit soort wapens wordt dagelijks gebruikt tegen residentiële wijken in dorpen en steden.¹⁰⁵ Op 21 augustus 2013 vonden er chemische aanvallen plaats in regio's de Oost- en West-Ghouta nabij Damascus, in door de oppositie gecontroleerde gebieden. Honderden burgers, waaronder een groot aantal kinderen, werden gedood. Het staat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast dat het Syrische regime verantwoordelijk is voor deze daden.¹⁰⁶ Onder dreiging van een militaire interventie door de VS en Frankrijk, sloot Syrië zich aan bij het Verdrag inzake chemische wapens en stemde het toe zijn chemisch wapenarsenaal te vernietigen in de eerste helft van 2014.¹⁰⁷ Ondanks deze belofte zou er in april 2014 nog gebruik gemaakt zijn van chemische wapens bij aanvallen door het regime op dorpen in Noordwest Syrië.¹⁰⁸

Sluipschutters worden gepositioneerd aan de grenzen van de gebieden die onder controle staan van het regime om de frontlinie te controleren. Ook zij viserden rechtstreeks burgers. Zo vormde Bustan Al Qasr in de stad Aleppo de enige overgang tussen overheidsgebied en het gebied onder controle van de oppositie. Burgers die omwille van tekorten in het ene gebied, voedsel in het ander gebied wilden gaan aankopen werden bij de overgang het slachtoffer van sluipschutters. Zonder onderscheid werden burgers gedood, ongeacht leeftijd of geslacht: zowel ouderen, zwangere vrouwen als kinderen werden het

slachtoffer. Een dokter stelde zelfs dat burgers gebruikt werden voor 'doelwittoefeningen', op bepaalde dagen kon er namelijk een duidelijk patroon vastgesteld worden in het soort opgelopen verwondingen.¹⁰⁹

Een andere component van de militaire strategie van het Syrische regime, is het instrumentaliseren van basisnaden van de bevolking door gebieden onder controle van de oppositie te belegeren en hermetisch af te sluiten zodat er geen voedsel, medicatie, e.d. het gebied meer kan bereiken en de bewoners de honger dood riskeren. Het doel is de opstandelingen te verzwakken en de wil van hun achterban te breken - "*starvation into submission*". Deze strategie gaat gepaard met langdurige bombardementen en beschietingen die resulteren in de vernietiging of beschadiging van voor het overleven van de burgerbevolking noodzakelijke voorzieningen zoals medische faciliteiten, watertanks, elektriciteitscentrales, e.d.¹¹⁰ Aan de checkpoints rond het belegerde gebied wordt een strikt monitoringsysteem opgezet dat er voor zorgt dat er geen medicatie en essentiële goederen meer binnen gebracht kunnen worden. Voedsel wordt in beslag genomen aan de checkpoints en wie het probeert binnen te smokkelen wordt lastiggevalen en in bepaalde gevallen gearresteerd en gefolterd.¹¹¹ Wie probeert de checkpoints te omzeilen loopt het risico het doelwit te worden van sluipschutters.¹¹²

In de regio Oost-Ghouta (het platteland rond Damascus) werd deze strategie in juli en augustus 2013 toegepast om burgers voedsel te onttrekken. Boerderijen en gewassen werden vernietigd. Het regime blokkeerde toegangswegen en nam systematisch voedsel, brandstof en medicijnen in beslag aan de checkpoints. Getuigen rapporteerden dat soldaten burgers die voedsel bij zich hadden lastigvielen en het voedsel vernietigde omdat deze burgers ervan verdacht werden banden te hebben met de oppositie.¹¹³ Het regime belegerde Yarmouk, ten zuiden van Damascus, de thuisbasis van de grootste Palestijnse vluchtelingengemeenschap in Syrië, in december 2012. In juli 2013 werd het volledig afgesloten; mensen, voedsel en goederen, waaronder medische voorraden, worden niet tot het gebied toegelaten. Medische faciliteiten werden gebombardeerd

103 UNHCR, Update II, op cit.; p. 9.

104 Human Rights Watch, Death from the Skies, op cit.; p. 23; UNHRC, Oral Update of the independent international commission of inquiry on the Syrian Arab Republic, A/HRC/26/CRP.2, 16 juni 2014; p. 4, www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/ColSyria/A-HRC-26-CRP-2_en.pdf

105 Amnesty International, Government Bombs Rain on Civilians, op cit.; pp. 4-11.

106 Human Rights Watch, Attacks on Ghouta, Analysis of Alleged Use of Chemical Weapons in Syria, september 2013; p. 1, <http://www.hrw.org/reports/2013/09/10/attacks-ghouta-0>

107 <http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/syria>

108 Human Rights Watch News, Syria: Strong Evidence Government Used Chemicals as a Weapon, Civilian Casualties in Barrel Bomb Attacks on 3 Towns; 13 mei 2014, <http://www.hrw.org/news/2014/05/13/syria-strong-evidence-government-used-chemicals-weapon>

109 UNHRC, A/HRC/25/65, op cit.; p. 15.

110 UNHRC, A/HRC/25/65, op cit.; p. 19.

111 UNHRC, A/HRC/26/CRP.2; p. 8.

112 UNHRC, A/HRC/25/65 op cit.; pp. 5, 20.

113 UNHRC, A/HRC/25/65 op cit.; p. 20.

waardoor er geen gezondheidsvoorzieningen meer aanwezig zijn. Mensen zochten hun toevlucht tot het eten van planten en stierven de honger dood.¹¹⁴

Vanaf juli 2012 heeft het Syrische regime in o.a. Damascus en Hama doelbewust duizenden residentiële gebouwen gesloopt. In bepaalde gevallen werden volledige residentiële wijken met de grond gelijk gemaakt d.m.v. explosieven en bulldozers. Deze vernieling vindt plaats in gebieden die beschouwd worden als bolwerk van de oppositie. Het doel ervan lijkt ook hier de collectieve bestraffing van de burgers die leven in gebieden waar de oppositie sterk staat. In bepaalde gevallen waarschuwde het regime de bewoners dat ook hun huizen vernield zouden worden wanneer de gewapende oppositie strijdkrachten van het regime zou aanvallen vanuit deze gebieden.¹¹⁵

3.4.2. VISEREN VAN BURGERS DOOR GEWAPENDE OPPOSITIE

Ook de gewapende oppositie maakt zich schuldig aan moord, executie, foltering, gijzeling, arbitraire arrestatie en onwettige detentie, gedwongen verdwijning en seksueel geweld waarbij burgers geïseerd worden die mogelijks banden hebben met, of waarvan de oppositie meent dat ze gelieerd zijn aan, het regime. Zo worden bijvoorbeeld dokters gearresteerd die ervan verdacht worden gewonde soldaten van het regime te verzorgen.¹¹⁶

Bepaalde minderheidsgroepen, zoals alawieten, druzen, andere sjiiitische moslims en christenen worden dikwijls door de oppositie als aanhangers van het regime beschouwd. Er vinden dan ook aanvallen plaats waarbij leden van minderheidsgroepen duidelijk geïseerd worden, niet alleen omwille van politieke redenen, maar in bepaalde gevallen ook op basis van hun sektarische identiteit.¹¹⁷ Zo worden alawitische landbouwers van Hama (in de Al-Ghabvallei) regelmatig ontvoerd en gedood door gewapende groeperingen die opereren vanuit de omringende soennitische

dorpen.¹¹⁸ Een ander treffend voorbeeld is de operatie *Liberate the Coast* waarbij strijders van (meer dan 20) verschillende gewapende oppositiegroeperingen in augustus 2013 alawitische dorpen aanvielen gelegen in het noordelijke platteland van de provincie Latakia. De aanval was goed voorbereid en georganiseerd. De gewapende groeperingen omsingelden het gebied en vielen de militaire basissen van de regimetroepen aan die instonden voor de bescherming van het gebied. De soldaten werden snel overweldigd en de gewapende groeperingen waren in staat de alawitische dorpen binnen te trekken waar geen strijdkrachten van het regime meer aanwezig waren. Het vuur werd geopend op burgers die probeerden weg te vluchten, volledige families werden koelbloedig geëxecuteerd, vrouwen en kinderen werden gegijzeld. Bepaalde van deze misdaden waren duidelijk sektarisch gemotiveerd: er werden religieuze symbolen vernietigd en een religieus leider werd ontvoerd en geëxecuteerd. De in de alawitische dorpen begane misdaden maken onderdeel uit van een geplande systematische aanval op de burgerbevolking.¹¹⁹

Christenen worden o.a. geïseerd in de door IS veroverde gebieden. In Al-Raqqa legt IS een tax op aan de christenen waarmee ze hun veiligheid dienen af te kopen, de christelijke godsdienst mag niet meer in het openbaar beleefd worden, geen uiterlijke christelijke symbolen mogen nog vertoond worden en regels opgelegd door IS beheersen het dagelijkse leven. In een statement uitgevaardigd door IS werden aan christenen drie opties geboden: die door IS opgelegde voorwaarden aanvaarden, zich bekeren tot de islam, of gedood worden.¹²⁰

In door IS veroverde gebieden worden eveneens burgers vervolgd die zich niet gedragen conform hun strikte interpretatie van de sharia en zij die worden beschouwd als ongelovigen.¹²¹

Ook Koerden worden geïseerd door de gewapende oppositie. Koerden worden in bepaalde gevallen gedwongen hun woonplaatsen te verlaten wanneer de oppositie er de controle verwerft, onder de bedreiging er anders aangevallen te worden, omdat ze door bepaalde groeperingen

114 Amnesty International, Squeezing the life out of Yarmouk, War Crimes Against Besieged Civilians, 2014, <http://www.amnesty.org/en/library/info/MDE24/008/2014/en>

115 Human Rights Watch, Razed to the Ground, Syria's Unlawful Neighborhood Demolitions in 2012-2013, January 2014; pp. 1-5, <http://www.hrw.org/reports/2014/01/30/razed-ground-0>

116 UNHRC, "A/HRC/25/65, op cit.; pp. 5, 9.

117 Amnesty International, Document - Syria: Summary killings and other abuses by armed opposition groups, 14 maart 2013, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE24/008/2013/en/21461c90-3702-4892-aa3c-4974bba54689/mde240082013en.html>

118 UNHRC, A/HRC/25/65, op cit.; pp. 5, 26.

119 Human Rights Watch, You Can Still See Their Blood, Executions, Indiscriminate Shootings, and Hostage Taking by Opposition Forces in Latakia Countryside, oktober 2013; pp. 1-7, <http://www.hrw.org/reports/2013/10/10/you-can-still-see-their-blood>

120 BBC News, Syria crisis: ISIS imposes rules on Christians in Raqqa, 27 februari 2014 <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26366197>

121 UNHRC, A/HRC/26/CRP.2, op cit.; p. 6.

als ongelovigen beschouwd worden. Hun eigendommen worden geplunderd en in brand gestoken en ze worden het slachtoffer van ontvoeringen. Ook dit is een geplande en gecoördineerde campagne om Koerdische burgers gedwongen te ontheemden.¹²²

Dergelijke praktijken zorgen ervoor dat burgers die tot bepaalde minderheidsgroepen behoren uit vrees voor represailles al op de vlucht slaan wanneer de oppositie dreigt hun gebieden te veroveren.¹²³

Gewapende groeperingen van de oppositie verschansen zich bewust onder de burgerbevolking in dichtbevolkte gebieden, wat er voor zorgt dat zij burgers blootstellen aan aanvallen en dat burgers zich gedwongen zien hun woonplaats te ontvluchten.¹²⁴

Burgers die wonen in gebieden onder controle van het regime worden aangevallen door de oppositie omdat ze beschouwd worden als steunverlenend aan het regime. Zo worden bijvoorbeeld wijken in Damascus en Aleppo die onder controle staan van het regime met raketten en mortieren bestookt vanuit wijken die onder controle staan van de oppositie. Hierbij worden ook scholen geraakt. Er wordt tevens zgn. 'asymmetrisch geweld' gepleegd, zoals zelfmoordaanslagen en geïmproviseerde explosieve apparaten in dichtbevolkte gebieden.¹²⁵ Dergelijk geweld wordt gebruikt op plaatsen waar geen militair doelwit in de buurt te bekennen is en is dus louter bedoeld om burgers te terroriseren.¹²⁶

Tot slot worden bepaalde van deze gebieden ook belegerd, waardoor er tekorten ontstaan aan voedsel, medicatie, gas, enz. Voedselverdelingspunten vormen het voorwerp van aanvallen.¹²⁷ Watertoevoer en elektriciteit worden afgesloten. Dergelijke tactieken worden gehanteerd als onderdeel van een beleid dat erop gericht is bepaalde burgers te bestraffen. Zo werd in bepaalde dorpen van ismaelis, die gezien worden als pro-regime, door gewapende groeperingen de watertoevoer afgesloten.¹²⁸

122 UNHRC, A/HRC/25/65, op cit.; p. 22.

123 Human Rights Watch, *You Can Still See Their Blood*, op cit.; p. 13.

124 UNHRC, *Periodic update*, op cit.; p. 9.

125 UNHRC, A/HRC/26/CRP.2, op cit.; pp. 4-5.

126 UNHRC, *Oral Update*, op cit.; pp. 8, 12.

127 UNHRC, A/HRC/26/CRP.2, op cit.; p. 9.

128 UNHRC *Oral Update*, op cit.; p.11.

4. De Belgische praktijk inzake Syrische asielaanvragen

4.1. INLEIDING

In dit onderdeel zal dieper ingegaan worden op de manier waarop het CGVS asielaanvragen van Syrische asielzoekers beoordeelt. Het BCHV volgde verschillende dossiers van Syrische asielzoekers van dichtbij op die toegekomen zijn aan de grens en vervolgens opgesloten werden in het gesloten centrum Caricole. Daarnaast verzamelde het BCHV verschillende beslissingen van het CGVS waarin de subsidiaire bescherming toegekend werd en de vluchtelingenstatus geweigerd werd. Het betreffen meestal beslissingen genomen aan de grens. Voor dit rapport analyseerde het BCHV zowel de gehoorverslagen als de beslissingen van het CGVS. Het BCHV volgde 12 dossiers van Syrische asielzoekers aan de grens van dichtbij op. Dit houdt o.a. in dat het BCHV ook aanwezig was op het gehoor afgenomen door het CGVS. In totaal analyseerde het BCHV 19 volledige dossiers (gehoorverslagen en beslissingen) en 22 beslissingen (zonder administratief dossier). Het gaat vooral om dossiers die door het CGVS behandeld werden in 2013 en de eerste helft van 2014. Na deze periode merkte het BCHV een stijging op in het erkennen van de vluchtelingenstatus in Syrische dossiers.

In een eerste deel worden vier geselecteerde dossiers in detail weergegeven om een beeld te geven van het verloop van de asielprocedure. Hierdoor wordt eveneens duidelijk de verhouding tussen het gehoor en de daaropvolgende

beslissing weergegeven. Deze dossiers werden specifiek uitgekozen omdat het BCHV van mening is dat zij goed de vastgestelde pijnpunten in Syrische dossiers op onderzoeks- en beoordelingsvlak weergeven.

Daaropvolgend wordt de door het BCHV vastgestelde problematiek per element van de vluchtelingdefinitie weergegeven en worden telkens ter duiding van het probleem concrete voorbeelden uit geanalyseerde gehoorverslagen en beslissingen geciteerd.

De analyse beperkt zich tot beslissingen waarbij de subsidiaire bescherming toegekend werd door het CGVS. Beslissingen tot erkenning van vluchtelingenstatus worden niet gemotiveerd door het CGVS en dus heeft het BCHV geen volledig beeld over de redenen waarom bepaalde Syrische asielzoekers wel erkend werden als vluchteling.

In beperkte mate proberen we ook de rechtspraak van de RvV te bespreken in dit rapport. Zoals uiteengezet in de inleiding van dit rapport, is er echter niet veel rechtspraak van de RvV voorhanden in Syrische dossiers. De meeste rechtspraak handelt over uitsluiting en dubbele nationaliteit. De bestaande rechtspraak is niet eenvormig. De bedoeling is hier dan ook enkel de aandacht te vestigen op een aantal interessante arresten.

4.2. VIER SYRISCHE ASIELZOEKERS IN BELGIË:

HET CONCRETE VERLOOP VAN HUN ASIELPROCEDURE

4.2.1. CHRISTEN VAN NOORD-SYRIË DIE BEDREIGD WORDT DOOR EEN GEWAPENDE GROEPERING

X is 25 jaar en christen. Hij heeft altijd in de stad Hassake geleefd samen met zijn ouders, broers en zussen. Hij studeerde farmacie aan een privé-universiteit in Damascus. Na zijn studies opende hij zijn eigen apotheek in het dorp Arisha op 35 km van Hassake. Hij werd geïsoleerd in het Syrische

gewapend conflict omwille van zijn christelijke geloofsovertuiging.

Als christen ondervond hij problemen met een gewapende groepering. Onbekende gewapende Arabisch sprekende mannen vielen zijn apotheek binnen en verplichtten hem hen medicatie te geven. Ze vandaliseerden de apotheek en bedreigden X. Ze zeiden dat elke keer ze iets nodig zouden hebben, ze hem zouden weten te vinden. De mannen dreigden dat hij als christen daar geen

plaats had. Daarna kwamen ze om de twee à drie dagen terug. Hij werd respectloos door hen behandeld, beledigd en aangesproken op een zeer agressieve manier. Bij elk bezoek werd hij bedreigd en geïntimideerd. Bij hun laatste bezoek zeiden ze dat hij als christen daar niet kon blijven en dat ze hem zouden doden. Ze hebben het raam stukgeslagen. Hierna besloot X zijn apotheek te sluiten.

Ook de rest van de familie bleef niet gespaard van problemen. Zo maakte X' zus een gelijkaardig verhaal mee. Ook zij was apothekeres en besloot uit Syrië te vluchten nadat ze in haar apotheek aangevallen werd door Arabisch sprekende gewapende mannen met een bivakmuts. Er werd haar gezegd dat haar dagen als christen geteld waren.

X' broer werd het slachtoffer van ontvoering door een gewapende groepering. Hij werd vrijgelaten na betaling van losgeld. Tijdens zijn ontvoering werd hij mishandeld en geslagen.

*"We waren ongerust en we voelden ons niet meer veilig. Ik leefde in een paniektoestand die niet meer normaal was want we hoorden dat er ontvoeringen waren en we wisten niet wanneer het onze beurt zou zijn."*¹²⁹ (vrije vertaling)

X ontvluchtte Syrië in november 2012. Hij arriveerde de dag zelf in Libanon. In maart 2013 nam hij het vliegtuig naar Soedan. Alwaar hij in april 2013 naar Egypte vloog. Na een maand verblijf in Egypte, reisde hij per vliegtuig naar Burkina Faso om dan naar België te vliegen. Hij betaalde 10.000 dollar aan een smokkelaar om hem naar een veilige plaats te vervoeren.

Zijn familie bleef achter in Syrië. Hij weet niet hoe zij het stellen omdat de telefoonlijnen afgesloten zijn.

Eenmaal in de luchthaven van Zaventem aangekomen, vroeg X asiel aan. Hij werd onmiddellijk overgebracht naar het gesloten centrum Caricole, waar hij diende te verblijven tot zijn asielprocedure volledig afgerond was. Na een eerste gehoor bij DVZ, werd hij gedurende twee uur gehoord door het CGVS.

Tijdens dit gehoor werden er hem door de protection officer verschillende vragen gesteld om

een zicht te krijgen op zijn profiel en reden van vertrek uit Syrië. Zo werden bv. zijn identiteit, studies, beroep, religie, politieke activiteiten en familiale situatie nagegaan. De focus leek tijdens het gehoor niet op zijn profiel als christen te liggen. Bij het overlopen van X' familiale situatie bleek dat ook zijn zus gevlucht is omwille van het feit dat zij als christen bedreigd werd.

*"Waarom heeft je zus Syrië verlaten ? Omdat ze zich niet meer veilig voelde ze is aangevallen geweest in haar apotheek ze werd beroofd en mensen met mutsen die Arabisch spraken zijn in de apotheek binnen gekomen en hebben medicamenten en geld gestolen. Ze rukten zelfs een gouden ketting van haar nek af en hebben haar bedreigd."*¹³⁰ (vrije vertaling)

Er werd verder ingegaan op de oorzaak van de bedreigingen:

*"Wat zeiden ze tegen je zus? Wanneer ze kwamen vroegen ze medicamenten en namen ze geld en medicamenten en ze bedreigden mijn zus door te zeggen dat ze een christen was en dat haar dagen als christen geteld waren."*¹³¹ (vrije vertaling)

Hoewel uit eerdere antwoorden duidelijk naar voor kwam dat haar christen zijn mee aan de oorzaak lag van de aanval en bedreigingen werd toch opnieuw de vraag gesteld:

*"Waarom werd zij aangevallen ? Er zijn 2 redenen : ze viseren christenen omdat ze hen als zwak en zonder steun beschouwen en ze viseren ook mensen waarvan ze denken dat ze geld hebben."*¹³² (vrije vertaling)

Uiteindelijk werd hem de vraag gesteld naar de reden van zijn vertrek uit Syrië

*"Ik zou willen dat je me alle feiten en omstandigheden toevertrouwt waarvoor je je land hebt verlaten om bescherming te vragen aan de Belgische autoriteiten."*¹³³ (vrije vertaling)

X haalde de feiten aan zoals hiervoor uiteengezet. In zijn antwoorden kwam verschillende keren naar voor dat zijn aanvallers hem bedreigden omdat hij christen is. Toch werd hem opnieuw de vraag gesteld :

¹³⁰ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; pp. 5-6.

¹³¹ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 6.

¹³² CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 6.

¹³³ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 9.

¹²⁹ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 10.

“Waarom vielen ze jullie aan? Geen idee ongetwijfeld omdat we christen waren en omdat ik apotheker was. We voelden een racistisch motief aan.”¹³⁴ (vrije vertaling)

Uit het verdere relaas bleek bovendien dat ook andere christenen woonachtig in Hassake het slachtoffer werden van gewapende groeperingen.

«In de vragenlijst van het CGVS zei u dat een jeugdvriend van u gedood werd? Ja hij heette youssef bachoura, hij is vermoord geweest hij en zijn vader, ze hebben hem vermoord in hassaké voor hun huis. Ze hadden een stoffenwinkel en naar het schijnt werden ze in de gaten gehouden en na de sluiting van hun winkel, hebben ze geprobeerd hen te kidnappen de zoon heeft zich verzet en dan hebben ze op hen geschoten en waren ze dood (de vader is ter plaatse gestorven maar youssef werd door een kogel in de keel geraakt en hij is na een week in het ziekenhuis gestorven)»

“Waarom werden zij aangevallen? Volgens wat ze zeiden, was het voor het geld aangezien ze in een goede financiële situatie zaten. Waren ze christen? Ja het waren Armeense katholieken...”¹³⁵ (vrije vertaling)

Ten slotte werd hem nog gevraagd:

“Weet u of de mensen die u bedreigd hebben nog steeds op zoek zijn naar u sinds uw vertrek uit Syrië? door het feit dat ik niet de mogelijkheid heb om te communiceren met mijn familie kan ik u niet zeggen of er nieuws is.”¹³⁶ (vrije vertaling)

Op het einde van het gehoor werd zijn algemene kennis getest van Hassake, waaronder ook zijn kennis van de christelijke gemeenschap die er leeft.

Het CGVS besliste op 30 mei 2013 dat X niet aan de voorwaarden voldoet om erkend te worden als vluchteling in de zin van het Vluchtelingenverdrag.

Het CGVS twijfelt in eerste instantie aan zijn vluchtrelaas omdat hij geen documenten voorlegt die zijn verklaringen ondersteunen.

“... u heeft geen enkel concreet en ernstig element voorgelegd – zoals bijvoorbeeld

documenten die getuigen over uw beroep als apotheker of foto's van schade toegebracht aan uw apotheek – dat uw verklaringen ondersteunt, in deze omstandigheden kunnen redelijkerwijs twijfels over de waarachtigheid van uw verklaringen worden geuit.”¹³⁷ (vrije vertaling)

De geloofwaardigheid van zijn problemen wordt volgens het CGVS verder ondermijnd doordat hij geen informatie kan geven over de identiteit van de mannen die hem bedreigd hebben. Verder verwijt het CGVS X ook geen documenten i.v.m. de situatie van zijn zus voor te leggen en dat hij geen precieze informatie kan verstrekken over de identiteit van zijn broers ontvoerders. Nergens uit de beslissing of administratief dossier blijkt dat er door het CGVS onderzoek werd verricht naar de actuele situatie van christenen in Hassake.

Wel werd hem het statuut van subsidiaire bescherming op basis van artikel 48/4, §2, b Vreemdelingenwet toegekend. Omdat:

“Er bestaan echter wel redenen om u het statuut van subsidiaire bescherming toe te kennen; Een asielzoeker kan immers het statuut van subsidiaire bescherming toegekend krijgen wanneer er een reëel risico bestaat dat hij in geval van terugkeer naar zijn land van oorsprong blootgesteld wordt aan foltering of onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.

Op basis van een analyse van objectieve informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt (cf. SRB Syrië « Veiligheidsanalyse » van 19 september 2012), blijkt dat er in Syrië sprake is van systematische schending van fundamentele mensenrechten ten aanzien van Syrische burgers. Rekening houdend met de algemeen slechte veiligheidsomstandigheden en de ernstige schendingen van mensenrechten die op grote schaal gepleegd worden in Syrië, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat in geval van een eventuele terugkeer naar uw land van herkomst u een reëel risico loopt op ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2, b van de Vreemdelingenwet (...).”¹³⁸ (vrije vertaling)

¹³⁴ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 11.
¹³⁵ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 13.
¹³⁶ CGVS, nr. 13/01129, gehoorverslag dd. 28/05/2013; p. 13.

¹³⁷ CGVS, nr. 13/01129, beslissing 30/05/2013; p. 2.
¹³⁸ Het is voor het BCHV niet duidelijk waarom het CGVS ervoor kiest in bepaalde gevallen subsidiaire bescherming b) toe te kennen i.p.v. subsidiaire bescherming c).

4.2.2. SOENNITISCHE VROUW DIE AFKOMSTIG IS VAN EEN GEBIED DAT ONDER CONTROLE IS VAN HET VRIJE SYRISCHE LEGER

Y is 65 jaar oud en een soennitische moslim afkomstig van Sabqa, een dorp gelegen in een buitenwijk ten oosten van Damascus in de Oost Ghouta regio. De inwoners van het dorp zijn hoofdzakelijk soennieten. Ongeveer sinds januari 2012 is het gebied onder controle van het Vrije Syrische Leger. Het Syrische leger voert op regelmatige basis luchtaanvallen uit op het gebied waarbij burgers rechtstreeks gevisieerd worden. Op 21 augustus 2013 vond een chemische aanval plaats waarvan ook de burgers in het dorp het slachtoffer werden. Y verklaarde tijdens het gehoor afgenomen door het CGVS o.a. dat het Syrische regime verhinderde dat levensmiddelen vervoerd werden naar het dorp, dat haar huis geraakt werd door een raket en dat haar dorp aangevallen werd met chemische wapens waarbij ze veel familieleden verloren heeft. Y heeft een dochter die al 16 jaar in België woont en een zoon die recentelijk de subsidiaire bescherming verkreeg. Y kwam in het verleden reeds 2 keer op legale wijze naar België voor een bezoek aan haar dochter.

Bij aankomst in Zaventem diende Y een asielaanvraag in en werd ze onmiddellijk overgebracht naar het gesloten centrum Caricole ondanks het feit dat zij van gevorderde leeftijd is en familie heeft die legaal in België verblijft.

Y werd een kleine twee uur gehoord door het CGVS in het gesloten centrum. Wanneer standaardvragen gesteld werden i.v.m. identiteit, documenten en familiale situatie, kwam het oorlogsgeweld waar Y slachtoffer van was geworden al een aantal keer ter sprake.

*“ Je zei daarnet dat je vorig jaar Sabqa moest verlaten na bombardementen, ben je dan teruggekeerd? Wij hebben Sabqa voor een maand verlaten en dan teruggekeerd. We verbleven in hotel en konden dat niet lang volhouden, dat kost heel veel geld. ”*¹³⁹

“ Met wie hebt u nog contact gehad in Syrië sedert u uw land hebt verlaten? Toen ik hier naartoe gekomen was, in de luchthaven heeft

de politie telefoonnummer van mijn dochter gevonden en zelf contact opgenomen met mijn dochter en zij was niet op de hoogte dat ik naar België zou komen. Verder wat betreft mijn familie heb ik met niemand contact want na het gebruiken van de chemische wapens zijn heel veel leden van mijn familie om het leven gekomen.” (...)

“ Maar heb je sedert je vertrek uit Syrië nog contact gehad met iemand die nu in Syrië is? Ja ik heb vanuit hier contact genomen met...”

*“ Hoe stelde zij het? Sabqa werd gisteren ook hard gebombardeerd,... ”*¹⁴⁰.

Hierop werd de vraag gesteld:

*“ Is Sabqa op dit moment in handen van de overheid of oppositie? Het Vrije Syrische Leger.”*¹⁴¹

Er werd verder bij het overlopen van algemene vragen i.v.m. documenten en reisweg nog gepolst naar het feit of ze een paspoort verkregen heeft van de Syrische autoriteiten en wanneer ze dit bekomen heeft. En of ze bij haar uitreis controleposten is gepasseerd. Vervolgens werd haar in een open vraag de mogelijkheid geboden te vertellen waarom ze asiel aanvraagt in België. Y startte met het uit de doeken doen van een aantal problemen die zij en haar familie hadden met de Syrische autoriteiten. Uiteraard kwam hier ook het oorlogsgelateerd geweld bij aan bod:

*“ (...) Daarna hebben de autoriteiten alle levensmiddelen geblokkeerd en niet naar Sabqa laten komen en daarna werd het dorp met chemische wapens gebombardeerd. Inmiddels is mijn huis geraakt met een raket en ik kon er niet meer blijven wonen. Ik ging naar een bunker voor een periode en daarna probeerde ik bij mijn familie te gaan in (...), dat is dichtbij (...). Inmiddels werd het dorp gebombardeerd met chemische wapens en daarvoor had ik nog twee broers die zijn omgekomen wegens incidenten. Als gevolg van chemische wapens werd ik ook geraakt door mijn ogen, die werden gezwollen. (...) ”*¹⁴²

Na dit verhaal werd Y geconfronteerd met een aantal tegenstrijdigheden die de protection officer vaststelde met betrekking tot de problemen die

139 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 4.

140 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 5.

141 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 5.

142 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 8.

haar familie gekend heeft met de autoriteiten. Y stelde immers aanvankelijk dat ze vanuit België nog contact gehad heeft met haar zoon in Syrië die nu gearresteerd blijkt te zijn toen ze zelf nog in Syrië verbleef, waarna ze nooit nog iets van hem zou hebben vernomen.

“ Maar daarnet zei je nog dat je met ... en ... had gebeld hier vanuit het centrum? ”

“ Maar daarnet zei je dat je nog met hen had gebeld en ik vroeg hoe ze het stelden en je hebt hierop geantwoord? ”

“ Maar je zei letterlijk: mijn kinderen kunnen de omgeving niet verlaten want ze kunnen geen goedkope huis vinden, de huur is heel hoog. Ze durven ook niet door de controleposten passeren want ze worden ook gezocht. Ik snap niet dat ik dat dan zo verkeerd kan begrijpen nu? ”¹⁴³

Nadat hier nog een aantal vragen over gesteld werden, werd een tegenstrijdigheid aangehaald i.v.m. het al dan niet passeren van controleposten bij haar uitreis.

“ Bij DVZ heb je letterlijk gezegd dat je langs verschillende controleposten moest passeren en dat je werd vernederd aan de checkpoints. Het is belangrijk dat je de waarheid vertelt he. Je krijgt bescherming op basis van de algemene situatie in Syrië dus je hoeft hier geen dingen te verzinnen. ”¹⁴⁴

Na de pauze werd de geloofwaardigheid van Y's relaas verder getest door de dossierbehandelaar. Er werd eveneens dieper ingegaan op het feit dat ze haar eigen identiteitskaart bij zich had bij uitreis wat volgens het CGVS niet strookt met het feit dat ze vreesde ontdekt te zullen worden aan de controleposten van de Syrische overheid. Verder werd gevraagd welke grensovergang ze gepasseerd is en of die in handen was van de Syrische overheid. Er werden haar een aantal vragen gesteld die doelen op het onderscheiden van willekeurig en geïndividualiseerd geweld.

“ Je zegt dat je echtgenoot werd doodgeschoten door de Syrische overheid, werd hij persoonlijk geïdendeerd of werd hij willekeurig geraakt? Hij werd zomaar toevallig geraakt. En hij was niet actief en tijdens de

incidenten ging hij wel wat spullen kopen maar op dezelfde plek was een demonstratie op de weg en hij werd toevallig geraakt door een kogel. Hij was 73 jaar oud.”¹⁴⁵ “Je huis werd geraakt zeg je, was dat willekeurig of werd jullie huis specifiek geïdendeerd? Het was een willekeurige aanval. ”¹⁴⁶

BCHV was aanwezig tijdens het gehoor van Y en kwam zowel mondeling als schriftelijk tussen. BCHV verduidelijkte hoe de situatie die Y in Syrië beleefde, onder het Vluchtelingenverdrag geplaatst kan worden. Met deze opmerkingen werd geen rekening gehouden door het CGVS.¹⁴⁷

Het CGVS nam op 21 oktober 2013 een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus. De reden aan de basis van deze weigering is de ongeloofwaardigheid van het feit dat Y en haar zonen individueel zouden geïdendeerd worden door de Syrische overheid. Zo worden o.a. de arrestaties van haar zonen omwille van deelname aan manifestaties ongeloofwaardig geacht omwille van incoherente en onaannemelijke verklaringen dienaangaande. Wat betreft de arrestatie van een van Y's zonen stelt het CGVS het volgende in haar beslissing:

“ Wat er ook van zij, u verklaart niet te weten wat de reden van de arrestatie van ... is, zo hier nog geloof aan kan worden gehecht. U stelt expliciet dat het regime de laatste periode willekeurig mensen arresteerde en dat ... samen met een paar andere mensen werd gearresteerd toen hij een brood ging kopen. In dit kader dient dan ook opgemerkt dat de actuele Syrische context wordt gekenmerkt door een uiterst repressief overheidsoptreden. In het kader van het gewapende conflict maakt de Syrische overheid bovendien onvoldoende onderscheid tussen gewone burgers en gewapende groeperingen. In die context is het manifest zo dat vele Syrische burgers nood hebben aan bescherming. In de huidige Syrische context is het plausibel dat uw zoon geconfronteerd werd met het arbitrair repressief optreden van de Syrische autoriteiten, doch voortgaande op uw verklaringen en rekening houdend met zijn profiel en achtergrond is het niet aannemelijk dat de Syrische overheid hem wegens zijn ras,

143 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 8.
144 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 9.

145 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 11.
146 CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; p. 12.
147 Schriftelijke tussenkomst bij het CGVS dd. 16/10/2013.

godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging actueel persoonlijk zou vervolgen.”¹⁴⁸

De enige verwijzing naar de door BCHV overgemaakte informatie door het CGVS is de volgende:

“Ook de mail opgesteld door een medewerker van het BCHV en waarin de situatie in (...) wordt verhaald doet hieraan, gezien het geheel van bovenstaande observaties, geen afbreuk.”¹⁴⁹

De subsidiaire beschermingsstatus werd haar wel toegekend op basis van artikel 48/4, §2, c) Vreemdelingenwet.

Y kon zich niet vinden in de beslissing genomen door het CGVS en besloot beroep aan te tekenen bij de RvV. In dit beroep werd de ondertussen door UNHCR gepubliceerde nota *“International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update II”* aangehaald. Deze nota maakt het nogmaals zeer duidelijk dat Y wel degelijk onder het Vluchtelingenverdrag valt en aldus in aanmerking komt voor een erkenning als vluchteling. In haar nota met opmerkingen voor de RvV wees het CGVS erop dat de asielzoeker subjectieve elementen dient in te roepen die persoonlijk op haar van toepassing zijn, een verwijzing naar de algemene objectieve situatie is niet voldoende.

“Waar verzoekster in haar verzoekschrift erop wijst dat aan een aantal objectieve elementen niet wordt getwijfeld, met name de algemene situatie in Syrië en de regio vanwaar verzoekster in Syrië afkomstig is, merkt verweerder het volgende op. Het is inherent aan de aard van de bescherming en de definitie van het vluchtelingenstatuut zoals dit blijkt uit de Conventie van Genève dat de asielzoeker subjectieve elementen dient in te roepen die op hem persoonlijk van toepassing zijn. Het is bovendien logisch en wenselijk dat de beoordelende overheid objectieve elementen, zoals gegevens omtrent de werkelijkheid in het land van herkomst, bij zijn overweging van de asielaanvraag betreft. Uit de diverse motieven van de bestreden beslissing blijkt duidelijk dat het dossier van verzoeker individueel werd onderzocht (RvV, nr. 2220 van

1 oktober 2007). In casu blijkt dat verzoekster een persoonlijke vrees voor vervolging zoals bedoeld in de Vluchtelingenconventie niet aannemelijk heeft kunnen maken, gelet op de ongeloofwaardigheid van haar asielmotieven. De loutere verwijzing naar de algemene situatie in Syrië volstaat niet om een gegronde vrees voor vervolging zoals bepaald in de vluchtelingenconventie aan te tonen.”¹⁵⁰

Hieropvolgend besloot de RvV het beroep van Y schriftelijk te verwerpen¹⁵¹ omwille van de ongeloofwaardigheid van het individuele asielrelaas. De RvV stelde vast dat Y in haar verzoekschrift geen valabele argumenten aanhaalt die deze vaststelling weerleggen of er een aannemelijke verklaring voor kunnen geven. De tegenstrijdigheden hadden volgens de RvV bovendien betrekking op elementen die rechtstreeks raken aan de kern van haar asielrelaas. Van de richtlijnen uitgebracht door UNHCR voor het beoordelen van de beschermingsnood van de Syrische asielzoekers werd niet eens melding gemaakt door de RvV, ondanks het feit dat ze wel degelijk in het verzoekschrift vermeld werden en concreet toegepast werden op het geval van Y. De RvV beperkte zich tot de vermelding dat de verwijzing in het verzoekschrift naar de algemene veiligheidstoestand in Syrië en het neerleggen van informatie dienaangaande niets wijzigt aan de vastgestelde ongeloofwaardigheid.

Y diende een verzoek in om gehoord te worden door de RvV en UNHCR kwam tussen met een advies ter ondersteuning van haar dossier in toepassing van de door haar gepubliceerde richtlijnen.¹⁵² Uiteindelijk besloot de RvV Y toch te erkennen als vluchteling. De RvV stelde in haar arrest het volgende:

“2.6. De Raad wijst erop dat twijfels over bepaalde aspecten van een relaas de bevoegde overheid echter niet ontslaan van de opdracht de vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade betreffende die elementen waar geen twijfel over bestaat, te toetsen. Het moet in deze evenwel gaan om die elementen die een toekenning van bescherming kunnen rechtvaardigen.

148 CGVS, nr. 13/01293, beslissing 21/10/2013; pp. 2-3.
149 CGVS, nr. 13/01293, beslissing 21/10/2013; p. 3.

150 CGVS, nr. 13/01293, nota 20/11/2013; p. 4.

151 RvV, nr. 139.854, schriftelijke verwerping 17/12/2013.

152 B. Tax, *Refugee by association, Forced Migration Review*, september 2014; p. 26, <http://www.fmreview.org/syria/tax>

De Raad stelt vast dat verzoeksters verklaringen omtrent haar afkomst uit Sabqa, een buitenwijk ten oosten van Damascus die sinds januari 2012 onder controle is van het Vrije Syrische Leger, over het feit dat haar huis werd geraakt door een raket en over het feit dat haar regio werd aangevallen met chemische wapens, door het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen niet in vraag wordt gesteld. Gelet op de door verzoekster neergelegde identiteitsdocumenten en de stavingstukken gevoegd aan het verzoekschrift, meent de Raad dat deze gegevens bezwaarlijk kunnen worden betwist.

Verzoekster argumenteert dat moet worden nagekeken of deze elementen niet voldoende zijn om haar als vluchteling te erkennen en zij verwijst ter staving van haar betoog onder meer naar de tussenkomenst van het BCHV in haar dossier, het standpunt van UNHCR over de toepassing van het vluchtelingenverdrag in een situatie van gewapend conflict en de nieuwe richtlijnen van UNHCR International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update II van 22 oktober 2013, richtlijnen die ook worden aangehaald in het in overeenstemming met artikel 57/23bis van de vreemdelingenwet door UNHCR op 10 januari 2014 aan de Raad overgemaakte advies.

De Raad stelt vast dat UNHCR in het bijzonder de aandacht vestigt op de situatie van inwoners van gebieden die bezet worden door opposanten van het Syrische regime, waarvan de aanvragen bijzondere aandacht behoeven. UNHCR wijst er in haar advies op dat, hoewel bepaalde personen rechtstreeks geïsoleerd, aangevallen of op een andere manier worden onderworpen aan schade doordat hun politieke overtuiging of affiliatie gekend is, de conflictpartijen naar verluid een erg ruime interpretatie hanteren van wie zij beschouwen als geaffilieerd met de tegenpartij, ondermeer omwille van familiale banden, religieuze of etnische achtergrond of de loutere aanwezigheid in een regio die wordt beschouwd als pro of anti-overheid. Om als individu te voldoen aan de vluchtelingencriteria is het volgens het standpunt van UNHCR niet vereist individueel geïsoleerd te worden in die

mate dat men uitgezocht werd voor vervolging die reeds heeft plaatsgevonden of waarvoor men risico loopt, doch kunnen Syriërs en personen die hun gewone verblijfplaats hebben in Syrië een risico op vervolging lopen omwille van een toegeschreven politieke overtuiging, bepaald door wie de buurt of het dorp waar zij woonden controleert. UNHCR is voorts de mening toegedaan dat onder meer werkelijke of vermeende opposanten van de Syrische overheid, inbegrepen burgers die verblijven in stedelijke buurten, dorpen en steden die zich (vermeend) verzetten tegen de overheid, waarschijnlijk nood hebben aan internationale bescherming in de zin van het Verdrag van Genève.

Gelet op het geheel van wat voorafgaat en de informatie gevoegd aan het verzoekschrift, treedt de Raad verzoekster bij waar zij argumenteert dat de burgers van Sabqa door het Syrische regime worden gezien als steun verlenend aan het Vrije Syrische Leger, dat hen dan ook door het Syrische regime een politieke overtuiging wordt toegeschreven door het loutere feit dat het Vrije Syrische Leger hun wijk controleert en dat de regelmatige aanvallen op Sabqa worden uitgevoerd met de bedoeling de burgerbevolking hiervoor te straffen en hen te terroriseren. In casu is de Raad dan ook van oordeel dat in hoofde van verzoekster een gegronde vrees voor vervolging kan worden aangenomen omwille van een politieke overtuiging die haar wordt toegeschreven door de Syrische autoriteiten en dat zij aldus als vluchteling dient te worden erkend. ¹⁵³

4.2.3. VROUW DIE BEHOORT TOT EEN STAM DIE ALS PRO-REGIME BESCHOUWD WORDT

A is een 50 jarige vrouw afkomstig van Aleppo. Ze groeide op in een conservatieve familie, volgde maar een aantal jaar lager onderwijs en huwde op 13-jarige leeftijd met haar neef. Ze is altijd huisvrouw geweest. Ze is Arabische, soenniet en behoort tot de Mardilie stam. Deze stam is historisch afkomstig uit Mardil, Turkije en verblijft hoofdzakelijk in Sheikh Mahsud, Aleppo. Omwille van de

¹⁵³ RvV nr. 122.129 van 4 april 2014.

onveilige en gewelddadige situatie in Aleppo is zij samen met haar gezin naar een naburige wijk gevlucht. A's man en enige zoon keerden terug naar Aleppo om te kijken hoe het met hun huis gesteld was. Ze zijn nooit meer teruggekeerd en A weet niet wat hen overkomen is. A is hartpatiënt en heeft familie in Europa, vier broers verblijven legaal in Zweden en een zus in Duitsland. A kwam toe op de luchthaven te Zaventem vanuit Abidjan. Ze diende op 26 december 2013 een asielaanvraag in bij de luchtvaartpolitie en werd opgesloten in het gesloten centrum. A legde zowel aan DVZ als aan het CGVS uit dat veel leden van haar stam behoren tot de Shabbiha en aan de zijde van het Syrische regime vechten. Hierdoor worden de leden van de Mardilie stam gevisieerd door anti-regime groeperingen. A haalde dit probleem al heel duidelijk aan tijdens het eerste interview afgenomen door de DVZ ter voorbereiding van het gehoor afgenomen door het CGVS.¹⁵⁴

Om haar beschermingsnood te kunnen vaststellen werd A een klein anderhalf uur lang gehoord door het CGVS in het gesloten centrum. Voor het gehoor goed en wel begon diende er door A een toelating getekend te worden voor het natrekken van gegevens in Libanon. Dit omdat haar moeder de dubbele nationaliteit bezit, Libanese en Syrische, en omdat haar echtgenoot eveneens Libanees is. Het CGVS wou verifiëren of ze zelf al dan niet de Libanese nationaliteit bezit, aangezien de vrees voor vervolging beoordeeld dient te worden t.a.v. het land van nationaliteit. Indien A ook de Libanese nationaliteit zou bezitten, kunnen de asielinstanties argumenteren dat zij, ondanks het feit dat zij het Syrische conflict ontvlucht is en nooit in Libanon verbleven heeft, toch de bescherming van de Libanese autoriteiten zou kunnen invoeren als Libanees staatsburger. Bij het overlopen van de standaardvragen over identiteit werd hier onmiddellijk op ingegaan. A vertelde dat zij de Libanese nationaliteit niet bezit.

“ Hebt u ooit in Libanon gewoond? Neen we gingen er wel op bezoek (...) ”

“ Hebt u naast de Syrische ook de Libanese nationaliteit? Nee helemaal niet.”

“ Bent u zeker want we gaan dat dus wel nakijken. ”¹⁵⁵

Hierop ging de dossierbehandelaar verder met het overlopen van de familiale situatie. Zo kwam aan het licht dat haar man en zoon verdwenen zijn en dat ze al zeven maanden niets meer van hen gehoord heeft. Er werd haar hierover gevraagd in welke omstandigheden ze verdwenen zijn.

“ Onze buurt wordt door het regime gecontroleerd en veel van de Mardeli stam zijn shabbiha dus pro regime bendes die aan de zijde van het regime vechten. Ze begon tegen het Vrije Syrische Leger te vechten. Om aan die problemen te ontkomen zijn we naar (...) gevlucht. Op een dag zei man ik ga kijken of alles ok is met ons huis en sindsdien is hij niet teruggekeerd. ”

“ En zoon was mee? Ja. ”¹⁵⁶

De dossierbehandelaar ging door met het overlopen van standaardvragen i.v.m. scholing en werk. Opnieuw liet hij uitschijnen dat hij het niet aannemelijk vond dat zij niet de Libanese nationaliteit bezit.

“ Maar in Libanon gaat dat makkelijker en gezien uw man en zoon en moeder de Libanese nationaliteit hebben is het niet aannemelijk dat u ze niet heeft. ”

“ Maar als u toch de dubbele nationaliteit hebt is het belangrijk dat u dat toegeeft want we gaan dat nakijken en als blijkt dat u toch de Libanese nationaliteit hebt dan gaan ze u gewoon naar daar terugsturen zonder dat u er nog een uitleg kan over geven.

Ik zeg het nog eens dat ik niet de Libanese nationaliteit heb. ”¹⁵⁷

Bij het overlopen van documenten werd gevraagd of ze ooit in het bezit geweest is van een paspoort in Syrië. Ze heeft in 1994 een paspoort aangevraagd en het nooit laten verlengen. Vervolgens werd haar algemene kennis over Aleppo getest. Hierbij werd o.a. gevraagd:

“ Hoe was de situatie in Aleppo op het moment van uw vertrek? Heel slecht ”

“ Kunt u daar zaken over vertellen? Het Vrije Syrische Leger vervolgde mensen van de Mardeli stam die pro regime waren en ze deden dat in Sheikh Mahsud en Sheikh Agha.

154 Vragenlijst CGVS 08/01/2014 ; pp. 1-2.

155 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 3.

156 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 4.

157 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 5.

*Alle Mardelis werden geïsoleerd en dat was de reden van ons vertrek uit Aleppo.”*¹⁵⁸

Ondanks het feit dat A hier een duidelijk individueel probleem naar voor brengt, ging de dossierbehandelaar verder met de algemene herkomstcheck, net zoals eerder in het gehoor de algemene vraagstelling verder gezet werd.

“Wie had uw wijk in handen op het moment van uw vertrek? Het vrije Syrische leger”

*“Welke gewapende groepen waren op het moment van uw vertrek actief in Aleppo? Ik heb geen verstand van zulke zaken op moment van vertrek wist ik dat er oppositie en regime t.o.v. elkaar stonden en welke groeperingen bij Vrije Syrische leger hoorden weet ik niet.”*¹⁵⁹

Na nog een aantal kennisvragen gesteld te hebben, zei de dossierbehandelaar:

“Dan mag u nu vertellen waarom u uit Syrië bent vertrokken.”

Waarop A antwoordde:

*“Ik ben gevlucht omwille van de algemene situatie. Ik ben ook hartpatiënt. Mijn familieleden wonen allemaal in het buitenland ik heb maar één zus in Syrië.”*¹⁶⁰

Hierna ging de dossierbehandelaar in op de verdwijning van haar man en probeerde hij te weten te komen welke pogingen A ondernomen heeft om haar man en zoon terug te vinden.

“U zegt dat man naar jullie woning ging en niet terugkeerde. Wat hebt u gedaan toen hij niet terug kwam? Een tijdje later was de situatie rustig en ging ik terug naar huis om naar man te vragen. Buren zeiden dat ze hem hadden gezien en wisten niet waar hij naartoe ging en dan keerde ik terug naar mijn familie.”

“Hoe lang na het vertrek van uw man bent u hem gaan zoeken? Drie weken of een maanderna.”

“U hoort weken niets van man en zoon, ondertussen niet geïnformeerd? In die periode stond ik te wachten op hen.”

*“Andere pogingen ondernomen om man en zoon te zoeken? Ik vroeg rond maar niemand wist iets te vertellen, dus ja er was ook geen staat geen autoriteit.”*¹⁶¹

Dan werd haar gevraagd waarom ze niet bij haar moeder in Libanon kon gaan logeren:

“Waarom kon je niet bij uw moeder in Libanon gaan logeren? Om van Aleppo naar Libanon te gaan is heel gevaarlijk, is een lange weg van vijf uur. Van Damascus naar Libanon is makkelijker dan van Damascus makkelijk naar Libanon. De weg tussen Libanon en Aleppo is lang en veel problemen onderweg.”

“Andere redenen waarom u niet bij uw moeder ging wonen? Neen”

*“Als u van Aleppo naar hier kunt komen kan je ook van Aleppo in Libanon geraken? We vertrokken vanuit Afrin naar Turkije, ik was aan de grens dus ja de weg naar hier was minder gevaarlijk dan van Aleppo naar Libanon.”*¹⁶²

Het gehoor wordt afgesloten, zoals dit standaard gebeurt, met de *“Heeft u nu alles verteld of heeft u nog iets toe te voegen? Niets toe te voegen behalve als u nog vragen hebt.”*¹⁶³

Aan A werd de vluchtelingenstatus geweigerd op 17 januari 2014. De motivering van deze weigering is uiterst summier. Opvallend is dat in het feitenrelaas met geen woord gerept wordt over de vrees die A aanhaalt als lid van een stam gezien te worden als pro regime.

“Omdat de situatie in jullie wijk te gevaarlijk werd vluchtten jullie ongeveer tien maanden geleden naar Afrin.”

*“Uiteindelijk hebt u Syrië verlaten wegens de algemeen onveilige oorlogssituatie. Daarnaast verwees u naar uw slechte gezondheidstoestand. U kampt immers met hartproblemen.”*¹⁶⁴

In het motiverend gedeelte van de beslissing wordt door het CGVS opgemerkt dat A *“uitsluitend naar de algemene situatie in Syrië verwijst.”* Dat zij geen bijkomende asielmotieven aanhaalt. Hiermee

158 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 7.
159 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 7.
160 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 8.

161 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 8.
162 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 9.
163 CGVS, nr. 13/01369, gehoorverslag dd. 14/01/2014; p. 9.
164 CGVS, nr. 13/01369, beslissing 17/01/2014; p. 1.

wordt haar in één zin de vluchtelingstatus geweigerd. Nochtans werd *“bij het grondig onderzoek van uw vluchtmotieven (...) niet alleen rekening gehouden met de verklaringen die u doorheen uw asielprocedure heeft afgelegd, maar werden ook de gegevens uit het administratieve dossier, de algemeen bekende gegevens over uw land van herkomst en alle dienstige stukken in overweging genomen.”*¹⁶⁵

Dan volgt ten slotte de standaardmotivering:

“ De actuele Syrische context wordt gekenmerkt door een uiterst repressief overheidsop-treden. In het kader van het gewapende conflict maakt de Syrische overheid bovendien onvoldoende onderscheid tussen gewone burgers en gewapende groeperingen. In die context is het manifest zo dat vele Syrische burgers nood hebben aan bescherming.

*In de huidige Syrische context is het plausibel dat u geconfronteerd werd met het arbitrair repressief optreden van de Syrische autoriteiten, doch voortgaande op uw verklaringen en rekening houdend met uw profiel en achtergrond niet aannemelijk dat de Syrische overheid u wegens uw ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of uw politieke overtuiging actueel persoonlijk zou vervolgen. U komt bijgevolg niet in aanmerking voor de vluchtelingenstatus. Aan mevrouw werd dus de subsidiaire beschermingsstatus toegekend.”*¹⁶⁶

4.2.4. MAN DIE ACTIVITEITEN UITOEFENT TEGEN HET SYRISCHE REGIME

Z is soenniet van Arabische origine, afkomstig van Saraqeb, provincie Idlib, in het Noorden van Syrië. Hij is alleen gevlucht uit Syrië, zijn vrouw en kinderen zijn achtergebleven bij een oom langs vaderskant in Drekili, provincie Aleppo. Hij heeft geen familie in België of in een ander Europees land. Hij werkte in de bouwsector en woonde voor werkdoeleinden van 1990 tot 2004 in Cyprus waarna hij terugkeerde naar Syrië. Vanaf de aanvang van de revolutie in 2011 was Z politiek actief. Hij nam deel aan verschillende manifestaties georganiseerd tegen het Syrische regime. Hij was

van bij het begin van de revolutie actief lid van het lokaal coördinatieteam in de stad Saraqeb en later van de lokale raad.

Z werd in het kader van zijn asielprocedure ongeveer drie uur gehoord door het CGVS in het gesloten centrum aan de grens.

De dossierbehandelaar stelde, na het overlopen van de standaardvragen over identiteit, militaire dienstplicht en documenten aan Z een open vraag ten einde de redenen te kennen waarom hij Syrië had verlaten. Er volgde een heel gedetailleerde uitleg over zijn activisme en bijhorende problemen. Een aantal citaten uit zijn relaas:

*“ Zoals ik uitgelegd heb was ik actief sinds het begin van de revolutie, ik heb deelgenomen aan betogingen, na 2-3 betogingen werd ik, samen met andere personen, opgeroepen door de militaire veiligheidsdiensten. (...) In feite werden de namen van alle personen die die dag opgeroepen werden genoteerd in een register dat ‘terrorisme’ heette. En voor onze vrijlating, hebben ze ons een verbintenis doen tekenen dat we niet zouden deelnemen aan de betogingen. Maar later waren er andere collega’s van mij die opgeroepen werden door de veiligheid en later waren zij dood. Ze hebben de lijken teruggestuurd naar hun ouders. En in het begin van de betogingen hebben we tijdens de betoging gezworen om de betogingen niet te stoppen voor het regime ten val gebracht zou zijn. Na onze vrijlating zijn we niet gestopt met de betogingen, integendeel we zijn toen pas echt begonnen, we werden zelfs nog actiever, en we nodigden andere mensen uit, we hebben bij hen aangedrongen om aan meer betogingen deel te nemen. En één keer waren er drie van mijn kameraden die samen met mij waren tijdens de 1e oproeping bij de veiligheid, ze werden gearresteerd maar hun lijk werd teruggestuurd naar hun familie.”*¹⁶⁷ (vrije vertaling)

Hierna beschreef hij de creatie van het coördinatieteam en de lokale raad waarvan hij een actief lid was.

“ En vervolgens doordat het regime niet langer aanwezig was in de stad, had de stad nood aan organisatie, het is voor dat doel dat we begonnen met het creëren van coördinatieteams. Dit was natuurlijk na de bevrijding van

¹⁶⁵ CGVS, nr. 13/01369, beslissing 17/01/2014; p. 1.
¹⁶⁶ CGVS, nr. 13/01369, beslissing 17/01/2014; p. 2.

¹⁶⁷ CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 7.

de stad Saraqeb. De burgers hadden nood aan hulp in deze situatie. In het begin deed ik een beetje van alles. Ik hielp mensen om aan brood te geraken, om diensten te verkrijgen, om mazout te verzekeren, gas, medische zorgen. Het was algemeen. Maar na de oprichting van de lokale raden, had iedereen een precieze taak. En door het werk dat ik deed, ben ik problemen beginnen krijgen met gewapende groepen die ter plaatse aanwezig waren.”¹⁶⁸ (vrije vertaling)

Omwille van het uitoefenen van deze taken kreeg Z problemen met de leden van een gewapende groepering. Hij weigerde hen voorrang te verlenen bij de gas-, en brandstofverdeling. Hij werd door hen bedreigd en fysiek aangevallen. Daarom stopte hij met deze functie en nam hij een financiële taak aan bij de lokale raad.

Nadat Z al zijn problemen met de gewapende groepering uit de doeken gedaan had, vroeg de dossierbehandelaar hem of er nog andere problemen aan de basis van zijn vertrek liggen. Hierop haalde hij de gewelddadige repressie aan uitgeoefend door het Syrische regime op de burgers van zijn stad.

“ Ik weet eigenlijk niet of ik iets over de actuele situatie moet toevoegen, jullie kennen de vernieling, de moorden, bomaanslagen ; er is geen enkel huis Saraqeb dat niet getroffen is geweest. Elke dag tenmiste 10 granaten op de stad Saraqeb. Wanneer ik hier was, heb ik vernomen dat er een granaat is gevallen op ons huis. In feite hebben we heel deze tragedie in Syrië meegemaakt, we zaten er middenin. Beeld je in dat we soms niet wisten hoe we de restanten van kinderen die verscheurd waren door bommen moesten verzamelen. Niet één, maar tientallen kinderen. Het was heel hard. (...) Het is een repressief regime, sektarisch, onvoorstelbaar, ze onderdrukken de mensen zonder medelijden. Ik heb u een voorbeeld gegeven, maar het is maar één van de vele tragische incidenten die er gebeuren. Dat is de actuele situatie van Syrië. Niemand voelt zich veilig in Syrië. En de internationale gemeenschap draagt een grote verantwoordelijkheid voor wat er gebeurt in Syrië. Het regime heeft niet geaarzeld om Saraqeb te bombarderen met chemische wapens. (...)”¹⁶⁹ (vrije vertaling)

Opnieuw werd hem gevraagd of er nog andere zaken zijn waarover hij wou spreken.

“ Ik ga het hierbij houden, anders gaan we niet stoppen tot morgen. ”¹⁷⁰ (vrije vertaling)

Vervolgens ging de protection officer over tot meer concrete vraagstelling i.v.m. de gewapende groepering die Z zegt te vrezen en i.v.m. de mogelijkheid deze te ontlopen door zich op een andere plaats in Syrië te vestigen. Verder werd ook gepeild naar zijn vrees om problemen te ondervinden met het regime omwille van zijn betrokkenheid bij de lokale raad.

“ En ten opzichte van het regime, een vrees omwille van je betrokkenheid in de lokale raad ? Eigenlijk door het feit dat onze naam verspreid is op internet en wij op dit moment gezocht worden door het regime. Omdat hun agenten overal geïnfilteerd zijn, zijn de autoriteiten op de hoogte van mijn activiteiten, en als ik in hun handen val, gaan ze me in stukken snijden. ”

“ En dat alleen door het feit dat u in de lokale raad zit? Nee, omdat we tegenstanders zijn, door mijn deelname aan betogingen. Onze activiteit bevestigde dus ook ons verzet. ”¹⁷¹ (vrije vertaling)

De protection officer testte met kennisvragen zijn effectieve betrokkenheid bij de lokale raad ; zoals haar oprichting, hoe de leden aangeduid worden, ed. Op de vraag hoe hij betrokken geraakt is bij coördinatiecomité en later bij lokale raad, zegt hij:

“ via onze deelname aan deze bewegingen, aan betogingen, en de mensen weten, ze zien tijdens de betogingen wie actief is, wie enthousiast is, en het is op die manier dat we op het moment van het creëren van de raad zeiden : die is goed , is actief, etc. en het is zo dat mensen zich een idee vormen van de juiste persoon. ”¹⁷² (vrije vertaling)

Ten slotte werden hem kennisvragen gesteld over Saraqeb, zoals:

“ En Saraqeb is principieel tegen het regime? Ja, ik kan zeggen dat 70 tot 80 procent van de mensen van Saraqeb tegen het regime zijn. Dat was aan het begin van de gebeurtenissen. Maar nu is iedereen tegen het regime. »

168 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 7.

169 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 10.

170 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 10.

171 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 12.

172 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 13.

« En uit welke religieuze groepen, welke etniciteit bestaat de bevolking van Saraqeb? de meerderheid zijn soennitische moslims.»¹⁷³ (vrije vertaling)

Ook over de veiligheidssituatie en bevrijding van Saraqeb werden vragen gesteld, bijvoorbeeld:

“ En daarvoor, hoe was de situatie in Saraqeb? Voor de bevrijding waren er eigenlijk confrontaties tussen de rebellen en ordetroepen. Er waren troepen van het regime op hun positie in de stad, en er waren sluipschutters, vooral aan het radiostation. Beeld je in dat ik een terrorist ben, dat een vrouw terrorist is. Een sluipschutter zou mij kunnen viseren, maar wat is de fout van een jong meisje, ze is een terrorist... één keer werd een jong meisje in de rug geraakt door een sluipschutter en vandaag is ze verlamd. Na de verdrijving van de troepen van het regime, nu, schieten de troepen van het regime op de stad Saraqeb vanuit een baksteenfabriek op ongeveer 15 of 17 km van de stad. ”¹⁷⁴ (vrije vertaling)

Ondanks het feit dat het CGVS niet twijfelde aan zijn profiel als opposant en afkomst uit Saraqeb, werd hem toch de vluchtelingenstatus geweigerd. Volgende motivering ligt hierbij aan de basis:

“ Er moet echter opgemerkt worden dat de ingeroepen problemen niet onderzocht kunnen worden buiten de Syrische context, en dat ze voortvloeien uit de situatie die op dit moment heerst in uw land. Zo moeten ook de bedreigingen uitgaande van de groepering (...) geplaatst worden in de specifieke context die Syrië nu kent, en uw vrees hier tegenover, met name het slachtoffer worden van een wraakactie, kan niet worden gekoppeld aan een motief uit de Conventie van Genève.

Met betrekking tot uw deelname aan de opstanden, en uw betrokkenheid bij het coördinatiecomité, en meer recent in de lokale

raad, heeft u niet voldoende elementen kunnen aanbrengen om te suggereren dat u het risico loopt persoonlijk geviséerd te worden door het regime omwille van deze activiteiten. Uw deelname aan deze opstanden kan u als tegenstander van het regime aanwijzen, maar hieruit blijkt nochtans niet dat u op een bepaalde manier onderscheiden zou worden van de andere deelnemers (...).

Met betrekking tot uw rol in het coördinatiecomité, en vervolgens in de lokale raad, heeft u me er eveneens niet van overtuigd dat u in de ogen van het regime onderscheiden zou worden in een vijandelijke functie ten aanzien van hen. Het document dat u heeft voorgelegd om uw betrokkenheid aan te tonen voldoet niet om uw bezorgdheden tegenover uw autoriteiten aan te tonen, vooral omdat u gedurende het gehoor verwees naar een document dat beschikbaar is op het internet, waarop uw naam en uw functie in de lokale raad zou te zien zijn, terwijl u vervolgens als bewijsmiddel een kopie van een papieren document zonder internetreferenties neerlegt. Er werd dan ook geenszins aangetoond dat uw autoriteiten op de hoogte zouden zijn van uw functie.

Aldus, gezien de Syrische context die gekenmerkt wordt door een extreem repressieve reactie van de autoriteiten en waarin de Syrische autoriteiten op onvoldoende wijze onderscheid maken tussen gewone burgers en gewapende groeperingen, staat het vast dat vele Syrische burgers nood hebben aan bescherming. In deze context is het aannemelijk dat u geconfronteerd werd of kon zijn met de arbitrair repressieve interventies van de Syrische autoriteiten. In het licht van de elementen van uw dossier en van deze context, werd er echter niet aangetoond dat de autoriteiten u in het bijzonder zouden vervolgen. Als gevolg hiervan komt u niet in aanmerking voor de vluchtelingenstatus. ”¹⁷⁵ (vrije vertaling)

173 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; p. 13.

174 CGVS, nr. 13/01126, gehoorverslag dd. 31/05/2013; pp. 13-14.

175 CGVS, nr. 13/01126, beslissing 10/06/2013; p. 2.

4.3. PIJNPUNTEN DIE VASTGESTELD WERDEN IN DE WERKWIJZE VAN HET CGVS

4.3.1. GEGRONDE VREES

4.3.1.1. INDIVIDUALISERING VAN DE VREES VS. ALGEMEEN GEWELD

Uit de analyse van gehoorverslagen komt naar voor dat het CGVS vereist dat de asielzoeker aantoonde dat hij individueel geïsoleerd wordt. Een dergelijke voorwaarde volgt niet uit de bewoordingen van de vluchtelingendefinitie vervat in art. 1 A Vluchtelingenverdrag. Bij de vraagstelling wordt hier nochtans de nadruk op gelegd. Het feit dat een groot aantal personen zich in een zelfde situatie bevinden doet geen afbreuk aan de gegrondheid van de individuele vrees, maar kan deze juist kracht bijzetten.

“ Dan mag u me nu vertellen met welke recente redenen u uw land van herkomst verlaten hebt, zodat ik hier een goed beeld van kan krijgen. U mag dit beknopt doen, ik zal zelf wel details vragen indien nodig.

Ik ben enkel omwille van de oorlogssituatie naar hier gekomen. ”

“ Ooit persoonlijk problemen ondervonden in Syrië? Neen. Helemaal niet...geen probleem. Ik ben eigenlijk vertrokken omwille van de oorlogssituatie, die is vooral in gebieden van Aleppo en Al Bab getroffen ook... vooral dat de groeperingen zoals Jabhat al Nusra en ISIS, ontvoeren jongeren van mijn leeftijd... daarom was ik bang...ik ben naar hier gekomen... ”

“ Ondertussen problemen voor u persoonlijk ontstaan in Syrië? Neen ik heb geen enkel probleem. ”¹⁷⁶

“ Omwille van welke redenen vraag je asiel aan?

Eerst en vooral er zijn enorm veel controleposten. Je kan voor een of andere reden worden meegenomen zonder te weten waarom.

De uitleg die wordt gegeven is dat het een misverstand is met de naam. En dan blijf je daar vier of vijf maanden tot je wordt vrijgelaten zonder reden. Dat is gebeurd met de man van mijn dochter. Plus achter ons ligt veiligheidsbureau van de gerechtelijke politie die een doelwit is. Plus de algemene situatie.

Heb je persoonlijk problemen meegemaakt in Syrië?

Nee, maar er zijn wel veel mensen die werden meegenomen van de wijk bij ons en bombardementen. ”¹⁷⁷

“ Zijn er nog andere redenen waarom je asiel aanvraagt?

Er is geen leven meer daar. De kinderen gingen niet meer naar school, de scholen waren ook doelwit. Mensen worden meegenomen zonder reden. Er zijn willekeurige¹⁷⁸ bombardementen.

Wat vreest u dat er zal gebeuren indien u nu terug zou gaan naar Syrië?

Ja ik ben bang van arrestatie, willekeurige arrestaties. Ik ben bang voor mijn kinderen en bang voor de bombardementen die willekeurig naar de wijken worden gestuurd. Het is een tragische situatie daar nu. ”¹⁷⁹

In het feitenrelaas van de beslissing wordt het volgende benadrukt door het CGVS:

“ Ongeveer twee maanden geleden bent u Syrië ontvlucht omwille van de algemene situatie. ”

In het motiverend gedeelte van de beslissing worden opnieuw de begrippen ‘algemeen’ en ‘willekeurig’ in de verf gezet:

“ U verklaart dat u Syrië bent ontvlucht omwille van de algemene situatie. U verwijst naar de bombardementen en willekeurige arrestaties, (...). Uit deze door u aangehaalde elementen

¹⁷⁷ CGVS, nr. 14/01140, gehoorverslag 19/06/2014; p. 5. (eigen markerings)

¹⁷⁸ De vraag kan gesteld worden of dit effectief de woordkeuze is van de asielzoeker. Om dergelijke zaken na te gaan zou het aangewezen zijn gebruik te maken van een geluidsopname zoals vermeld wordt in art. 17 van de Procedurerichtlijn.

¹⁷⁹ CGVS, nr. 14/01140, gehoorverslag 19/06/2014; p. 6. (eigen markerings)

¹⁷⁶ CGVS, nr. 14/01012, gehoorverslag 04/02/2014; p. 11. (eigen markerings)

kan echter niet worden besloten dat u een persoonlijke vrees voor vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie koestert, te meer u expliciet stelt dat u geen persoonlijke problemen hebt meegemaakt in Syrië."¹⁸⁰

Bij het stellen van bepaalde vragen gebruikt het CGVS begrippen die een bepaalde connotatie hebben en die een specifiek antwoord uitlokken. Zo wordt het begrip 'willekeurig' of 'algemeen' gebruikt in tegenstelling tot 'gericht' geweld. Willekeurig geweld is een element van de definitie van subsidiaire bescherming c). Door dit onderscheid te maken, kan verwarring ontstaan over de achterliggende reden van de vraag van het CGVS. Geweld kan wijdverbreid en veralgemeend zijn en tegelijkertijd toch gericht. Eigen aan de dynamieken van het Syrisch conflict is dat het geweld er op grote schaal plaatsvindt maar in de overgrote meerderheid van de gevallen toch bepaalde specifieke groepen mensen viseert, al dan niet omwille van een reële of gepercipieerde Conventiegrond.¹⁸¹

" Je zegt dat je echtgenoot werd doodgeschoten door de Syrische overheid, werd hij persoonlijk gevisieerd of werd hij willekeurig geraakt?

Hij werd zomaar toevallig geraakt. En hij was niet actief en tijdens de incidenten ging hij wel wat spullen kopen maar op dezelfde plek was een demonstratie op de weg en hij werd toevallig geraakt door een kogel. Hij was 73 jaar oud. "

*"Je huis werd geraakt zeg je, was dat willekeurig of werd jullie huis specifiek gevisieerd? Het was een willekeurige aanval."*¹⁸²

Zoals uit het voorgaande reeds blijkt, komt de vereiste van geïndividualiseerde vrees ook duidelijk naar voor in de motivering van de beslissingen genomen door het CGVS. In het feitenrelaas

wordt dikwijls al benadrukt dat de persoon gevlucht is omwille van de algemene situatie.

" U verklaart dat uw huis in de stad Aleppo werd gebombardeerd. Hierbij kwamen uw jongste dochter, uw broer en uw vader om het leven. Uit uw verklaringen blijkt dat dit bombardement een gevolg is van de confrontaties die plaatsvinden tussen het Vrij Syrische Leger en het reguliere leger en dat u niet persoonlijk werd gevisieerd. Hieruit kan dus niet besloten worden dat u een gegronde vrees voor vervolging in de zin van de Conventie dient te koesteren. Bijgevolg komt u niet in aanmerking voor de vluchtelingenstatus."¹⁸³

Een Syrische asielzoeker die op de frontlinie in Aleppo stad woonde, Bustan al-Qasr verklaarde tijdens zijn gehoor: *" Sinds de crisis begon in Syrië, zijn de dingen veranderd, in het begin was er niets. Maar nadat het huis geraakt was door een granaat, hebben ze ook veel versperringen geplaatst zowel van het gewone leger als van het vrije leger. Ik was verplicht om mijn huis te verlaten omdat het er niet meer veilig was. Wat het werk betreft, het atelier was ook beschadigd omdat het in dezelfde wijk lag. Dat is het. Maar na deze situatie is het nog verergerd, zelfs het standje dat ik had was geraakt door de bombardementen en ze hebben ons verboden om te werken. Ik heb 4 kinderen die ik moet voeden.*"¹⁸⁴ (vrije vertaling)

In de beslissing wordt vervolgens gesteld:

" Er moet inderdaad opgemerkt worden dat u ter ondersteuning van uw asielaanvraag de algemene situatie en problemen ondervonden in de wijken (...) waar u beweert gewoon te hebben, heeft ingeroepen. U somt verschillende problemen op die veroorzaakt worden door de burgeroorlog die woedt in Syrië – met name het verbod om te werken, het tekort aan voedsel en veiligheid – en u verklaart dat uw vrees voortkomt uit de instabiele situatie die heerst in uw land meer in het bijzonder in uw wijk wegens de burgeroorlog en de gevolgen hiervan. In de mate dat u echter geen persoonlijke problemen hebt gekend in Syrië, kan de ingeroepen algemene situatie op zichzelf geen

¹⁸⁰ CGVS, nr. 14/01140, beslissing 23/06/2014; p. 2. (eigen markerings)

¹⁸¹ UNHCR, V. Holzer, The 1951 Refugee Convention and the Protection of People Fleeing Armed Conflict and Other Situations of Violence, September 2012; p. 5, <http://www.refworld.org/docid/50474f062.html> "The frequent juxtaposition between 'generalized violence' and a well-founded fear of persecution for a 1951 Convention ground is also a manifestation of this problem.²⁸ The term 'generalized violence' seems to have its origins in the broader refugee definition of the Cartagena Declaration.²⁹ Both the terms 'generalized violence' and 'indiscriminate violence' connote that violence is untargeted, widespread, random, and affects all alike and in turn suggests that people fleeing from such violence are not refugees under the 1951 Convention. However, these concepts may fall short of a careful analysis warranted by the complex situation in the country of origin.³⁰ In fact, violence can be widespread and targeted³¹ and a large number of people can be affected by violence for a 1951 Convention ground; for instance in a conflict fought along sectarian lines."

¹⁸² CGVS, nr. 13/01293, gehoorverslag dd. 15/10/2013; pp. 11-12. (eigen markerings)

¹⁸³ CGVS nr. 14/01119, beslissing 12/06/2014; p. 2. (eigen markerings)

¹⁸⁴ CGVS nr. 1401077, gehoorverslag 23/04/2014; p. 7.

voldoende bewijselement uitmaken om wat u betreft een gegronde vrees voor vervolging in de zin van de voornoemde Conventie van Genève te rechtvaardigen. ¹⁸⁵ (vrije vertaling)

Het CGVS lijkt specifieke profielen, zoals die van religieuze en etnische minderheden in een bepaalde regio die geveiseerd worden door regime of oppositie en/of gewapende groeperingen niet in overweging te nemen. Ook al blijkt uit algemene landeninformatie dat bepaalde minderheden collectief vervolgd worden louter omwille van het behoren tot die religieuze of etnische minderheid, dan nog wordt vereist dat de asielzoeker aantoont dat hij persoonlijk geveiseerd wordt. Bij nazicht van het administratief dossier in de onderzochte gevallen blijkt niet dat er specifiek onderzoek gevoerd wordt naar de situatie waarin bepaalde minderheden verkeren in Syrië.

In een dossier checkt de protection officer het christen zijn van de asielzoekster. Daarbij wordt ook gepeild naar de impact van het conflict op de specifieke gemeenschap: *“Hoe beleeft uw gemeenschap het conflict in Aleppo? Ik heb niet goed begrepen wat u precies wil weten. Vraag uitgelegd. Als u dit als antwoord wil, ik weet dat men het slecht heeft opgenomen toen Al Nusra in onze regio is binnengekomen, we zijn gevlucht naar de kerk en we hebben op de grond geslapen. Wanneer ze vertrokken zijn, zijn we teruggekeerd naar onze huizen.”*¹⁸⁶ (vrije vertaling)

Wanneer specifieke vragen gesteld worden over het asielrelaas komt opnieuw de vrees voor vervolging omwille van het feit dat ze christen is naar boven.

*“Hoe bekijk je een eventuele terugkeer naar Syrië? Ik vrees dat mijn dochter, net als ik, aangerand zou worden. Ik ben bang van al die militias zoals Jabat Al Nusra en de anderen. In het begin namen we deel aan betogingen maar nu is dat gedaan. Je mag niet vergeten dat ze christenen doden. We kunnen niet over straat lopen zoals we zijn (mevrouw draagt niets om het hoofd). We moeten ons hoofd bedekken. Mijn huis is gebombardeerd geweest en ik vrees de dood. Ze hebben Georges vermoord zodra ze wisten dat hij christen was.(...)”*¹⁸⁷ (vrije vertaling)

In de motivering van de weigering tot erkenning van de vluchtelingenstatus stelde het CGVS het volgende:

*“Vervolgens getuigt u van de algemene onveiligheid en de moeilijke leefomstandigheden in uw regio op dit moment ten gevolge van het actuele conflict in Syrië. U verklaart eveneens dat christenen vermoord zouden zijn door extremistische militias. U heeft echter geen enkel element voorgelegd waaruit gesuggereerd kan worden dat u persoonlijk bedreigd bent geweest in uw hoedanigheid als christen door zulke groepen behalve bovengenoemde brief waaraan we geen geloofwaardigheid hechten.”*¹⁸⁸ (vrije vertaling)

Verder lijkt het CGVS problemen die voortkomen uit en gelieerd zijn aan het gewapend conflict in Syrië per definitie te beschouwen als niet- onder het vluchtelingenverdrag ressorterend, omdat die problemen door het CGVS als te ‘algemeen’ worden beschouwd (en dus niet voldoende ‘geïndividualiseerd’). In bepaalde gevallen blijkt daarbij uit beslissingen van het CGVS dat het vereist dat de asielzoeker aantoont hoe zijn of haar situatie anders is dan die van de doorsnee Syrische burger die te lijden heeft onder het conflict. Er wordt m.a.w. een hogere bewijsstandaard gehanteerd voor asielzoekers die een gewapend conflict ontvluchten. De vluchtelingendefinitie maakt echter geen onderscheid tussen vreedstijd en een situatie van gewapend conflict en differentiatie wordt niet vereist. Een dergelijke interpretatie van de vluchtelingendefinitie zou ertoe leiden dat een grote groep mensen die nood hebben aan bescherming onder het Vluchtelingenverdrag, deze niet zouden krijgen.¹⁸⁹

Voor een vrouwelijke christen uit Aleppo stad nam het CGVS de volgende beslissing: *“Er vonden verschillende ontploffingen plaats in uw buurt. Bovendien ontsnapte u op het nippertje aan een beschieting. Met de komst van nieuwe radicale islamitische groeperingen werden meer en meer christenen ontvoerd en vermoord. U besloot Syrië te verlaten. Begin augustus 2013 vertrok u uit Aleppo. Er vond toen een explosie plaats in de buurt van de bus waarin u zat. De bus werd ook beschoten,*

¹⁸⁵ CGVS nr. 14/01077, beslissing 25/04/2014; p. 2. (eigen markering)
¹⁸⁶ CGVS, nr. 14/11211, gehoorverslag dd. 8/04/2014; p. 4.
¹⁸⁷ CGVS, nr. 14/11211, gehoorverslag dd. 8/04/2014; p. 8.

¹⁸⁸ CGVS nr. 14/11211, beslissing 13/06/2014; p. 2

¹⁸⁹ UNHCR, V. Holzer, The 1951 Refugee Convention and the Protection of People Fleeing Armed Conflict and Other Situations of Violence, september 2012; pp.14-17.

maar u bleef ongedeerd. De beschietingen en ontploffingen waarvan melding gemaakt kunnen, in de huidige context in Syrië, niet worden beschouwd als een voldoende zwaarwichtige aanwijzing dat u persoonlijk wordt geviséerd zoals bedoeld in de vluchtelingenconventie. Immers vele gebouwen en plaatsen werden gebombardeerd in het kader van de gewapende strijd die momenteel aan de gang is in Syrië. U haalt zelf aan dat het door de algemene situatie was en dus niet persoonlijk tegen u gericht. U geeft aan dat het de bedoeling was om een chaotische toestand te creëren en angst te zaaien bij de mensen. U haalt de algemeen heersende situatie in Syrië ook expliciet aan als reden waarom u niet naar Syrië zou kunnen terugkeren. Hiermee toont u evenwel geen persoonsgerichte vervolging aan. Ook uw vrees ten opzichte van radicale islamitische groeperingen maakt u niet aannemelijk. U brengt immers onvoldoende zwaarwichtige aanwijzingen om te stellen dat u, zoals bedoeld in de Vluchtelingenconventie, persoonlijk werd geviséerd door dergelijke groeperingen. U verwijst in algemene termen naar het feit dat christenen door hen worden vermoord en ontvoerd en dat vrouwen volgens hen niet ongesluierd op straat mogen komen en niet mogen werken. U haalt geen concrete problemen aan die u persoonlijk met specifieke groeperingen heeft ondervonden. (...) U hebt daarenboven geen concrete aanwijzingen dat leden van radicale islamitische groeperingen of andere personen u zouden zoeken. U hebt geen aanwijzingen dat men u in tussentijd zou viseren. U verklaart zelfs expliciet dat u niet persoonlijk wordt gezocht. U hebt niet aangetoond dat uw situatie verschillend is van de andere Syriërs die eveneens te lijden hebben onder de huidige situatie in Syrië. U maakt dit zelf ook duidelijk door te stellen dat iedere Syriër zulke problemen als u ondervindt.

¹⁹⁰

In dit dossier gaat het over een Druus van Arabische origine die sinds 2000 in de wijk Jaramana, provincie Damascus in de Ghouta regio woont. Hij is een bekende acteur in Syrië en werkt voor het nationaal theatergezelschap. Zijn huis werd gebombardeerd. De vluchtelingenstatus werd hem omwille van volgende redenen geweigerd: “ U verklaarde uw

land ontvlucht te zijn omwille van de algemene onveilige situatie die er momenteel in Syrië heerst. Om in aanmerking te komen voor de vluchtelingenstatus moet men een gegronde vrees voor vervolging hebben die gebaseerd is op de criteria van de Conventie van Genève. U heeft geen persoonlijke problemen gekend in uw land van herkomst, noch vreest u in geval van terugkeer een persoonsgerichte vervolging. U verklaarde dat u op elk moment zou kunnen vermoord of ontvoerd worden. U lichtte toe dat dit niet enkel u maar iedereen kan treffen. Om aanspraak te maken op de vluchtelingenstatus dient u een gegronde vrees voor persoonlijke en systematische vervolging te koesteren. U kan dit niet aantonen. ”¹⁹¹

In dit geval stelt het CGVS voor soennieten, afkomstig van Jabla in de provincie Lattakia die vrezen als soenniet vervolgd te worden door de alawieten in hun regio en het Syrische regime, het volgende: “ Sinds het begin van de Syrische revolutie, zouden de alawieten de soennieten aanvallen, ze zouden milities georganiseerd hebben in uw regio, en zouden versperringen geplaatst hebben om iedereen te kunnen controleren (...). Op basis van uw verklaringen is het aannemelijk dat u, rekening houdend met de situatie in Syrië, blootgesteld bent geweest aan de arbitraire onderdrukking van de autoriteiten maar, rekening houdend met uw profiel en uw achtergrond – u heeft verklaard nooit problemen te hebben gehad met uw autoriteiten noch met de alawieten voor het uitbreken van de Syrische revolutie, dat u niet de minste problemen heeft gehad in Syrië en nooit politieke activiteiten heeft uitgeoefend voor het begin van de revolutie in Syrië, en u heeft toegegeven dat al uw problemen gelinkt waren aan de revolutie in uw land en aan het klimaat van burgeroorlog en de onveiligheid die eruit voortkomt (...) - , is het door dit alles niet mogelijk om te overwegen dat u persoonlijk gezocht zou zijn geweest met het oog op vervolging door de autoriteiten. ”¹⁹² (vrije vertaling)

190 CGVS nr. 1301223, beslissing 6/09/2013; p. 2. (eigen markering)

191 CGVS nr. 13/01330, beslissing 12/12/2013; p. 2. (eigen markering)
192 CGVS nr. 13/01030, beslissing 20/02/2013; pp. 1-2. (eigen markering)

4.3.1.2. VERHOUDING TUSSEN OBJECTIEVE EN SUBJECTIEVE ELEMENTEN VAN DE VREES

Het CGVS lijkt een foutieve interpretatie te hantieren van het 'subjectief element' van de vrees voor vervolging.

In een nota voor de RvV stelde het CGVS:

“ Waar verzoekster in haar verzoekschrift erop wijst dat aan een aantal objectieve elementen niet wordt getwijfeld, met name de algemene situatie in Syrië en de regio vanwaar verzoekster in Syrië afkomstig is, merkt verweerder het volgende op. Het is inherent aan de aard van de bescherming en de definitie van het vluchtelingenstatuut zoals dit blijkt uit de Conventie van Genève dat de asielzoeker subjectieve elementen dient in te roepen die op hem persoonlijk van toepassing zijn. Het is bovendien logisch en wenselijk dat de beoordelende overheid objectieve elementen, zoals gegevens omtrent de werkelijkheid in het land van herkomst, bij zijn overweging van de asielaanvraag betreft. Uit de diverse motieven van de bestreden beslissing blijkt duidelijk dat het dossier van verzoeker individueel werd onderzocht (RvV, nr. 2220 van 1 oktober 2007). In casu blijkt dat verzoekster een persoonlijke vrees voor vervolging zoals bedoeld in de Vluchtelingenconventie niet aannemelijk heeft kunnen maken, gelet op de ongeloofwaardigheid van haar asielmotieven. De loutere verwijzing naar de algemene situatie in Syrië volstaat niet om een gegronde vrees voor vervolging zoals bepaald in de vluchtelingenconventie aan te tonen.”¹⁹³

Het bestaan van een subjectieve component van de vrees werd geïntroduceerd door UNHCR in het Procedurehandboek ten einde te duiden hoe de bewoordingen “gegronde vrees” dienen geïnterpreteerd te worden. Volgens UNHCR bevat deze formulering een dubbele component, een subjectieve en een objectieve. Het subjectief element houdt in dat men rekening houdt met de persoonlijkheid van de asielzoeker, meer bepaald om te begrijpen waarom het leven voor hem ondragelijk geworden is in zijn land van herkomst. Volgens het handboek:

« 40. La prise en considération de l'élément subjectif implique nécessairement une appréciation de la personnalité du demandeur, étant donné que les réactions psychologiques des individus ne sont pas forcément identiques dans les mêmes circonstances. »¹⁹⁴

Deze notie van subjectiviteit mag dus niet verward worden met een voorwaarde van individualisatie van de vrees. Ze probeert daarentegen rekening te houden met het feit dat wanneer geconfronteerd met een zelfde dreiging, individuen op een verschillende manier kunnen reageren.

Het CGVS hecht belang aan bepaalde gedragingen die volgens hem niet getuigen van een gegronde vrees en er dus afbreuk aan doen. Het CGVS lijkt hier te verwachten dat individuen die een vrees voor vervolging koesteren zich op een eenvormige manier gedragen en reageren. Onderstaande voorbeelden tonen duidelijk aan dat het subjectief element niet op de wijze geïnterpreteerd wordt zoals UNHCR bedoeld had.

“ Helemaal op het einde van het gehoor haalde u nog aan dat u ongeveer begin juli 2013 werd tegengehouden door leden van het “Al Nusra front” omdat u een pamflet had waarop een slogan stond vermeld voor een seculiere staat. U zou na een korte tussenkomst van het Vrije Syrische Leger zijn vrijgelaten. Het is echter zeer opmerkelijk dat u hiernaar niet heeft verwezen in de vragenlijst van het CGVS (...) Wat er ook van zij, u liet uitdrukkelijk optekenen dat uw vrees voor vervolging eerder uitgaat van het Syrische regime dan van het Al Nusra front, waarmee u dit aspect van uw relaas zelf behoorlijk relateert.(...)”

Overigens liet u ten aanzien van de DVZ optekenen dat u in Syrië over een internationaal paspoort beschikt, dat u werd afgeleverd op 11 juni 2013 en geldig was voor twee jaar. De loutere vaststelling dat u in juni 2013 bij uw autoriteiten een paspoort heeft aangevraagd alsook het feit dat u dit ook kreeg uitgereikt wijst er geenszins op dat u kort voor uw vertrek uit Syrië door uw autoriteiten werd geviseerd. Mocht dit wel het geval zijn geweest zou u een dergelijk document, dat u toelaat langs legale weg het land te verlaten, geenszins hebben verkregen. Dit element op zich doet afbreuk

¹⁹³ CGVS, nr. 13/01293, nota 20/11/2013; p. 4. (eigen markerings)

¹⁹⁴ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Guide et principes directeurs sur les procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut des réfugiés, december 2011, HCR/1P/4FRE/REV.3, <http://www.refworld.org/docid/4fc5db782.html>

aan de ernst van de door u beweerde vrees voor vervolging op het moment van uw vertrek naar België. ”¹⁹⁵

“ Op geen enkel moment is er immers iets gebeurd waaruit effectief zou kunnen blijken dat u persoonlijk geïdendeerd werd. Dit terwijl u, nadat u de boodschap van uw collega had vernomen, nog enige tijd verder bleef werken in de drukkerij. Bovendien bleef u na deze waarschuwing nog twee jaar in Syrië. (...) Voorts kan er uit uw verklaringen worden afgeleid dat u of uw directe familieleden op geen enkel moment persoonlijk geïdendeerd werden met het oog op vervolging. Jullie zouden steeds gevlucht zijn uit jullie verschillende woonplaatsen omwille van de steeds verslechterende lokale veiligheidssituatie. Uw familieleden verblijven tot op heden in relatieve veiligheid in Barshin of Jaramana. Hoewel u het land vrij kon verlaten en dit ook effectief deed, keerde u bovendien terug naar Syrië in oktober 2013. Uit uw verklaringen kan verder worden afgeleid dat u uw land niet eerder verliet wegens een tekort aan financiële middelen. Dit getuigt niet van een gegronde vrees voor vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie. ”¹⁹⁶

“ Moest u daadwerkelijk gealarmeerd zijn door het nakende gevaar omwille van het feit dat u behoorde tot een minderheidsgroep, mag er verwacht worden dat u het kamp bij de eerste waarschuwingen van uw neven reeds verlaten had. Het feit dat u nog maanden in Yarmouk bleef, ondermijnt de ernst van de door u ingeroepen vrees. U heeft verder zelf geen problemen ondervonden in het Yarmouk kamp omwille van het feit dat u tot een minderheidsgroep behoorde. U heeft uiteindelijk kamp verlaten omwille van de inval van de extremisten in het kamp en de daarop volgende gevechten. U verklaarde een persoonlijke betrokkenheid te hebben in deze gevechten. Deze betrokkenheid was verankerd in het feit dat de vechtende partijen de vrouwen en kinderen vermoorden en het erfgoed vernietigen. U heeft echter geen aanwijzingen dat u persoonlijk op eniger wijze geïdendeerd werd in juli 2012 door de vechtende partijen, zijnde de rebellen en de overheidsgetrouwen. Wat betreft arrestatie,

op basis van eenmalig feit kan men niet spreken van een systematische vervolging op basis van een van de criteria zoals bepaalde in de Conventie van Genève. ”¹⁹⁷

“ Voorts verklaart u dat de inwoners van Sura al-Asad regeringsgezind zijn en dat de vierde divisie verantwoordelijk is voor de veiligheid in die regio. U werd soms lastig gevallen aan de checkpoints omdat op uw identiteitskaart staat dat u van Dar az-Zor bent, maar u prijst zichzelf gelukkig dat het leger in uw regio niet op de hoogte was van uw arrestaties in de jaren tachtig, want anders zou u in de problemen gekomen zijn. Uw vrees ten aanzien van de Syrische autoriteiten blijkt echter louter hypothetisch en hieruit kan dan ook niet worden afgeleid dat u ten aanzien van de autoriteiten een gegronde vrees voor vervolging dient te koesteren. U stelt immers expliciet niet zeker te zijn of de huidige autoriteiten op de hoogte zijn van uw arrestaties in de jaren tachtig en bovendien bent u met uw familie op legale wijze en via een officiële grenspost in handen van de Syrische overheid naar Libanon gevlucht en is dit evenzo een indicatie dat u niet in de specifiek negatieve aandacht van de Syrische autoriteiten stond. Mocht u bovendien een gegronde vrees voor vervolging ten aanzien van de autoriteiten koesteren, dan kan er redelijkerwijze van worden uitgegaan dat u niet het risico zou hebben genomen om uw land officieel uit te reizen. Deze onvoorzichtige houding doet dan ook afbreuk aan de geloofwaardigheid van uw vrees. ”¹⁹⁸

4.3.1.3. BEOORDELING VAN EEN TOEKOMSTIGE VREES

Het CGVS lijkt het reeds vervolgd zijn in het verleden als voorwaarde te stellen om een gegronde vrees voor vervolging aan te tonen. Hoewel dit een vermoeden van toekomstige vervolging doet ontstaan (artikel 48/7 VV), is dit er nochtans geen vereiste voor. Eigen aan het asielrecht is net dat de vrees voor vervolging prospectief beoordeeld moet worden. In bepaalde gevallen stelt het CGVS zelfs dat iemands geuite vrees ongegrond is enkel omdat deze hypothetisch is, louter omdat de situatie zich nog niet heeft voorgedaan.

195 CGVS nr. 13/01225, beslissing 11/09/2013; pp. 2-3. (eigen markering)
196 CGVS nr. 14/01047, beslissing 14/03/2014; p. 2. (eigen markering)

197 CGVS nr. 13/01329, beslissing 12/12/2013; pp. 2-3. (eigen markering)
198 CGVS nr. 1315933, beslissing 19/11/2013; p. 2. (eigen markering)

“ De derde reden die u aanhaalde om te vluchten uit Syrië heeft betrekking op uw vrees door het Syrische leger te worden opgeroepen in het kader van uw verplichte legerdienst. Omwille van uw studie zou u uitstel hebben bekomen tot april 2014. U bent dan ook nog niet opgeroepen geweest. U gaf toe dat u, wat deze reden betreft, eigenlijk preventief gevlucht bent. Hiermee toont u evenwel geen gegronde vrees voor vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie aan. ” (...)

“ U repliceerde nog door erop te wijzen dat u afkomstig was van een wijk die erom bekend stond een bolwerk te zijn van de oppositie waardoor u nog meer risico liep geïsoleerd te worden. Echter opnieuw is dit hypothetisch en toont u hiermee evenmin een persoonsgerichte vervolging in de zin van de vluchtelingenconventie aan. ”¹⁹⁹

“ Voorts stelt u dat de soennieten in Tartous in de minderheid zijn en dat de alawieten proberen om zoveel mogelijk soennieten uit de stad te verdrijven. U stelt echter nooit persoonlijk problemen te hebben gehad als soenniet uit Tartous. U vrees blijkt dan ook louter hypothetisch en hieruit kan niet worden geconcludeerd dat u als soenniet een persoonlijke vrees voor vervolging hoeft te koesteren. ”²⁰⁰

Het CGVS lijkt zelfs wanneer een persoon effectief aantoonbaar in het verleden vervolgd te zijn in de zin van het Vluchtelingenverdrag – wat in feite een weerlegbaar vermoeden van toekomstige vervolging doet ontstaan (cfr. art. 48/7 VW) - en een risico loopt om persoonlijk vervolgd te worden bij terugkeer naar Syrië, een hogere bewijslast te hanteren dan in het geval er geen gewapend conflict aan de gang zou zijn.

“ De vierde reden die u aanhaalde heeft betrekking op uw deelname aan verschillende studentenbetogingen. Op 17 mei 2012 zou men u naar aanleiding van één van deze betogingen hebben gearresteerd. Men zou u twee dagen hebben opgesloten gedurende dewelke u gewelddadig werd ondervraagd. Dankzij de bemiddeling van een politiechef, de vader van een medestudente zou men u na twee dagen hebben vrijgelaten. Dient evenwel te worden opgemerkt dat u na uw

vrijlating niets meer heeft meegemaakt met betrekking tot dit probleem en dit hoewel u nog ruim één jaar in Syrië bent gebleven. U gaf weliswaar aan dat men u voortaan op een zwarte lijst had opgenomen, maar diende vervolgens toe te geven dat dit eerder een vermoeden van u was. U werd er verder op gewezen dat het weinig waarschijnlijk is dat de Syrische autoriteiten de tijd en de middelen hebben in de algemene chaos die de aan de gang zijnde burgeroorlog kenmerkt, om iedere deelnemer aan manifestaties die ooit in het verleden werd gearresteerd te viseren met het oog op vervolging. Dit geldt des te meer voor u aangezien u toegaf geen leidinggevende of coördinerende rol te hebben gespeeld bij de verschillende manifestaties waaraan u deelnam. ”²⁰¹

4.3.2. VERVOLGING

4.3.2.1. DADEN VAN VERVOLGING

De motivering van bepaalde beslissingen van het CGVS, waarbij subsidiaire bescherming o.b.v. artikel 48/4 §2 b) Vreemdelingenwet toegekend wordt, laat er geen twijfel over bestaan dat er ernstige mensenrechtenschendingen en schendingen van humanitair recht in Syrië, m.a.w. daden van vervolging, plaatsvinden.

“ Op grond van een analyse van de objectieve informatie waarover het CGVS beschikt (SRB 19/09/2012) blijkt dat er in Syrië sprake is van een praktijk van systematische schending van de fundamentele mensenrechten van Syrische burgers. Rekening houdend met de algemeen slechte veiligheidssituatie en de ernstige mensenrechtenschendingen die er momenteel op grote schaal in Syrië voorkomen, is het CGVS van oordeel dat u bij een eventuele terugkeer naar uw land van oorsprong een reëel risico loopt op ernstige schade in de zin van artikel 48/4, §2 onder b van de Vreemdelingenwet. ”²⁰²

“ De actuele Syrische context wordt gekenmerkt door een uiterst repressief overheidsoptreden. In het kader van het gewapend conflict maakt de Syrische overheid bovendien onvoldoende

¹⁹⁹ CGVS nr. 13/01225, beslissing 11/09/2013; p. 2. (eigen markering)
²⁰⁰ CGVS nr. 13/01292, beslissing 23/10/2013; p. 3. (eigen markering)

²⁰¹ CGVS nr. 13/01225, beslissing 11/09/2013; p. 2. (eigen markering)
²⁰² CGVS nr. 13/01330, beslissing 12/12/2013; p. 2. (eigen markering)

onderscheid tussen gewone burgers en gewapende groeperingen. In die context is het manifest zo dat vele Syrische burgers nood hebben aan bescherming.

“ In de huidige Syrische context is het plausibel dat u geconfronteerd werd met het arbitrair repressief optreden van de Syrische autoriteiten, doch voortgaande op uw verklaringen en rekening houdend met uw profiel en achtergrond is het niet aannemelijk dat de Syrische overheid u wegens uw ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of uw politieke overtuiging actueel persoonlijk zou vervolgen. U komt bijgevolg niet in aanmerking voor de vluchtelingenstatus.”²⁰³

Uit de standaardmotivering van verschillende beslissingen genomen door het CGVS blijkt dat vervolging op zich niet voldoende is maar dat deze ook systematisch dient te zijn. Er wordt m.a.w. een kwantitatief element gekoppeld aan de vervolging zonder rekening te houden met het kwalitatief element. In de Syrische context is het nochtans duidelijk dat de meest fundamentele mensenrechten op het spel staan.

“ Er dient te worden vastgesteld dat u niet aannemelijk heeft gemaakt dat u daadwerkelijk een gegronde vrees voor persoonlijke en systematische vervolging hoeft te koesteren zoals bedoeld in de vluchtelingenconventie.”²⁰⁴

4.3.2.2. GRONDEN VAN VERVOLGING

Een ander probleem schuilt in het vaststellen van een link met een van de gronden van vervolging uit het Vluchtelingenverdrag, nl. ras, nationaliteit, religie, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Deze moeilijkheid vloeit eveneens voort uit het feit dat het geweld waar de burgers in Syrië onder lijden door het CGVS beschouwd wordt als algemeen en dus niet gericht, terwijl uit bovenstaande analyse van het Syrisch conflict (zie hoger) blijkt dat de oorzaak, het karakter en de impact van het conflict sterk politiek en sektarisch is en dat het gebruikte geweld wel degelijk gericht is op bepaalde groepen. In de meeste gevallen zou er dus normaalgezien makkelijk een link te vinden moeten zijn met het Vluchtelingenverdrag.

203 CGVS nr. 13/01369, beslissing 17/01/2014; p. 2.

204 CGVS nr. 14/01138, beslissing 25/06/2014; p. 2. (eigen markering)

Uit het gehoor van het CGVS voor een Koerdische man uit Qamishli komt naar voor: *“ Welke Koerdische groeperingen steunen Assad in het conflict? In de stad Qamishli heb je gemaskerde mensen hun leider is Muhammad Farz en de koerden beschermen hun gebieden maar ze hebben wel problemen met de Arabieren. ”*

“ Wie was er aan de macht in Qamishli toen u vertrok uit Syrië? Wordt gecontroleerd door drie groepen: de groep van Hamed Farz, en het regime, en de JPK ”

“ Wat is de origine van Mohammad Farz? Arabier ”

“ Dus die vecht tegen het regime? Pro regime en hij is tegen de koerden, hij vermoord koerden ”

“ Wie had uw wijk in handen op moment van uw vertrek? Arabieren ” “Dus soennieten? Soennieten, Arabieren ”

“ Dus niet de troepen van Assad? Neen het bolwerk van die mensen is in de Pai wijk ze komen om gewone mensen te ontvoeren en ze zijn gemaskerd ”²⁰⁵

Bij de bespreking van de redenen van zijn vertrek uit Syrië haalt de asielzoeker aan dat hij vluchtte omdat hij opgeroepen werd als reservist en dat de Syrische inlichtingendienst hem hiervoor kwam opzoeken. Hij vermeldt eveneens opnieuw het feit dat Koerden in zijn regio geveiseerd worden door extremistische groeperingen.

“ Maar u zegt dat uw wijk in handen was van soennitische milities dan gaan die mensen van de mukhabarat daar toch niet zomaar rondlopen. Die milities zijn pro regime ”

“ U zegt soennitische pro regime milities wie zijn dat? Mensen van Mohammad Farz, gemaskerde mensen ”

“ Op DVZ had u het over jabhat al Nusra en Isis? Dus ja die twee groeperingen viseren koerden. Ze zijn tegen koerden en het Vrije Syrische leger ook ”

“ Zaten Jabhat al Nusra en Isis in uw wijk toen u vertrok? Ja buiten Qamishli »

205 CGVS nr.14/01148, gehoorverslag 02/07/2014; p. 9.

“ Was de mukhabarat nog wel aanwezig in Qamishli of in de buurt. Ze zijn niet zichtbaar en ze werken samen. ”

De laatste vraag die hem gesteld wordt, luidt als volgt:

“ Nog iets anders? Wij koerden worden ook geïsoleerd door Isis en Jabhat al Nusra. ”²⁰⁶

Op geen enkel ogenblik wordt onderzocht of gevraagd in welke zin de asielzoeker als behorend tot de Koerdische minderheid een risico op vervolging loopt door islamitische groeperingen en het Vrije Syrische Leger. Er wordt alleen ingegaan op de Koerdische kwestie om zijn herkomst na te gaan en bij de geloofwaardigheidstoets van het individueel probleem dat hij aanhaalt. In de bestreden beslissing wordt alleen ingegaan op de ongeloofwaardigheid van het feit dat hij als reservist opgeroepen werd. Er wordt met geen woord gerept over het feit dat hij aanhaalde als Koerd

206 CGVS nr.14/01148, gehoorverslag 02/07/2014; pp. 14-15.

geïsoleerd te worden door extreem islamitische groeperingen als Jabhat Al Nusra en IS.

In het feitenrelaas van de beslissing staat:

“ Verder verwees u naar de algemeen onveilige situatie en de aanwezigheid van groeperingen als Al Nusra en ISIS. ”²⁰⁷

En in het motiverend gedeelte wordt gesteld:

“ Doch voortgaande op uw verklaringen en rekening houdend met uw profiel en achtergrond is het niet aannemelijk dat u wegens uw ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of uw politieke overtuiging actueel persoonlijk zou vervolgd worden in Syrië. ”^{208 209}

207 CGVS nr. 14/01148, beslissing 07/07/2014; p. 1.

208 CGVS nr. 14/01148, beslissing 07/07/2014; p. 2.

209 Ander voorbeeld van beslissing CGVS inzake Koerd van Aleppo: “Betreffende het door u aangehaalde sektarische geweld tussen de salafisten en de koerden moet er worden vastgesteld dat u zelf nooit enig probleem zou hebben gehad met deze mensen. U stelt enkel dat het algemeen bekend is dat deze mensen extreem zijn. U haalt geen enkel feit aan wat er op zou kunnen wijzen dat u persoonlijk problemen kende met de salafisten.” CGVS nr. 12/20535, beslissing 20/02/2013; p. 2.

4.4. RECHTSPRAAK VAN DE RVV

In dit onderdeel zullen enkele arresten van de RvV besproken worden. Gezien er weinig beroep aangetekend wordt tegen beslissingen waarbij de subsidiaire bescherming toegekend wordt, is er niet veel rechtspraak voorhanden. De enkele arresten die geveld zijn door de RvV laten bovendien niet toe de positie van de RvV te verduidelijken t.a.v. de eerder vastgestelde problematiek. We bespreken in wat volgt enkele arresten.

In het dossier van Y dat hierboven besproken werd²¹⁰, velde de RvV een positief arrest op basis van het advies dat UNHCR verleende en dat zich baseerde op de *International Protection Considerations with regard to people fleeing the Syrian Arab Republic, Update II* van 22 oktober 2013. De RvV besliste om de asielzoekster de vluchtelingenstatus toe te kennen omwille van het feit dat de inwoners van haar dorp, onder controle van de gewapende oppositie, collectief door het Syrische regime beschouwd werden als steunverlenend aan de oppositie en daarom regelmatig aangevallen werden door het regime.²¹¹

210 CGVS, nr. 13/01293, beslissing 21/10/2013

211 RvV, arrest nr. 122129 van 4 april 2014.

Een maand later werd echter door dezelfde rechter bij de Raad een arrest geveld dat lijnrecht ingaat tegen bovenstaande positieve rechtspraak. *In casu* betrof het een motorisch gehandicapte jongen uit de stad Al Bab, in de provincie Aleppo, gebied onder controle van de oppositie. De burgerbevolking wordt er regelmatig het slachtoffer van bombardementen uitgevoerd door het Syrische regime. De redenering toegepast in het voorgaande arrest van de RvV is volledig van toepassing op dit geval. De RvV betwiste in deze zaak echter dat een bepaalde verblijfplaats op zich al kan leiden tot het toeschrijven van bepaalde politieke opinie aan de bewoners ervan. De RvV baseerde zich hiervoor vooral op de verklaringen die afgelegd werden door de verzoeker op de zitting.

In zijn arrest stelt de RvV:

“ Blijkens verzoekers verklaringen is hij afkomstig uit Al Bab, in de provincie Aleppo op een afstand van 42 kilometer van Aleppo stad, een gebied onder controle van de Syrische oppositie. Dit wordt in de bestreden

*beslissing niet betwist. Zo uit de door verzoeker bijgebrachte informatie inderdaad blijkt dat het Syrische regime luchtaanvallen uitvoert op gebieden die onder controle staan van de oppositie en dat burgers hierbij vaak bewust rechtstreeks worden geïsoleerd, kan uit de informatie gevoegd aan het verzoekschrift – in zoverre deze al specifiek betrekking heeft op de situatie in verzoekers dorp Al Bab – niet blijken dat inwoners van Al Bab door het Syrische regime worden beschouwd als steunverlenend aan de oppositie en dat zij hiervoor worden bestraft. Uit deze informatie blijkt weliswaar dat eind 2013 luchtaanvallen werden uitgevoerd op Al Bab en dat hierbij ook burgerslachtoffers vielen, doch verzoeker bevestigt ter zitting uitdrukkelijk dat inwoners van Al Bab niet door de Syrische autoriteiten worden geïsoleerd maar het gevaar ligt in de onderlinge gevechten tussen de oppositiegroepen, dit in tegenstelling tot wat wordt betoogd in het verzoekschrift. In casu kan dan ook niet worden aangenomen dat verzoeker als burger van Al Bab door het Syrische regime een politieke overtuiging wordt toegeschreven die bepaald wordt door het loutere feit dat zijn dorp wordt gecontroleerd door de oppositie.*²¹²

De Raad verrast hier omdat hij afwijkt van het schriftelijk karakter van de procedure en zich op mondelinge verklaringen van de verzoeker baseert. Aangezien zijn verklaringen niet geacteed werden, is het niet mogelijk na te gaan wat verzoeker precies verklaard heeft dat het buiten beschouwing laten van goed onderbouwde objectieve informatie en eerder afgelegde verklaringen kan rechtvaardigen

In een ander dossier van een christelijke vrouw uit Homs besliste de RvV dat het behoren tot de christelijke geloofsgemeenschap in Syrië niet voldoende is om een vrees voor vervolging aan te tonen. De RvV citeert in het arrest zelf objectieve informatie aangebracht door de asielzoekster waaruit blijkt dat christenen in Homs vervolgd worden. Deze informatie wordt echter niet voldoende geacht voor het aantonen van de vrees, aangezien de vrouw volgens de RvV niet persoonlijk geïsoleerd werd.

“ (...) Tevens blijkt uit deze informatie dat voor het conflict in de stad Homs een van de grootste christelijke gemeenschappen woonachtig was. Van de bij benadering

80.000 christenen resten er thans nog slechts een 400-tal. De christenen werden er door islamisten, die van deur tot deur gingen, verdreven en de meesten vluchtten naar Damascus of naar andere regio's die door het Syrische regime worden gecontroleerd. Deze informatie staft verzoeksters verklaringen dat zij en haar familie in 2011-2012 Homs ontvluchtten, in eerste instantie naar het dorp Barshin, waarna verzoekster samen met haar zus naar Damascus ging. Uit verzoeksters verklaringen blijkt evenwel dat zij in Damascus geen persoonlijke veiligheidsproblemen kende. Nadat zij in oktober 2013 naar Jordanië reisde voor haar verlovingsfeest, keerde zij bovendien drie weken later terug naar Damascus, waar zij vervolgens nog verbleef tot zij in februari 2014 met haar familie naar Libanon reisde om er te huwen. Na dit huwelijk keerde haar familie terug naar Syrië, waar zij blijkens verzoeksters verklaringen tot op heden in relatieve veiligheid in Barshin of Jaramana verblijven. In casu blijkt uit verzoeksters verklaringen niet dat, in haar hoofde een gegronde vrees voor vervolging moet worden aangenomen omdat haar, louter omwille van haar toebehoren tot de christelijke geloofsgemeenschap, door een van de partijen in het Syrische conflict een politieke overtuiging wordt toegeschreven. ”

Wat betreft het feit dat de burgers van Homs geïsoleerd worden door het Syrische regime door het op systematische wijze uitvoeren van luchtaanvallen op de stad, omwille van het feit dat Homs onder controle was van de oppositie, zegt de RvV het volgende:

“ 2.6. In zoverre verzoekster er nog op wijst dat uit verschillende objectieve bronnen blijkt dat het Syrische regime op systematische wijze luchtaanvallen uitvoert, dat hierbij burgers bewust rechtstreeks worden geïsoleerd wat een zeer ernstige schending uitmaakt van het internationaal humanitair recht en dat er gebruik wordt gemaakt van wapens verboden onder het internationaal recht en zij ter staving van haar betoog citeert uit een rapporten van Human Rights Watch, Amnesty International en GAUN Human Rights Council, benadrukt de Raad dat deze door verzoekster geschetste algemene veiligheidssituatie een situatie uitmaakt zoals bepaald in artikel 48/4 §2 c) van de vreemdelingenwet (subsidiare bescherming)”²¹³

212 RvV, arrest nr. 123550 van 5 mei 2014.

213 RvV, arrest nr. 124999 van 28 mei 2014.

Er werden door de RvV tevens een aantal arresten geveld inzake uitsluiting van Syrische asielzoekers van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus. Het gaat hier om dossiers waarin het CGVS ervan uitgaat dat er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de asielzoeker een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft gepleegd. In drie door BCHV geanalyseerde arresten, volgt de RvV deze vaststelling niet en wordt er toch een beschermingsstatuut toegekend. In twee arresten wordt door de Raad, nadat het CGVS vastgesteld heeft dat de persoon als deserteur een duidelijke vrees op vervolging in de zin van het vluchtelingenverdrag koestert alvorens hem uit te sluiten, de vluchtelingenstatus erkend.²¹⁴ In het derde arrest wordt de subsidiaire bescherming toegekend.²¹⁵ De RvV sloot zich ook in dit geval aan bij de redenering van het CGVS dat stelde dat de asielzoeker niet aanmerkelijk maakt persoonlijk een vrees in de zin van de Conventie te koesteren. Nochtans ging het in casu om iemand die deel uitmaakte van een lokaal comité dat opgericht werd ter bescherming van de wijk en gecontroleerd werd door de staatsveiligheid en zijn activiteiten zonder toestemming van het regime staakte. Iemand met een uitgesproken risicoprofiel waarvan de vrees voor vervolging makkelijk op basis van COI kan vastgesteld worden. De Raad neemt op dit vlak echter de argumentatie van het CGVS over.

Uit bovenstaande volgt dat de rechtspraak van de RvV niet eenduidig is en zelfs tot tegenstrijdige conclusies komt in gelijkaardige dossiers. We zien eveneens eerder vastgestelde pijnpunten bij de behandeling van dossiers door het CGVS, zoals de eis van individualisatie, terugkomen in de arresten geveld door de RvV. Dit blijkt nogmaals duidelijk uit de rechtspraak waar de uitsluiting door de RvV ongedaan gemaakt wordt en toch een beschermingsstatuut toegekend wordt. De RvV volgt in deze gevallen immers de initiële redenering van het CGVS rond de beschermingsnood en het soort statuut dat van toepassing is. Indien het subsidiaire beschermingsstatuut toegekend werd door het CGVS en niet de vluchtelingenstatus werd dit behouden door de RvV.

214 RvV, arrest nr. 121274 van 21 maart 2013; RvV arrest nr. 122130 van 4 april 2014
215 RvV, arrest nr. 126783 van 7 juli 2014.

5. Conclusie

De Syrische context heeft hier een onthullende rol vervuld. Terwijl UNHCR snel aanbevolen had om op grote schaal de hoedanigheid van vluchteling te erkennen aan Syrische vluchtelingen, dient te worden opgemerkt dat er tussen de verschillende Lidstaten van de Europese Unie, die allen een globale beschermingsgraad van rond de 100% boden, sterke verschillen bestonden wat betreft het soort bescherming dat toegekend werd. De erkenningscijfers van het jaar 2013 hebben zo duidelijk gemaakt dat België een van de landen was met de laagste erkenningspercentages van de vluchtelingenstatus. Terwijl België van

alle behandelde Syrische asielaanvragen in 2013 slechts 12,6% als vluchteling erkende, hebben landen zoals Frankrijk, Denemarken, Oostenrijk en voornamelijk het Verenigd Koninkrijk met meer dan 80% , de hoedanigheid van vluchteling erkend in het merendeel van de gevallen. Zulke verschillen in percentages tonen de verschillen in interpretatie aan van de Kwalificatierichtlijn, in de erkenning van het vluchtelingenstatuut en het toekennen van de subsidiaire bescherming.²¹⁶

²¹⁶ EASO, Annual Report Situation of Asylum in the European Union 2013, juli 2014; p. 40, <http://easo.europa.eu/asylum-documentation/easo-publication-and-documentation/>

Uit verschillende aspecten van onze analyse blijkt dat het CGVS moeilijk de totstandkoming vat van vervolgingspatronen die niet enkel individuen maar ook ganse groepen viseren.²¹⁷ Deze

²¹⁷ Voor de invoering van de subsidiaire bescherming werden de asielinstanties reeds geconfronteerd met een gelijkaardig probleem tijdens de oorlog van Tsjetsjenië. Terwijl de tweede oorlog in Tsjetsjenië uitbreekt in 1999, is het slechts in 2005 dat de Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen (VBV) zijn eerste principebeslissingen neemt die het bestaan van groepsvervolging erkennen. " (...) de Commissie is daarom van mening dat de bevolking van de Tsjetsjeense Republiek op dit moment slachtoffer is van een groepsvervolging, met name « een vervolging als gevolg van een opzettelijk en systematisch beleid, waarvan vermoed wordt elk lid van de bepaalde groep te raken wegens het enkele feit van het toebehoren tot deze groep ». Dat in deze context, behoudens tegenbewijs, geacht kan worden dat personen van Tsjetsjeense origine die in Tsjetsjenië hun gewoontelijke verblijfplaats hadden, redenen hebben om vervolgd te worden wegens hun nationaliteit in geval van terugkeer naar hun land van oorsprong (...)." (vrije vertaling) CPRR, Beslissing nr. 03-3310/F1756/cd van 4 maart 2005. Voor een analyse van de Tsjetsjeense rechtszaken en de lange weg naar de erkenning van groepsvervolging, zie CBAR-BCHV, Actualité de la Convention de Genève, l'exemple tchétchène ; 26 mei 2005.

vereiste tot individualisering wordt onrealistisch wanneer het CGVS van een individu vereist dat hij aantoonde hoe de situatie hem kwetsbaarder zou maken voor vervolging in vergelijking met andere personen die zich in dezelfde situatie bevinden. Door het niveau van zekerheid zo hoog voorop te stellen, wordt het beschermingsinstrument louter denkbeeldig.²¹⁸

Dit probleem wordt eveneens gevoeld door de moeilijkheid die het CGVS ondervindt om in het onderzoek een duidelijk onderscheid te maken tussen enerzijds de vaststelling van de feiten en

²¹⁸ EHRM, Salah Sheekh tegen Nederland, (nr.1948/04) - 11 januari 2007; §147.

anderzijds de evaluatie van de vrees in het geval van terugkeer. Een beslissing over de gegrondheid van een vrees voor vervolging blijft in essentie een oefening in voorspellen. Zoals het arrest Singh²¹⁹ duidelijk illustreert, dient de asielinstantie zich uiteindelijk uit te spreken over de toekomst. Alhoewel het verantwoordelijk is voor de vaststelling van de feiten, mag het oordeel over de geloofwaardigheid van reeds afgelopen gebeurtenissen de toekomstige aard van zijn benadering niet overschaduwen, die eruit bestaat te beslissen of de persoon zonder vrees kan terugkeren naar zijn land van herkomst.²²⁰ Nu stellen we heel dikwijls vast dat de benadering van het CGVS zich richt op het bepalen of de persoon reeds vervolgd werd en niet op het naar de toekomst toe evalueren of zij met reden vreest om het te worden. Nochtans berust de essentie van het vluchtelingenstatuut op de toekomstige aard van het beschermingsonderzoek. Ook al bevat de wet op heden een weerlegbaar vermoeden van de nood aan bescherming van een persoon die reeds vervolgd werd,²²¹ *a contrario*, zou het makkelijker moeten aanvaard worden dat een persoon die tot op vandaag nog nooit vervolgd werd, geldige redenen kan voorleggen die hem doen vrezen voor toekomstige vervolgingsdaden.

Onze analyse laat ook zien hoe de motivering van de beslissingen in realiteit gevormd wordt door de formulering van de vragen tijdens het gehoor van de asielzoekers. In de huidige context, is het weinig relevant om aan een Syrische onderdaan te vragen of hij het land heeft verlaten wegens het veralgemeende geweld. Naast het feit dat een positief antwoord logisch is, kan het ondervragen van een asielzoeker vanuit de wettelijke categorieën zoals voorzien door de Kwalificatierichtlijn niet als een goede gehoorpraktijk aanzien worden. Volgens het Hof van Justitie kan “ *de verzoeker om internationale bescherming niet noodzakelijkerwijs (...) inschatten op welk type*

bescherming zijn aanvraag betrekking heeft ”.²²² In deze zaak heeft de advocaat-generaal gewezen op dit belangrijk knelpunt in het onderzoek van een asielaanvraag:

“ *Voor ogen moet worden gehouden dat de verwachte beslissing van vitaal belang is voor degene die rechtmatig om internationale bescherming verzoekt. Ook mag niet worden vergeten dat deze zich in een uiterst moeilijke materiële en menselijke situatie bevindt en dat de door hem bij de nationale autoriteiten ingeleide procedure hem in staat moet stellen om zijn meest essentiële rechten te vrijwaren. Het is echter weinig waarschijnlijk dat de betrokkene steeds in staat is te bepalen of zijn situatie voldoet aan de criteria voor het verkrijgen van de vluchtelingenstatus dan wel voldoet aan de voorwaarden voor toekenning van subsidiaire bescherming. Het kan uiterst moeilijk zijn om de scheidingslijn te trekken tussen beide vormen van internationale bescherming, inzonderheid in situaties die worden gekenmerkt door willekeurig geweld ten aanzien van bepaalde groepen, wat in werkelijkheid steeds van de nationale beslissingsautoriteiten vereist dat zij een grondig en strikt onderzoek verrichten van de verklaringen en bewijselementen die de verzoeker heeft verstrekt. Ook moet rekening worden gehouden met de psychologische ontredde en de moeilijkheden die de asielzoeker, bijvoorbeeld door zijn taal, kan ondervinden om de procedureregels te begrijpen, maar ook om zijn rechten en verplichtingen te kennen. (...)*”²²³

“ *De ambtenaar leidt het gehoor en waakt over het goede verloop ervan.* ”²²⁴ Deze verantwoordelijkheid is enkel gerechtvaardigd indien het de asielzoeker helpt bij het uitdrukken van alle relevante elementen tijdens het onderzoek van zijn aanvraag. Een goede gehoorpraktijk richt zich op het ontdekken van onderliggende vervolgingspatronen in de dynamieken van het conflict. Vervolgens gaat het om het horen van asielzoekers door hen alle nodige ruimte toe te kennen om uiting te kunnen geven aan verschillende elementen relevant voor de evaluatie van hun vrees. De verhalen van de Syrische asielzoekers

219 EHRM, Singh en anderen tegen België (nr. 33210/11) - 2 oktober 2012; §100.

In deze zaak, hadden de asielinstanties de verklaringen van een Sikh familie van Afghaanse nationaliteit in vraag gesteld, zonder uiteindelijk te onderzoeken of de terugkeer van deze familie naar Afghanistan mogelijk was.

220 De rechtspraak van de RvV bevestigt het onvolledige karakter van het enige onderzoek naar geloofwaardigheid: “ 7.6. (...) het gebrek aan geloofwaardigheid in de verklaringen van verzoekende partij maakt niet dat men vrijgesteld is van het in fine bevragen over het bestaan van een vrees om te worden vervolgd of van een risico op ernstige schade dat op afdoende wijze kan worden aangetoond door elementen van de zaak die anders voor sommigen in overweging werden genomen. ” (vrije vertaling), CCE, arrest nr. 45.396 van 24 juni 2010, Algemene Vergadering.

221 “ Het feit dat een asielzoeker in het verleden reeds werd vervolgd, of reeds ernstige schade heeft ondergaan, of reeds rechtstreeks is bedreigd met dergelijke vervolging of met dergelijke schade, is een duidelijke aanwijzing dat de vrees voor vervolging gegrond is en het risico op ernstige schade reëel is, tenzij er goede redenen zijn om aan te nemen dat die vervolging of ernstige schade zich niet opnieuw zal voordoen. ” Deze bepaling is identiek aan deze in de Kwalificatierichtlijn en in de Herschikte Kwalificatierichtlijn 2011/95. Het is in gelijkaardige bewoordingen overgenomen in artikel 48/7 van de Wet van 15 december 1980.

222 HvJ, H. N. (C-604/12), op cit., ; §34.

223 HvJ, Conclusie van Advocaat-Generaal Y. Bot, H. N. (C-604/12), 7 november 2013; §49.

224 Artikel 12 van het Koninklijk Besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

confronteren ons met ervaringen overgoten met tragische gebeurtenissen. De concrete elementen die een link vormen tussen de gewelddaden en de onderdrukking en de verschillende gronden van de Conventie van Genève verdienen speciale aandacht. In de verschillende dossiers die we hebben kunnen bestuderen, zijn dergelijke elementen soms verschenen in de kantlijn van de verklaringen zonder dat ze verder uitgewerkt of onderbouwd zijn kunnen worden.

Deze moeilijkheden inherent aan de totstandkoming van de Conventie van Genève, zijn vandaag verscherpt door het bestaan van de subsidiaire bescherming. Deze specifieke beschermingswijze beïnvloedt de zienswijze op gewapende conflicten en is *de facto* noodzakelijk om een *ad hoc* beschermingsregime te zijn in geval van gewapend conflict. In veel gevallen zal de aandacht van de onderzoeker gericht zijn op de toetsing van de verblijfplaats van de asielzoeker, waardoor de persoonlijke ervaringen die op deze laatste betrekking zouden kunnen hebben op de achtergrond verdwijnen.

De analyse heeft hier duidelijk het te restrictieve karakter van de definitie van vluchteling aanvankelijk gehanteerd door het CGVS in het geval van Syriërs aangetoond. De positieve evolutie van de erkenningsgraad van de vluchtelingenstatus van Syrische asielzoekers in de loop van het jaar 2014 vloeit waarschijnlijk voort uit dezelfde vaststelling vanwege het CGVS.²²⁵

Omdat het echter nauwelijks denkbaar is dat een vluchtelingendefinitie toegepast op Syrische asielzoekers restrictiever zou zijn dan deze die gebruikt wordt voor andere asielzoekers, hebben de bevindingen van deze analyse een bredere reikwijdte en stellen ze de wijze waarop het geheel van beschermingsaanvragen van onderdanen van landen getroffen door een gewapend conflict onderzocht wordt, in vraag.

²²⁵ De statistieken gepubliceerd door het CGVS voor het jaar 2013 geven aan dat op 1.279 genomen beslissingen in het referentiejaar, 12,6% het statuut van vluchteling erkennen en 79,2% subsidiaire bescherming toekennen. (de weigering waren ofwel van technische aard ofwel gelinkt aan twijfel over de nationaliteit). Voor de eerste 6 maanden van 2014 is de verdeling positief geëvolueerd door te komen aan 50,9% wat de vluchtelingenstatus betreft tegenover 47,5% subsidiaire bescherming, maar de motivering van de negatieve beslissingen tonen ons dat de vereiste graad van individualisering abnormaal hoog blijft. Voor de meest recente periode, zijn we beperkt tot een louter empirische vaststelling die ons doet vermoeden dat de verhouding van statuserkenning nog gestegen is, maar dit dient bevestigd te worden door de cijfers die het CGVS zal publiceren. <http://www.cgvs.be/nl/cijfers/>

6. Bijlage

ERVARING MET DETENTIE: EEN GETUIGENIS

Tot op heden wordt aan een persoon die aan de grens een asielaanvraag indient op de luchthaven van Zaventem systematisch een beslissing tot vasthouding betekend, wat inhoudt dat de asielaanvraag volgens de versnelde procedure behandeld wordt.²²⁶ De voornaamste reden waar om een dergelijk systematisch detentieregime aan de grens wordt aangenomen is het feit dat de terugdrijvingen aan de grens veel makkelijker kunnen worden uitgevoerd dan uitwijzingen vanaf het grondgebied.²²⁷

Hoewel Syrische asielzoekers uiteindelijk steeds beschermd werden, buiten enkele uitzonderlijke gevallen van nationaliteitsfraude, werd de aanpassing van het detentieregime niet overwogen. Dit maakt een onaanvaardbare banalisering van de vrijheidsberoving uit.

De ervaringen die in deze analyse besproken worden handelen allemaal over personen aangehouden aan de grens. We stellen hier een getuigenis voor van een asielzoeker die bijzonder getroffen werd door de detentiecontext en de onzekerheden die eruit voortkomen.

Mijnheer T. is een soenitische Syriër afkomstig van Baniyas, een plaats aan de Syrische kust. Hij ontvluchtte het gewapend conflict in Syrië en reisde met een Libanees paspoort naar Liberia en zo verder naar België. Eenmaal op de luchthaven in Brussel diende hij een asielaanvraag in en werd vervolgens overgebracht naar het gesloten centrum Caricole waar hij zijn asielprocedure zou

doorlopen. Het CGVS weigerde hem zowel het vluchtelingenstatuut als de status van subsidiaire bescherming. De reden hiervoor was het feit dat de heer T. zowel de Syrische als de Libanese nationaliteit zou bezitten.

Hoewel er niet getwijfeld werd aan het feit dat hij Syriër is en hij altijd verbleven heeft in Syrië, stelde het CGVS dat hij zich als Libanees onderdaan op de bescherming van Libanon kan beroepen. De heer T. vertelde, na de negatieve beslissing van het CGVS, dat zijn vader inderdaad in 1994 de Libanese nationaliteit verwierf. Omdat de heer T. op dat ogenblik minderjarig was, verkreeg ook hij deze. Een belangrijk element in zijn verhaal was echter dat zijn vader de Libanese nationaliteit verkreeg op basis van een sterk omstreden decreet dat er voor zorgde dat de Libanese nationaliteit toegekend werd aan veel mensen die niet voldeden aan de voorwaarden om ze te verkrijgen, waaronder 42 procent Syriërs. De achterliggende bedoeling zou het wijzigen van het demografisch evenwicht in Libanon in het voordeel van de soenitische gemeenschap geweest zijn. Hieruit bleek dan ook dat de vader van de heer T. de Libanese nationaliteit op frauduleuze wijze verkreeg. Noch de heer T. noch zijn vader heeft immers ooit op het Libanese grondgebied verbleven. Momenteel wordt de Libanese nationaliteit van mensen die deze destijds onterecht verkregen, ingetrokken. De conclusie is dan ook dat de Libanese nationaliteit in hoofde van de heer T. niet effectief is. In beroep werd deze argumentatie niet aanvaard, de RvV leverde een weigeringsbeslissing af. Omdat de heer T. asielzoeker aan de grens is, diende hij volgens het Verdrag van Chicago teruggedreven te worden naar de plaats waar hij het vliegtuig

²²⁶ CBAR-BCHV, «Grens/Asiel/Detentie: Belgische wetgeving - Europese en internationale normen», januari 2012, <http://www.cbar-bchv.be/fr-fr/publications/asile/analyses.aspx>

²²⁷ CBAR-BCHV, Het Verdrag van Chicago, Toepassing op asielzoekers aan de grens, juli 2013, <http://www.cbar-bchv.be/fr-fr/publications/asile/analyses.aspx>

nam naar België, in zijn geval Liberia. De manier waarop de heer T. zijn detentie en asielprocedure in België beleefde vormt een goede illustratie van de moeilijkheden die asielzoekers in detentie aan de grens ondervinden. Hieronder tekenden we zijn verhaal op.

Onderweg naar Brussel maakte een gevoel van onzekerheid en spanning zich van me meester. Dit was een nieuwe stap in mijn leven en de toekomst was onzeker. In het vliegtuig heb ik mijn paspoort verscheurd in het toilet op advies van mijn smokkelaar. Mijn passage via de luchthaven van Liberia was allerm minst aangenaam geweest. De politie behandelde me er op een slechte manier. Ik kon enkel op het vliegtuig naar België stappen als ik hen geld zou geven. Aanvankelijk weigerde ik omdat ik maar 120 euro bij me had waarvan ik bij mijn aankomst in België zou moeten zien te overleven. Toen duidelijk werd dat er geen andere manier was, zocht ik geld in mijn broekzak. Een briefje van 20 euro werd nog voor ik het goed en wel tevoorschijn haalde, uit mijn handen getrokken.

Na een lange vliegtuigreis kondigde de piloot aan dat we zouden landen in Brussel. Ik voelde me angstig wanneer we aankwamen omdat ik geen idee had wat me te wachten stond. Eenmaal in de luchthaven wist ik niet waarheen. Een vriend die me voorgedaan was naar Europa, raadde me aan 2 à 3 uur te wachten alvorens de controles op te zoeken en asiel te vragen. Ik liep doelloos rond. Ik zag overal mensen met hun bagage bij zich en een paspoort in hun handen. Ik had geen paspoort bij me. Ik was doodmoe en besloot even uit te rusten in de toiletten. Nadat ik wakker werd gemaakt door het porren van de borstel van het kuispersoneel, besloot ik me aan te melden bij de politie. Ik vertelde de politieagent dat ik Syriër ben, dat ik hulp nodig had en asiel wou vragen. Hij vroeg me mijn paspoort te geven. Ik kon hem enkel mijn Syrische identiteitskaart geven. Hij bracht me naar een kleine ruimte vol met wachtende mensen. Terwijl ik daar zat kwam er een andere man in politie-uniform naar me toe. Hij zei me "you will fly back to Syria". Ik begreep niet wat hij wilde zeggen, ik kon niet terug naar Syrië. Ik werd weggeroepen naar een andere kamer. Er zaten twee vrouwen en er waren ook politieagenten in

burger en in uniform aanwezig. In totaal waren er zes of zeven mensen aanwezig in de kamer. Het tafereel deed intimiderend aan. Een van de vrouwen vroeg me waar ik het vliegtuig naar België had genomen. Ik antwoordde haar dat ik dit niet wist. Ze werd boos en bleef me dezelfde vraag stellen: "Heb je het vliegtuig genomen in Egypte, Turkije, ...?" Het gesprek verliep in het Engels zonder tolk. Ik hoorde een van de politieagenten iets in het Arabisch zeggen en vroeg hem of hij kon tolken omdat mijn Engels niet zo goed was op dat moment. Hij beet me toe van niet. Ik was moe, hongerig en had dorst. Wanneer de harde aanpak niet lukte, werd er me van alles beloofd als ik maar zou vertellen van waar ik gekomen was. Er werd gezegd dat ik asiel zou krijgen, zou kunnen wonen en werken in België. Kortom dat ik veilig zou zijn en het leven zou kunnen hebben dat niet meer mogelijk is in mijn thuisland, Syrië. Ik besloot hen te vertellen dat ik in Liberia het vliegtuig opgestapt was richting België. Na de gewenste informatie gegeven te hebben, werd ik gefouilleerd en werd mijn bagage doorzocht. Mijn vingerafdrukken en foto's werden genomen. Er werd me een document onder de neus geduwd dat ik diende te ondertekenen. Ik begreep er niets van en vroeg wat erin stond. De man die eerder nog zei dat ik terug zou vliegen naar Syrië, vertelde me nu dat het document inhield dat ik in België kon blijven. Hierna werd ik terug naar de wachtkamer gebracht. Ik wachtte daar 2 tot 3 uur. Opnieuw kwamen er politieagenten mij ophalen om mij ergens naartoe te brengen. Ik vroeg hen waar we naartoe gingen, maar niemand vertelde me iets. Ik stapte in een busje maar had geen idee waar ik naartoe gebracht zou worden. Op een bepaald moment vreesde ik dat ze me naar een vliegtuig zouden brengen. Er zat een Albanese man bij me in de wagen. Ik vroeg hem of hij wist waar we naartoe gebracht werden, ook hij had geen idee. We arriveerden aan een rond gebouw en een grote poort ging open. Ik werd verwelkomd door iemand van het veiligheids-personeel van het gesloten centrum. Ik vroeg hem of ik 's morgens naar buiten kon en dan 's avonds kon terugkomen. Hij vertelde me dat ik in het gesloten centrum was en dat ik niet buiten de poorten van het centrum kon, mij niet vrij kon bewegen op Belgisch grondgebied. Hij vertelde me wat ik kon doen en wat

niet. Ik vroeg hem hoe lang ik daar zou moeten blijven. Hij zei me dat normaalgezien de Syriërs in het centrum snel vrijgesteld werden, na ongeveer 25 dagen. Omdat ik aankwam tegen etenstijd, kon ik direct aanschuiven in de refter. Ik zocht onmiddellijk naar mannen van Arabische afkomst. Hoe hongerig ik ook was, ik slaagde er niet in om een hap door mijn keel te krijgen. Ik had alleen zin om te roken, ik was zo gestresseerd. Ik kwam terecht in een slaapkamer met mensen van een ander werelddeel waarbij ik me niet op mijn gemak voelde en vroeg of ik naar een andere kamer kon met mensen van mijn origine. Gelukkig kon dit snel geregeld worden. Dezelfde avond kreeg ik een sim-kaart en kon ik mijn familie laten weten dat ik veilig toegekomen was in België. Ik vertelde hen dat ik in het gesloten centrum terechtgekomen was en dat ik snel vrij zou zijn. Ik begreep uiteindelijk nog steeds niet waarom ik in het gesloten centrum moest verblijven. Ik ben mijn land ontvlucht omwille van oorlog en zoek bescherming. Mij werd verteld dat België een land is dat de mensenrechten respecteert. Ik stelde de vraag aan mijn medebewoners. Zij vertelden mij dat het kwam omdat ik het vliegtuig genomen had en geen documenten had.

In het centrum kreeg ik een sociaal assistent toegewezen. Ze gaf me uitleg over het verloop van de asielprocedure en ik kreeg van haar ook de contactgegevens van mijn advocaat. Tien dagen na mijn aankomst had ik mijn eerste interview. Ik probeerde mijn advocaat te bereiken, maar kreeg hem nooit te pakken. Op mijn tweede gehoor afgenomen door het CGVS, het belangrijkste moment van de asielprocedure, was mijn advocaat niet aanwezig. Het wachten op een antwoord van de asielinstanties leek een eeuwigheid te duren. Ondertussen heb ik mijn advocaat nooit gezien, heb ik hem nooit gesproken, heeft hij nooit de moeite gedaan mij te bezoeken in het centrum. Hij heeft mijn rechten niet verdedigd, heeft mij niet geholpen. Ik zag dat de advocaten van andere mensen wel naar het centrum kwamen. Maar niemand bezocht mij. Meer dan een maand later kreeg ik een negatieve beslissing. Mijn sociaal assistent legde mij deze uit. Ik begreep de reden van de beslissing maar vond de beslissing niet correct. Ik bedacht me dat ik misschien een aantal

dingen niet voldoende uitgelegd had aan de dossierbehandelaar van de asielinstanties. De beslissing bezorgde me erg veel stress. Ik probeerde mijn advocaat te bereiken om te weten wat hij kon doen tegen deze beslissing. Mijn pogingen bleken tevergeefs, hij nam zijn telefoon niet op. Omdat het personeel van Caricole zag dat ik de wanhoop nabij was, werd ik doorverwezen naar de psycholoog voor een gesprek. Ik voelde me zo onzeker, ik wist niet wat er met mij zou gebeuren, ik wist niet wat ik kon doen. Iedereen zei me dat ik me geen zorgen moest maken maar natuurlijk deed ik dat wel. Ik werd doorverwezen naar het BCHV. Ik vertelde het BCHV mijn verhaal en samen bekeken we de mogelijkheid om beroep aan te tekenen. Het BCHV contacteerde mijn advocaat en gaf hem de argumenten die hij gebruikte in zijn verzoekschrift bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Opnieuw moest ik wachten op een zitting bij de rechtbank. Deze periode was wederom zeer stresserend voor mij. Ik wist met mezelf geen blijf, wist niet wat ik kon doen. Ik voelde me machteloos, want mijn lot lag in handen van andere mensen. Na een tijd werd ik moe, lusteloos en bracht ik mijn dagen door met uit het raam naar de vliegtuigen staren, denkend aan het ogenblik dat ik in een van hen teruggevlogen zou worden. De weken gingen voorbij zonder dat ik nieuws kreeg over mijn beroep. Tot op een ochtend ik mij in allerijl moest klaarmaken om naar de rechtbank te gaan. Ik was totaal onvoorbereid, wist niet wat ik moest verwachten en had nog steeds mijn advocaat niet kunnen bereiken. De andere bewoners werden op voorhand gewaarschuwd wanneer ze een oproeping kregen om naar de rechtbank te gaan. Ik had 5 minuten om mij klaar te maken. Ik kwam toe op de zitting en had geen idee of mijn advocaat daar was of niet. Ik kon hem niet herkennen want ik had hem nooit ontmoet. Alle mensen hadden een advocaat bij hen die voor hen sprak. Maar nadat mijn naam afgeroepen werd door de griffier, stond ik alleen voor de rechter. Ze vroeg me of ik iets wou toevoegen. Het gesprek duurde slechts 2 à 3 minuten. Gedurende mijn hele asielprocedure heb ik mijn advocaat niet gezien. Ik voelde me alleen, alsof er niemand achter mij stond. 's Nachts droomde ik dat ik vrij was. Ik zag deze dromen als een teken dat ik uiteindelijk vrij zou zijn en alles goed zou komen.

Op een dag kwam mijn sociaal assistent naar me toe, ze had slecht nieuws. Ik kreeg 3 mededelingen te verwerken op hetzelfde moment. De beslissing van de RvV was negatief, ik kreeg een ticket voor Liberia en als ik de vlucht zou weigeren, zou ik naar een ander centrum overgebracht worden. Ik heb nooit gehuild, maar die dag wel. Na twee maanden en zeven dagen in het gesloten centrum, werd ik door de politie naar de luchthaven vervoerd. Terwijl ik wachtte in de luchthaven, werd ik aangesproken door een Liberiaanse man. Hij vroeg me waarom ik naar Liberia ging en hij zei "But you are not African, man". Ik vroeg hem of hij wist wat er in Liberia met mij zou gebeuren. Ik was bang. Hij legde me uit dat er twee opties waren, ofwel zouden ze me terugsturen naar Brussel ofwel zou ik er in de gevangenis belanden. Ik vroeg me af of ik asiel zou kunnen vragen in Liberia. Ik weigerde de vlucht en werd naar een ander centrum overgebracht.²²⁸ Ik was gechoqueerd toen ik aankwam in dit centrum. Het leek op een gevangenis en het was er vuil. Ik had er ook veel problemen met de bewoners. Een deel van hen kwam uit de gevangenis. Op mijn kamer sliep een persoon die marihuana dealde. Er liepen gedroegde mensen rond en soms was de sfeer ronduit vijandig. In het centrum vroeg ik of ik een sociaal assistent had, ik kreeg geen antwoord. Vijf dagen na mijn aankomst, werd ik weggeroepen naar een kamer vol met veiligheidsmensen. Er werd mij gezegd dat ik de volgende ochtend naar Liberia zou gaan. Ik mocht niet meer terug naar mijn kamer. Ik zou onmiddellijk naar de isolatiecel gebracht worden. Ook mijn gsm moest ik afgeven, ik mocht nog één telefoontje plegen. Ik belde mijn vader om hem te zeggen dat hij me even niet meer zou kunnen bereiken maar dat hij zich geen zorgen hoefde te maken. Ik vroeg of ik nog een telefoontje kon maken zodat ik mijn moeder nog zou kunnen spreken maar dit was niet mogelijk. Ik vroeg om mijn sociaal assistent te kunnen spreken. Ik wou hem zeggen dat ik niet naar Liberia kon. Maar dat ik naar Libanon, of naar eender ander buurland van Syrië wou zodat ik van daaruit kon doorreizen naar mijn thuisland. Maar ook dit was geen optie. Ik zat alleen in de isoleercel. Het was een kleine kamer met een toilet en een klein raampje. Er was een bed met maar één deken. Ik had het

koud en vroeg naar extra kleding maar dat was niet toegelaten. Het was heel moeilijk, ik wist niet meer wat te denken. Iedere 2 à 3 uur keek er iemand door het raampje van mijn deur alsof ik een gek of een terrorist was. Ik sliep slecht. Om zes uur 's morgens werd ik naar de luchthaven gebracht. De politie in de luchthaven spraken me aan op een vijandige manier. Ik dacht "wie ben jij om zo tegen mij te spreken?". Ik vertelde de politieagent dat ik niet naar Liberia wou. Hij vroeg me waarom. Ik antwoordde dat ik niet naar Liberia wou. Hij zei dat het niet zijn probleem was en dat ik terug moest. Ik zei hem dat ik niet zou gaan. Hij zei me "ok, dan ga je de volgende keer ingetapet onder politie-escorte". "Zij zullen ervoor zorgen dat je in Liberia aankomt, of je nu wilt of niet." Ik vroeg hem of ik iemand kon opbellen, hij zei van niet. Ik vroeg hem het nog eens en toen werd hij kwaad. Ik bleef hem aanstaren en na een tijd mocht ik bellen. Ik belde naar de Libanese ambassade. Toen ik terug in het centrum aankwam was ik heel kwaad. Uiteindelijk kreeg ik mijn sociaal assistent te zien, hij is een goede man. Ik vertelde hem over de tweede poging om mij naar Liberia te sturen. Ik zei hem dat als ik op voorhand gewaarschuwd zou zijn geweest, ik tenminste de tijd zou gehad hebben om mij voor te bereiden. Nu was ik verrast. Mijn sociaal assistent belde met DVZ en zei me dat ik Liberia kon vergeten. Er werd een afspraak geregeld bij de Libanese ambassade om een reisdocument voor Libanon te bekomen. Ik had veel stress voor Liberia. Ik wou liever terug naar Syrië omdat het mijn thuisland is en ik weet wat er te verwachten. Als ik er zou sterven, zou het tenminste in mijn thuisland zijn. Ik wist niet wat er met me zou gebeuren in Liberia. Na anderhalve maand wachten werd er opnieuw een vlucht naar Liberia aangekondigd. Deze keer was ik echt heel bang. Ik belde de Libanese ambassade maar er was geen nieuws. Ik bleef volhouden dat ik terug naar Libanon wou. De man die mij het ticket voor Liberia had gegeven kwam terug met een document dat ik diende te ondertekenen. Hij zei me dat erin bevestigd werd dat ik naar Libanon wou reizen. Ik durfde het document niet ondertekenen omdat ik niet zeker wist wat erin stond. Door alles wat er voorheen gebeurd was, had ik het gevoel dat iedereen me terug naar Liberia wou sturen. Zoals het feit

228 Centrum voor Illegalen van Vottem.

dat ik verrast werd door de vorige terugdrijvingspoging en in de isoleercel gegooid werd. Gedurende mijn hele procedure werd ik door alles verrast. Ik wist nooit op voorhand wat er zou gebeuren. Ik werd verrast door mijn interview, door de zitting bij de rechtbank, door de vorige repatriëringspoging. Ondanks het feit dat ik te kennen had gegeven, bereid te zijn naar Libanon te reizen en mijn volledige medewerking hieraan verleend had en mij bovendien verteld werd dat ik niet terug naar Liberia zou gaan, kreeg ik opnieuw een vliegticket voor Liberia. Ik had het gevoel dat men mij met alles zo overviel om mij psychologisch te kraken. Ik vertrouwde niemand meer in het centrum of van de asielinstanties. Ik vroeg me af waarom ik op deze manier behandeld werd, ik heb altijd iedereen met respect behandeld. Deze gang van zaken bezorgde me veel stress. Uiteindelijk werd de vlucht naar Liberia geannuleerd. De laatste twee maanden in het gesloten centrum waren de ergste. Ik was zowel mentaal als fysiek uitgeput. Ik kon niet meer slapen. Ik kreeg sterke kalmeringspillen via een man in het centrum. Ik nam ze elke avond en sliep tot 's middags. Ik kon niet stoppen met denken. Ik dacht aan mijn situatie, wat er zou gebeuren, hoe alles zou eindigen, waarom dit allemaal met mij gebeurde. Wat zou ik doen als ik uiteindelijk toch teruggestuurd zou worden naar Liberia, wat zou ik zeggen in de luchthaven in Libanon, wat zou er met mij gebeuren in Syrië,...De situatie was heel moeilijk. Na zes maanden en zeven dagen detentie werd ik bij mijn sociaal assistent geroepen. Hij vertelde mij dat ik vrijgelaten werd. Ik werd teruggebracht naar de luchthaven om mijn documenten af te halen. Het was zo vreemd, ik ging door dezelfde deur binnen als degene waar ik buiten gekomen was om naar het gesloten centrum te worden gebracht. Ik moest wachten in dezelfde wachtkamer waar de politieagent me bij mijn aankomst vertelde dat ik terug naar Syrië zou vliegen. Alles gebeurde juist zoals ik het gedroomd had. Ik kreeg mijn documenten terug en er werd mij gevraagd of ik nog iets nodig had. Pas na zes maanden en zeven dagen werd mij die vraag gesteld. Na mijn vrijlating duurde het nog een tijd voor ik normaal kon slapen. Ik denk nog elke dag aan mijn detentie. Ondertussen diende ik een nieuwe asielaanvraag in en werd ik erkend als vluchteling in België.

Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV)

Paleizenstraat 154, 1030 Schaarbeek
Tel 02/537.82.20 - Fax 02/537.89.82
www.cbar-bchv.be - info@cbar-bchv.be